"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Pauksztis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

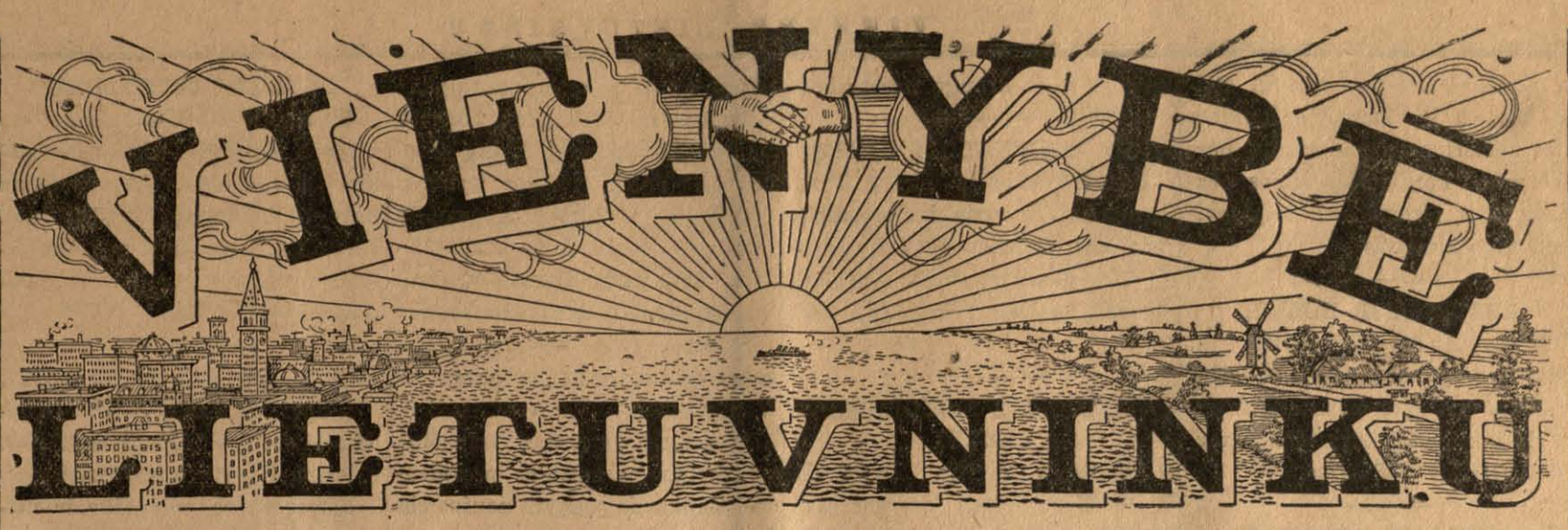

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszts & Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 51. Brooklyn, N. Y. 17 d. Gruodžio (December) 1913 m. Metai XXVIII
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

MUSŲ JAUNIMUI AMERIKOJE.

Malonus jaunime! — Jųs, patįs gyvieji ir stiprieji Lietuvos sunųs, buriais apleidžiate savo tėvynę ir traukiate laisvės šalin, Amerikon, jieškotų sau geresnio gyvenimo, laimės, uždarbio... Jųs paliekate bakužėles su senais tėvais, jaunomis seselėmis, broliais ir draugais... Nekartą, gyvendami savo tėvynėje, jųs vis aimanavote, kad Lietuvoje viešpatauja tamsa, kad visai negalima joje esant lavinties, nes viskas ginama, draudžiama... Jųs apgailestauvote, kad tėvynėje jaunimui negalima tverti jokių draugijų, kurios arba visai neleidžiamos, arba perdaug jau varžomos. Pasilinksminimai bei vakarai irgi per vargą tik kur-nekur surengiami...

Daugelis jusų išeidami Amerikon pasižadėjote tarnauti savo tėvynei-lietuvai. Pasižadėjote patįs lavinties ir kitus lavinti, idant sugrįžę tėvynėn lietuviai pasirodytų jau nebe tai žmonėmis kokiais jie buvo pirmiaus, idant jie butų jau pasiliuosavę nuo tamsių dėmių, gadinančių kiekvieno žmogaus išvaizdą.

Kiti, apleisdami Lietuvą, pasižada neužmiršti joje likusio jaunimo — pasižada net jo naudai darbuoties, visokiais budais jį šelpti, priduoti jam naudingų kningų ir laikraščių ir abelnai visame kame jam padėti.

Štai išvažiavo — nuplaukė Amerikon tavo draugas ar giminaitis. Gauni nuo jo vieną-kitą laišką, o paskui nebežinai net, kur jis gyvena, ką veikia, kaip jo sveikata. Dingsta visi priežadai, visos prakilnios svajonės. Manai sau: neturi laiko, darbuojasi ten tarpe savųjų, kovoja su tamsos galybe... Štai po ilgo-ilgo laiko, po kelerių metų, vėl sulauki nuo jo laiško; su nekantrumu skaitai jį ir tuoj patėmiji, kad tas tavo draugas ar giminaitis yra dikčiai jau atsilikęs susipratime bei išsilavinime nuo tėvynėje likusio jaunimo.

Daug taipgi pargrįžta atgal Lietuvon, ir tokiuo budu mes turime progą arčiau ir tikriau susipažinti su Amerikoje buvusiu jaunimu. Tie sugrįžusieji irgi pasirodo esą nei kiek „neapdirbtais", neišlavintais... Buvę prie sunkių darbų fabrikose ar angliakasyklų urvuose, liuosą nuo darbo laiką bus jie praleidę girtuokliavime, tinginiavime... Liudna, kada jie pargrįžta į tas pačias savo gimtuvės bakužėles, netik kad neapsišvietę, neišsilavinę, bet tankiai dar pagadinti, nustoję viso to, kas prakilnu, gražu, dora... Tik girdėsi, kaip tie musų broliai-lietuviai iš „fantazijos" vartoja angliškus žodžius — nori, mat, pasirodyti gudriais, apsišvietusiais...

Jaunime! Juk jeigu Amerikoje augštai stovi apšvietimas, jeigu tenai yra pilna laisvė, tai *naudokitės gera proga — švieskitės-lavinkitės... Tverkite* tenai *jaunimo kuopas-ratelius,* kaip tai dabar daroma Lietuvoje — jose *švieskitės patįs ir švieskite pribunančius iš Lietuvos savo brolius. Lai nebuna tos kuopos party viškos* — tegul jos buna tikrais apšvietos šaltiniais. Mokslas bei apšvieta visiem juk reikalingas — čia negali buti partijų bei skirtingų nuomonių.

Jums reikia pasistengti, idant Lietuvon visi grįžtų išlavinti, susipratę ir norį darbuotis visuomenės labui. Mums geistina, idant pargrįžę iš Amerikos lietuviai butų visiems pavyzdžiu ir noriai prisidėtų prie Lietuvoje gyvuojančių apšvietos kuopelių ir su pasišventimu jose veiktų.

Kuomet pas jus bus tokios apšvietos platinimui kuopelės, tai mes be baimės ir didžio pasigailėjimo išleisime Amerikon savo brolius, seseris ir draugus, nes tuomet mes turėsime vilti, kad jie nepragaiš, neištvirks ir nenustos buvę lietuviais, bet, priešingai, kartu su jumis šviesis ir tvirtės dvasioje. Mes išleisdami juos prikalbinėsime, kad jie butinai prisidėtų prie tų lavinimuisi kuopelių, mokintųsi ir skaitytų naudingas kningas ir laikraščius...

Čia turiu pridurti, kad musų jaunimas išsirinko sau už vadovą Tilžėje einantį laikraštį „Varpą". „Varpe" bus plačiai apsvarstomi jaunimo reikalai ir kaip tas jaunimas privalo dabar veikti. Apart to, ten bus aprašoma apie jaunimo vargus ir nelaimes ir apie įvairios rųšies skriaudikus.

Labai mums but geistina, kad Amerikoje gyvenantis lietuvių jaunimas susirašinėtų-pasitartų su Lietuvos jaunimu. Antrašą susinešimams su musų apielinkės jaunimu galima gauti „V. L." redakcijoje; antrašas bus suteikiamas sulig redakcijos nuožiuros, idant mums nesusiraršinėti su tokiu, katras norėtų tik mus prigauti ar taip sau be jokio tikslo susinešti.

Taigi, į darbą, broliai!....

Žemaičių Kalvarijos Jaunimas.

Peržvalga.

// Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai.

Per šių metų spalių mėnesį atkeliavo Amerikon lietuvių 2,969 ypatos, o šikeliavo per tą patį mėnesį 593 ypatos. Laike to mėnesio lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino ant 2,376 ypatų. Iš skaitlinių pasirodo, kad spalių mėnesyje atkeliavo lietuvių Amerikon daugiau negu rugsėjo mėn. ant 107 ypatų; iškeliavo gi spalio mėn. mažiau, negu rugsėjo, ant 57 ypatų. Lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino laike spalio mėn. daugiau, negu rugsėjo mėn., ant 164 ypatų.

Neįleista gi spalio mėnesyje Amerikon 27 ypatos. Nuo pradžios imigracijos metų, ty. nuo liepos 1 d. š. m., Amerikon atkeliavo lietuvių 13,008 ypatos, o iškeliavo 2,772 ypatos; taigi, laike 4 mėnesių lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino ant 10,236 ypatų.

*

// Kun. Pranaitis paskirtas Žemaičių vyksupu.

„Laisvės" N 98 patalpinta indomi žinutė iš Peterburgo nuo gruodžio 7 d.; ji taip skamba:

„Kunigas Pranaitis, kuris taip nelemtai pagarsėjo laike Beilio bylos Kijeve, yra paskirtas Žemaičių vyskupu".

Ant kiek ta žinutė yra teisinga, pamatysime truputį vėliau.

*

// Ir vėl suimta.

„R. G." rašo, buk „Rygos Avize" paskelbusi, kad lapkričio 8 d. (s. st.) prie Dutengofo gatvės No. 24, but. 30, buvo susirinkę 9 propagandistai latvių social-demokratų Raudondauguvio rajono kuopos aptarti dabartinį padėjimą, apie suskilimą social-demokratų frakcijos, apie latvių soc.-dem. šaukiamą kongresą ir tt. Vienok netikėtai atvykusi policija ir visi 9, tame skaitliuje ir viena moteriškė, tula Blum, tapo suimti.

*

// Kaip spaliečiai mano toliau veikti.

Kadangi Rusijos Valstybės Dumoje yra spaliečių dauguma, todel jie šitoje įstatimdavystės įstaigoje ir lošia svarbią rolę. Be to, daugumoje Rusijos miestų dumose taipgi yra spaliečių didžiuma, ir todel visas Rusijos gyvenimas bei judėjimas maždaug tvarkosi sulig jų nurodymų. Kaip mes žinome, spaliečių partija susidarė nuo 1905 m., kuomet pasirodė taip vadinamas spalių 17 dienos manifestas. — Nesenai buvo Peterburge spaliečių partijos susirinkimas, kuriame priimta sekanti rezoliucija, paskelbta visuose rusų laikraščiuose:

1. Spaliečiai pripažįsta, kad Rusijos atnaujinimas turi buti paremtas ant nejudinamų konstitucijos pamatų ir pilietiškos liuosybės įstatų.

2. Valdžia, esanti vienybėje su žmonėmis ir atsakanti prieš įstatus, turi Valstybės Dumai suteikti priderančią reikšmę.

3. Valdžia turi pasirupinti, kad Valstybės Taryba netrukdytų V. Dumos darbo.

4. Kad užtikrinus gyvenime įstatų tvarką, turi buti ištiesų įvykdinti įstatai, apsaugantįs liuosybę sąžinės, spaudos, susirinkimų, sąjungų ir asmenišką nepaliečiamybę.

5. Valdžia turi pasirupinti, kad administracija (valdininkai) griežtai prisilaikytų įstatų ir uų jų peržengimą turėtų atsakyti.

6. Nepaprastos apsaugos turėtų buti galutinai panaikintos, nes jų daugiaus nebereikalauja šalies stovis.

7. Turi buti vedama platesnė politika, kad pakelti plačiųjų minių gerovę.

8. Turi buti užtikrinta pilnatinė liuosybė rinkimų į Valstybės Dumą ir prašalintas valdžios kišimasi į juos.

9. Visi minėti pamatiniai įstatai kiekvienos kulturinės visuomenės liko nesenai iškilmingai pažadėti 17 spalių manifestu.

10. Dabarties tvarka pilnai prieštarauja pažadėtoms permainoms.

Nesulaukdami tų permainų įvykdinimo ir su baime žiurėdami į augančią šalyje nepakakinimą, spaliečiai pripažįsta reikalingu:

a) Rupinties patiems per savo istaigas ir atskirus sąnarius prisidėt, kiek galint, prie minėtų permainų įvykdinimo.

b) Spaliečių partija, kaipo daugiausiai turinti pajiegų turi prisiimt ant savęs paregą vesti nuolatinę kovą su blėdinga ir pavojinga sauvalės srove, nuo kurios tiek daug kenčia visuomenės gyvenimas. Kova turi but vedama Dumoje, pasinaudojant visais parlamento įrankiais: prakalbomis, užklausimais, biudžeto netvirtinimu.

*

// Literaturos žinios.

„Vilties" N 134 p. S. Ž. rašo, jog gautas autorės leidimas ir jau verčiamas lietuvių kalbon Gerson-Dombrovskos veikalas „Wielcy artyści".

Taip-pat verčiama lietuvių kalbon J. Taine „Dailės filosofija" ir „Apie idealą dailėje".

„Lietuvos Žinios" N 133 rašo, kad „Vairas" apie kurį jau minėjome išeis tuojau po Naujų Metų ir eis du kartu per mėnesį, 24 pusl., didumo 21½×29½ centimetro. Žada buti daug iliustracijų. Pirmame gi numeryj bus daug iliustracijų iš Amerikos lietuvių gyvenimo. „Vairą" leis A. Smetona, M. Yčas ir Ko. M. Yčas, važinėdamas po Ameriką, daug pajų busimajam „Vairui" surinko, taip kad kapitalo organizavimą M. Yčas skaito užbaigtu. „Vairo" kaina 6 rub. metams.

*

// „Serga džiova".

„Saulė" viename savo numeryje paskelbė gavusi žinią nuo tulo dvasiškio, kuris jai pranešęs, buk vienas lietuvių katalikiškųjų laikraščių serga „kišenine džiova". Jeigu ligi Naujų Metų nesurinksiąs penkių tukstančių dolarių apmokėjimui skolos, tai laikraštis užgiedosiąs sau „amžiną atilsį". — Kaip žinome Amerikoje tėra tik du grynai katalikišku lietuvių laikraščiu — „Draugas" ir „Žvaigždė". Bet kad „Draugas" nemano mirti tai aišku jau ir iš to jog nesenai atkeliavo iš Škotijos kun. P. Kemėšis, kuris bus jo redaktorium.

*

// Ar ištikrųjų mes iškraipome?

„Kaip vilkas nestaugęs, „Vienybė Lietuvninkų" neiškenčia neišreipus mano žodžių", rašo p. P. G. „Pirmyn" N 36. Tais žodžiais p. P. G. pradeda savo atsaką į musų peržvalgos straipsnelį, tilpusį „V. L." N 48, kuriame mes paminėjome, jog jis pataria savo draugams socialistams iškelti kovą su tautininkais. Ar p. P. G. patinka ar nepatinka, betgi mes tą jo patarimą skaitome patarimu **iškelti kovą.** Ir tai vienašališką kovą, nes p. P. G. nori, kad tik vieni tautininkai tylėtų ir nič nieko prieš socialistus netartų. Paimkime aną „Pirmyn" num. ir pažvelgkime į to straipsnio išvidinę pusę (ne į žodžius), ypač į šitą to straipsnio vietą, kur sakoma:

„Susivienyme (S. L. A. — „V. L." Red.) socialistai turi užtektinai pajiegos, kad privertus nutilti savo šmeižikus. Tas-pats ir daugelyje kitų draugysčių. O kur to nėra, kur socialistų įtekmė persilpna, tenai jie turi „nukratyti dulkes nuo savo kojų" ir — pasišalinti". ***

Nejaugi tai tik tušti, nieka nereiškiantįs žodžiai? Nejaugi tarp tų žodžių nėra to, kas butų galima pavadinti **kova su tautininkais?** Ne apie žodžius, p. P. G., mes aname savo peržvalgos straipsnelyje kalbėjome, bet apie pačią mintį, kuri Tamstos straipsnyje gludi.

Iš Visur.

BAISŲS VĖJAI.

Christiania, Norvegija. Paskutinėmis dienomis Norvegijos pakraščiais siautė stebėtinai smarkus vėjai. Keletas miestų tapo užlieta vandeniu. Šitie baisųs vėjai padarė labai didelius nuostolius.

DAUGINASI VAIKŲ AMERIKOJE SKAITLIUS.

Berlinas. Valdiskos statistikos žinios parodo, kad Vokietijoj žymiai didėja vedusių vaikų skaitlius. Vienam tokiam vaikui-vyrui vos 15 m. amžiaus; surasta 64 moterįs, kurioms mažiau 15—16 m. amžiaus. Vienam našliui 15 m. amžiaus, o 10 našlių-moterų po 16 m. amžiaus. Viena persiskyrusi su vyru moteris turėjo tik 16 m. amžiaus; 528 merginos išėjo už vyro iki 16 m. amžiaus.

KAIZERIS LIEPIA NEŠIOTI USUS.

Berlinas. Vokietijos imperatorius Vilhelmas yra pragarsėjęs savo... usais. Jis labai jais didižiuojasi ir brangina juos. Iki paskutiniam laikui Vokietijos oficieriai, pamegddžiodami savo monarcho, irgi brangina usus, bet dabar vis tankiau ir tankiau pradeda juos skusti. Kaizeris visai neužganėdintas tuom oficierių pasielgimu, ir štai nesenai jis prisakė, kad jie liautųsi sekti amerikonus, nes kiekvienas „tikras" vyras privalo nešioti usus.

NAUJAS PREMJERAS FRANCIJOJ.

Paryžius. Prezidentas Poincare buvo nominavęs ministerių premjeru J. Dupuy vietoj rezignavusio delei užtraukimo valstijinės paskolos ($260,000,000) L. Bartnou. Vienok J. Dupuy atsisakius užimti tą vietą, prezidentas pavedė sudaryti kabinetą senatoriui G. Dumerque, kuris buvo kolonijų ir prekybos ministeriu.

DRUSKOS KASYKLOS SERBIJOJ.

Bielgrad. Cupino Bordo ir Retke Buckre kalnuose atidengta druskos kasyklos.

IRLANDIJOS SAVYVALDOS ATBALSIAI.

Londonas. Tapo pagarsintas

karaliaus uždraudimas gabenti Irlandijon šautuvus ir amuniciją. Tas paliepimas išleistas iš priežasties ginklavimosi provincijos Ulster gyventojų priešais Irlandijos savyvaldos šalininkus. Pranešama, kad toje provincijoje jau randasi apie 100,000 šautuvų ir daug amunicijos.

ŽUVO 42 ŽMONĖS.

Stokholm, Švecija. Arti Bodo Norvegijoj, ant uolų užpuolė Švecijos garlaivukas Malmberget; kartu su laivuku žuvo 42 žmonės.

SERBIJOS VALDŽIOS POLITIKA.

Bielgrad, gruodžio 6 d. Ateina žinios, kad Serbijos valdžia išdirbo naują konstitucijinį projektą, paliečiantį naujai užimtos teritorijos gyventojus. Šitame projekte tikrinama laisvė ypatos, tikybos ir turto, bet atimama politiškos teisės.

D-RAS FR. FRIEDMANN BUDAPESTE.

Budapest, Vengrija. Užprašius miesto tarybai, čion pribuvo žinomas jau ir amerikiečiams Vokietijos d-ras Fr. Friedmann, kuriam tapo pavesta gydyti jo išrastais vaistais 160 džiovininkų.

NUŠOVĖ KATALIKŲ KUNIGĄ.

Bruselis, Belgija. Atsisakius kunigui dalyvauti palydėjime numirėlio į kapus, kur buvo nešama raudona vėliava, pribuvo paskiau į jo butą tulas socialistas ir nušovė jį ant vietos.

MIRĖ KARDINILAS OREGLIA.

Roma. Nuo plaučių uždegimo mirė šv. Kolegijos dekanas kardinolas Oreglia. Dabar šv. Kolegijos dekanu lieka Baltimores kard. Gibbons. Kard. Luigi Oreglia turėjo 85 m. amžiaus ir buvo paskutinis kardinolas, paskirtas Pijaus X.

PONI PANKHURST PALIUOSUOTA.

Londonas. Buvo pranešta, kad sugrįžus iš Amerikos Anglijon poni Pankhurst tuoj tapo suareštuota ir pasodinta Exeter kalėjiman. Žinoma, ji griebėsi paprasto jai ginklo — badavimo. Badavo tris dienas ir labai apsilpo. Gruodžio 7 d. (10 v. vak.) tapo paliuosuota. Sufragistės padarė masinį susirinkimą, kuriame tapo nutarta nedaleisti daugiau suareštuoti jų vadovės. Tolesniam sufr. kovos varymui tapo suaukauta $50,000.

Pasiliuosavus iš kalėjimo poni P. tuoj išvažiavo Paryžiun pas dukterį, bet kada ji sugrįžo Anglijon, vėl ją areštavo.

NUBAUDĖ RUSŲ GENEROLĄ.

Maskva, gruodžio 9 d. Tapo prašalintas nuo tarnystos be emerituros ir tiesos nešioti mundierių pėkštininkų gener. Martinov už išdavimą valstybės paslapčių.

KUN. HANSO SCHMIDT'O TĖVAI IŠVAŽIAVO AMERIKON.

Frankfurt ant M., Vokietija, gruodžio 8 d. Pranešama, kad New York'an išvažiavo kun.-užmušėjo Onos Aumuller tėvai, idant buti liudytojais jų sunaus procese.

VOKIETIJOS S.-D. REIKALAVIMAI.

Berlinas, gruodžio 9 d. Socialistų organe „Vorwaerts'' pranešama, kad s.-d. parlamente pareikalaus, idant kancleris imtų ant savęs atsakomybę už kaizerį, o pareikalavus parlamentui atsistatydintų ir idant apšaukimą per kaizerį karo patvirtintų parlamentas. Paskiausios žinios praneša, kad pirmas s.-d. reikalavimas tapo atmestas.

AUSTRIJA IR RUSIJA.

Viena, Austrija, gruodžio 9 d. Pasklydo gandas, kad Austrijos valdžia pasiryžo pasistengti pagerinti intemtus atsinešimus tarpe Austrijos ir Rusijos.

ANGLIJOS ESKADRA ITALIJOJ.

Neapolis, Italija, gruodžio 9 d. Čia atsilankė 9 kariški Anglijos garlaiviai, kuriuos italai sutiko labai iškilmingai. Tie laivai Neapolyje prabus 5 dienas.

VOKIEČIAI INSTRUKTORIAIS SERBIJOJ.

Bielgrad, gruodžio 9 d. Serbijos valdžia pasiryžo pakviesti vokiečius instruktoriais reorganizavimui policijos Bielgrade. Karo ministerija siunčia 20 baigusių kariška mokyklą vurų Vokietijos orlaivystės mokyklon.

PASIBAIGĖ STREIKAS DUBLINE.

Dublin, Irlandija. Pranešama, kad gruodžio 10 d. tapo nutarta užbaigti dokų darbininkams streiką.

DELEI CARO FERDINANDO.

Berlinas, gruodžio 10 d. Paskiausios žinios iš Bulgarijos praneša, kad tenykščiai gyventojai yra pasidalinę į dvi dali — vieni reikalauja, kad caras Ferdinandas tuoj atsisakytų nuo sosto, užleidžiant jį savo sunui Borisui (20 m. amžiaus), o kiti stengiasi Ferdinandą paremti. Pirmuosius galima pavadinti tikrais rusofilais, kadangi Boris'as labai simpatizuoja Rusijai (jo krikšo tėvu yra Rusijos caras).

VARO IŠ MOKYKLŲ.

Kijevas, Rusija. Gruodžio 9 d. atėjusios žinios skelbia, kad iš Kijevo miesto, kur nesenai nagrinėjo ritualę bylą, dentisterijos mokyklų varo žydus mokinius taip vienos, taip ir kitos lyties. Apie 1,600 žydų mokinių gavę įsakymą nuo valdžios, kad pasitrauktų iš mokyklų, jie neturį teisių Kijevo mieste gyventi.

SUAREŠTAVO P-LĘ PANKHURST.

Londonas, Anglija. Gruodžio 9 d. vakare pasibaigus susirinkimui, kuris buvo Shoreditch Town salėje, p-lė Sylvia Pankhurst ėjo su savo palydovais-sargais namo. Beeinant ant jų užklupo policija, sargus išvaikė, o ją suareštavo.

ATMETĖ LARKINO SUMANYMĄ.

Londonas, Anglija. Gruodžio 10 dieną čia atsidarė darbo unijų suvažiavimo posėdžiai, kurį sušaukė taip vadinamas parlamentarinis komitetas. Šitame darbo unijų suvažiavime buvo svarstomas Dublino streiko padėjimas, tartasi kaip į tą streiką atsinešti bei kaip streikuojantiems pagelbėti. Žinomojo sindikalistų vadovo, James Larkin'o, buvo sumanyta, kad iššaukti streiką ir kitose vietose, bet tasai jo sumanymas didžiuma balsų, 2,280,000 prieš 203,000, tapo atmestas.

DIDYSIS VIZIRAS REZIGNAVO.

Konstantinopolis, Turkija. Gruodžio 10 dieną pranešta, jog rezignavo didysis viziras, kunigaikštis Said Halim'as. Jisai rezagnavęs delei kokių ten iškilusių tarp jo ir jo draugų nesutikimų.

NUO PRIEKALO Į OPERĄ.

Cassel, Vokietija. Franz Bachmann, kalvis, kuris dar tebedirba prie savo priekalo garvežių dirbtuvėje, paskirtas lošti svarbiausią rolę operoje „Magiškoji fleita''.

RADIUMAS MOTORAMS VARYTI.

Londonas, Anglija. Dr. C. E. S. Phillips, fizikas, nesenai savo prakalboje pasakęs, kad su radiumo pagalba bus galima varyti laivus ir motorinius vagonus. „Jeigu tat faktas'', sako jisai, „kad į 200 metų išsibaigs anglis, tai mokslininkai turi stengties surasti naujus energijos šaltinius, o tuo energijos šaltiniu, be abejo, bus radiumas.''

Iš Amerikos.

POTVINIAI TEXAS'O VALST.

Dallas, Tex. Pranešama, kad iš priežasties potvinių žuvo 20-25 žm., o apie 20,000 nustojo pastogės. Padaryti milžiniški nuostoliai. Daugelyje vietų buvo visai sustojęs judėjimas ant geležkelių. Visos tos valstijos upės buvo plačiai išsiliejusios iš savo vagų. Tulose vietose Waco pav. ir mieste vandens užtvino apie 10 pėdų gilumo.

MEKSIKOS REVOLIUCIJA.

Atėjusios iš kelių Meksikos miestų žinios praneša, kad konstitucijonalistai žengia vis pirmyn. Kasdien užima vis naujas svarbias pozicijas ir beveik visur susirėmimuose sumuša savo priešus. Taip 24 val. mušyje ties Tulsos, apie 40 myl. žemiau Victorijos, federalistai tapo visai sumušti ir nustojo apie 250 kareivių. Gen. Villa pirmučiausiu revoliucijonierių darbu po užėmimui Chihuahuos skaito užėmimą Meksikos sostinės. Vienok Huerta nemano nusileisti. Jis pasiuntė iždo ministerį Paryžiun, kad užtraukus ten paskolą. Jo šeimyna visgi išsikraustė iš sostinės — mat, bijosi revoliucijonierių užklupimo.

PASKUTINIEJI PAGEIDAVIMAI.

Chicago. Tulas jaunas vyrukas, nuteistas už žmogžudystę mirtin, paprašė išpildyti du jo paskutinius pageidavimus — sudeginti jo kuną, o pelenus išbarstyti prieš teismo duris, kur jis tapo nuteistas, ir duoti jam valgyti kiaušinių. Mat, delei kiaušinių brangumo kalėjimo prižiurėtojas neduodavo kaliniams kiaušinių.

DELEI KIAUŠINIŲ BRANGUMO.

Iš Chicagos pranešama, kad padėkavojant boikotui kiaušinių kaina smarkiai puola žemyn; perkant uzamu tuzinas kainuoja 26 c., o atskirai 32 c. Visi moterų klubai boikotą tęsia tolyn. Prie boikotuojančių prisijungia ir ministerių žmonos, kartu su ponia Bryan, valst. sekr. žmona.

Renkami parašai po šeiminin kių peticija kongresui, kur kviečiama kovoti prieš valgių brangumą; surinkta apie 20,000 parašų.

DAR ŠIS-TAS IŠ MEKSIKOS.

Juarez, Meksika. Gruodžio 8 d. konstitucijonalistų kareiviai, vadovaujami gen. Villa, užėmė miestą Chihuahuą. Gen. Villa stengiasi visame kame palaikyti tvarką ir aprupinti gyventojus valgiu.

Pranešama, kad prez. Huertos šeimyna išvažiavo į miestą Guadaljarą (Jalisco), iškur manoma persikelti į portą Manzanillo (Colima). Iš Londono ateina žinios, kad priez. Huerta yra sumanęs pernešti Meksikos sostinę į Iaugualą (Guerero prov.). Huerta tvirtinąs, kad jis galop išlaimėsiąs.

Meksikos kongresas pripažino netiesotais paskutinius prezidento rinkimus ir paskyrė naujus rinkimus ant liepos mėn. 1914 m. — Sukilėliai labai pasekmingai veikia apielinkėj Tuxpan ir palei miesto Tampico.

NELAIMINGOS AUKOS.

New York, N. Y. Laike 11 mėnesių š. m. New Yorko valstijoj nuo automobilių ir motorinių dviračių žuvo 416 ypatų, o sužeista tapo 2,149 ypatos.

ILGAS AMŽIUS.

New York, N. Y. Vienoj senų žydų prieglaudoj ant 119 gt. tula Roza Kokosova apvaikščiojo gruodžio 7 d. savo 116-tą gimtuvių dieną. Iš Rusijos ji atvažiavo 60 m. tam atgal. Tarpe sveikintojų buvo du jos sunai — vienam iš jų 96 m. amžiaus, o antram — 95 m.

MOTERŲ PROTESTONIŠKOS ORGANIZACIJOS.

18 moterų protest. organizacijų su 12,000,000 sąnarių susivienijo į vieną Federaciją, kurios tikslas — atversti į protestantizmą ne-krikščionis, gyvenančius kitose pasaulio valstijose. Tai grynai misijonieriška federacija. Federacijos sanarių metinė mokestis sieks $4,000,000.

PALEIDO NUO DARBO.

Chicago, Ill. Pietinės Chicagos miesto dalies 32 dirbtuvi pastaromis dienomis paleidusios nuo darbo 5,498 darbininkus. Daugelyje dirbtuvių numažintos darbo valandos bei darbo dienos — kaikuriose dirbtuvėse nuo dabar tedirbs tiktai po tris dienas savaitėje. Bedarbės priežastis esanti tame, kad dirbtuvės negaunančios pakaktinai užsakymų ir kad naujasai muitas bei politikiniai neramumai taipgi daugeliu prie bedarbės prisidedą.

AUDĖJAI SUSTREIKAVO.

Paterson, N. J. Gruodžio 8 dieną, po pietų, buvo Augusta Silk Mill, šilkų audinyčios, darbininkų-audėjų susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 200 asmenų. Šitame savo susirinkime jie nutarė tedirbti tik 9 valandas. Kaip nutarė, taip ir padarė — antrą dieną tedirbo ligi 5 val. vakaro. Tečiau darbdaviams toksai darbininkų pasielgimas nepatiko, jie uždarė savo dirbtuves ir nežada jas atidaryti, kol darbininkai nenusileis ir negrįž prie darbo tomis pačiomis išlygomis. Bet darbininkai tomis pačiomis, pirmiau buvusiomis išlygomis prie darbo grįžti nei nemano.

RAŠYTOJA LAIMĖJO KONKURSĄ.

Passaic, N. J. McClure žurnalo leidėjai buvo paskelbę konkursą, paskirdami 10,000 dolarių už geriausią apysaką. Prisiųsta arti tukstančio rankraščių. Konkursą laimėjo p-lė Leona Dalrymple, jauna rašytoja, kuri ligi šiol parašiusi ir išleidusi keletą trumpų apysakaičių ir mažai yra kam žinoma. Jos apysaka, kuri pripažinta geriausia, vadinasi „Diane of the Green Van.''.

PAVOGĖ DEIMANTUS.

Chicago, Ill. Chicagos miesto policija iškrėtusi visus lombardus (pawnshops), bejieškodama pavogtų deimantų, 20,000 dol. vertės, kurie pavogti nuo ekspresinio traukinio bevežant iš Memphis į New Yorką.

PAAUKOJO SAVO GYVASTĮ.

Ridgefield Park, N. J. Gruodžio 11 dieną Philips Deles, italas, geležinkelio vartų sargas, begelbėdamas vieną moteriškę ir mažą jos dukrelę, paaukojo savo gyvastį. Greitai bėgantis garvežis pagavo jį ir numetė apie keturiosdešimts pėdų ant vietos užmušdamas.

NESĄ TOKIŲ TRUSTŲ.

Washington, D. C. Po keliolikos savaičių tyrinėjimų, kurie buvo daromi visoje Amerikoje, teisdarystės departamento valdininkai paskelbia, kad nesą tokių trustų, kurie butų užgriebę visus sandėlius, kuriuose sušaldoma mėsa, kiaušiniai ir kitoki valgomi daiktai.

LAIVAS „KARLUK'' PRAŽUVO.

Ottawa, Kanada. Daugelis didžiųjų Kanados laikraščių pastaromis dienomis praneša, jog Steffansono ekspedicijos laivas „Karluk'' kažin-kur pražuvęs. Rugsėjo 20 dieną, kaip patsai Steffansonas vienoje depešoje paminėjęs, jis su trimis baltaisiais ir trimis eskimosais išėjęs medžiotų. Rugsėjo 22 dieną pakilusi smarki vėtra, o jai praėjus pakilęs tirštas rukas. Rukams išsisklaidžius, laivo „Karluko'' jau neberado.

Iš Lietuvos.

Brangus girtuoklio „juokai''.

Vienas Sintautų valsčiaus (Naumiesčio ap.) pasituris ukininkas labai gėrė. Šeimyna jo užtai nekentė ir net iš namų jį varė. Tatai sumanė tas ukininkas savo šeimyną „išgąsdinti''. Ėmė ir pardavė savo ukį. Sužinojusi tai šeimyna pradėjo viską, kas yra, iš namų gabenti. Pirkikas sulaikė tolimesnį gabenimą ir padavė policijai skundą. Žmona ir vaikai matydami, kad čia jau nebe juokai, puolėsi tėvo maldautų, kad atsiimtų pardavimo raštus. Tėvas, po ilgų prašymų, sutiko, bet užtai pirkikui turi atlyginti 1200 r. Taip tai delei girtuokliavimo „juokų'' tas ukininkas sau nelaimių pridarė. **Suvalkietis.**

Senių nepergalimos tvoros.

Veisėjai (Seinų ap.).

Dar pavasarį valsčiaus sueigai nutarus, čia šventadien, visos karčiamos buvo uždarytos. Ir daugumas sakė, gerai bus. Bet vieną kartą net nustebau pamatęs, kaip žmonės, ypač jaunuomenė, ritasi per augščiausias tvoras, per užkampes linkui žydo aludės ir negreit iš ten sugrįžta. Maniau, kad ten kas nepaprasto yra. Klausiu vieno, kito, kas ten yra, kad žmonės ten taip skverbiasi? Man atsakė: „per sueigą musų pačių užsisukė galvos ir uždarėm „traktiernią'' ir visas „lavkas''! Dabar niekur neduoda gerti. Tai tik čia žydas slaptai duoda. Bet mes, seniai, negalim perkopti per šitą tvorą. Žydas ir ponas vaitas geri žmonės, duoda gerti; tik jie labai bijosi Kapčiamiesčio žemsargio, — o jis šiandien yra čia''.

Kapčiamiesčio parapijonas.

Subačiuj, Ukmer. ap., žadama įsteigti smulkiojo kredito draugija. Valdžia, kaip girdėti, tam pritaria. Subatėnams iš tos draugijos butų daug parankumo.

Alkunas.

(„Liet. Uk.'')

Moterų amatų mokykla.

Švietimo ministerija davė žinią Vilniaus mokslo apskričio globėjui, kad klausimas apie moterų amatų mokyklos įsteigimą Vilniuje jau įneštas Dumon ir tikimasi, jog jokių kliučių nesutiksiąs.

Liaudies mokyklų direktorius, tą žinia besiremdamas, kreipėsi į miesto valdybą, prašydamas, kad įneštų į ateinančių metų išlaidų biudžetą pinigų sumą, reikalingą tokiai mokyklai steigti.

Obeliai,

Kauno gub.

Šiemet Obelių ukio mokykloje pabaigė mokslą 15 lietuvaičių.

Mokyklos inkurėja grafienė Przezdzieckienė, atsisveikindama su išvažiuojančiomis mergaitėmis, padovanojo žėdnai Foersterio knigą „Jaunuomenės auklėjimas'',— kninga, kaip žinome, Pečkauskaitės lietuvių kalbon išversta.

Palangos lietuviai padavė užtvirtinti muzikos, dainų ir teatro draugiją vardu „Banga''. Steigėjais pasirašė Lukaitis, Baltmiškis ir Okuličas. Įstatai nurašyti nuo kauniškės „Dainos''.

Lig Palangos jau nutiestas iš Liepojaus telefonas, kuriuo galės kalbėties su Ryga, Peterburgu, Berlinu ir kitais miestais. Už 3 kalbėjimo minutes reikės mokėti 45 kap.

(„Liet. Žin.'')

Iš Rusijos.

JIEŠKO TEISYBĖS.

Plačiai žinomas rusų rašytojas V. M. Doroševič labai užsiinteresavo A. Juščinskio užmušimu ir pasiryžo pasistengti surasti kaltininkus tos baisios piktadarystės. Jis labai rimtai užsiėmė tos bylos ištyrimu. Daug svarbių žinių suteikė V. M. Doroševičiui Maklakov. Apart V. M. Doroševičiaus A. Juščinskio užmušėjų suradimu užsiėmė dar keli žymus rusų veikėjai.

UŽDARĖ MOTERŲ KLUBĄ.

Nuo tulo laiko Maskvoje buvo susitvėręs moterų klubas. Padarius minėtame klube reviziją, miesto viršininko sumanymu nutarta tą klubą visai uždaryti.

NEPAPRASTAS ATSITIKIMAS

Stotyje Sniežitok, Riazaniaus-Uralo geležinkelio, buvo šitokis atsitikimas. Po prekių traukinio metėsi gan gerai apsirengęs nežinomas žmogus. Ant laimės, prabėjus traukiniui, nežinomas išliko nesužeistu. Ant užklausimų jis pranešė, kad jis matęs iškilusią špalą ir, norėdamas prašalinti nelaimę, pasistengęs ją prispausti.

BARBARIŠKI DARBAI.

Nesenai arti Maskvos (stotyje Klin) buvo baisiai sumuštas važiavęs iš Persijos žymus Rusijos diplomatas Petrov. Kiek dienų paskiau stotyje Sazonovka, Astrachaniaus gelžk., vietinis žandaras dikčiai „apstumdė'' rusų vice-konsulą iš Leipzig'o (Saksonija, Vokiet.). Jis apie tai pranešė Peterburgan. Eina aštrus tardy-

mai, kaip delei Petrovo mušimo, taip ir delei minēto vice-konsulio įžeidimo.

IŠ RYGOS PADANGĖS.

Pranešama, kad Rygoj sustreikavo apie 1,000 uosto darbininkų.

Plačiai Rygoje kalbama apie tai, kad perdaug mieste esą pristatytų namų, delei ko daugelis jųjų po 2—3 metus stovį neužimtais. Vienok namų statymas vis dar nesiliaunąs. Kad išvengus namų statymo krizio, tuli vietos laikraščiai pataria visai sustabdyti metams-kitiems namų statymą Rygoje.

MARAS PIETINĖSE GUBERNIJOSE.

Iš Uralsko pranešama, kad apielinkėje Isim-Tiube pradžioje lapkričio nuo maro epidemijos numirē kelios dešimtįs žmonių ir gan daug yra sergančių. — Nuo pradžios maro epidemijos Uralo kirgizų tyruose mirē virš 140 žmonių, sergančių yra virš 50.

CHARKOVO GYDYTOJŲ DRAUGIJA.

Jau buvo pranešta apie uždarymą gan senos ir labai daug nuveikusios Charkovo gydytojų draugijos. Paskutinės gi žinios praneša, kad vidaus reikalų ministeris tą draugiją beveik sutinkąs vēl atidaryti, tiktai reikalaująs pakeisti kai-kuriuos tos draugijos įstatų punktus.

M. BEILIS'O BYLOS ATBALSIAI.

Kijevo juodašimčių gaujos jokiuo budu negali aprimti delei M. Beilis'o išteisinimo. Jie įvairiais budais veda anti-semitišką agitacją ir stengiasi sukelti krikščionis priešais žydus. Nesenai rusų monarchistų draugija „Dvugl. Oriol'' atlaikē ties Jaščinskio kapu už užmuštąjį pamaldas, kuriose dalyvavo virš 600 žmonių; studentas Golubevas pasakē labai aštrią anti-semitiško turinio kalbą. Buvusi ant kapo Viera Čeberiakienē paprašē atlaikyti pamaldas ir už jos mirusį sunų, Ženią, kas tuoj ir buvo išpildyta. Paskui minia nuējo urvan, kuriame buvo surastas A. Juščinskio lavonas. Nors policija bandē minią sulaikyti, tečiaus nieko nepadarē. Golubevas ir ten pasakē kalbą; bet policija neleido jos užbaigti.

ŽYMUS ŽMOGŽUDYS.

Sulig pranešimų iš Batumo, policijos nušautas lapkričio mēn. piktadarys pasirodē esąs senai jieškomu žmogžudžiu Aleks. Očanadze (Darlomidze). Jis yra užmušęs d-rą Prianišnikovą, paēmęs nelaisvēn ir užmušęs d-rą Triantafilidisą, užmušęs du policistu stotyje Poti, sužeidęs Batumo apskričio viršininko pagelbininką, paēmęs nelaisvēn milijonierių Ananovą ir pasikēsinęs ant gyvasties Anglijos konsulio Poti stotyje.

STREIKAI.

Paskutiniu laiku daugelyje Rusijos miestų labai tankiai pradējo atsikartoti masiniai darbininkų streikai. Ypač daug darbininkų streikuoja Varšavoje, Lodziuje, Rygoje, Peterburge ir Maskvoje.

GAPONO BIOGRAFIJA.

Rusų laikraščiuose pagarsinta, kad garsiojo Rusijos revoliucijos laiku Gapono tēvas pasiryžęs išleisti savo sunaus biografiją. Tam veikalui jis pasinaudosiąs užmuštojo sunaus laiškais ir jo paties vedamuoju dieniniu.

UŽSINUODIJO MOKINIAI.

Iš Maskvos pranešama, kad vienoj miesto mokykloj užsinuodijo nuo pagedusio valgio 160 mokinių. Pribuvę gydytojai suteikē jiems pagalbą.

SKILO V. DUMOS S.-D.

Tarpe Dumos s.-d., kurių skaitosi 13 žmonių, delei tulų dalykų kilo ginčai bei nesutikimai; jie suskilo į dvi priešingas dalis — vieni nori prisilaikyti taip vadinamų bolševikų taktikos, o kiti— menševikų.

KIJEVO LAIKRAŠČIUS BAUDŽIA.

Nuo sausio pradžios iki lapkričio Kijevo mieste nubausta 8 laikraščiai 47 kartus už 11,025 rublius.

BALMONTO ĮŽEIDIMAS.

Sugrįžęs iš savo ilgo priverstino bastymos po užsienius garsiausis šių laikų rusų poetas Balmontas apsilankē Peterburge. Jo draugai bei garbintojai sumanē iš kelti jo pacveikinimui pokilį. Pokilis atsibuvo rašytojų ir dailininkų mēgiamajame lankyti restorane „Brodiačiaja Sobaka''. Šitan pokilin pribuvo visi žymesnieji rusų rašytojai, buvę tada Peterburge. Pasibaigus kalboms Balmonto garbei, prie poeto priējo dalyvavęs pokilyje futuristas, kurs išreiškęs panieką jo literatinei tvērybai, viešai prie visų spjovē jo veidan. Futuristas tuoj buvo prašalintas; kilo suirimas. Antrą dieną visuose Peterburgo laikraščiuose buvo plačiai aprašomas šitas nekulturiškas futuristo pasielgimas.

NERAMUMAS TARPE STUDENTŲ.

Tarpe Peterburgo universiteto studentų vis dar jaučiasi subruzdimas. Mat, delei nedaleisto susirinkimo buvo uždrausta lankyti univeristetą 189 studentams; dabar beveik viesiems ta bausmē nuimta. Yra ir kitos priežastįs studentų bruzdējimo.

SPAUDOS KLAUSIMAS.

Daug dabar kalbama ir rašoma apie naujus spaudos įstatus, kurių labai senai visi laukia. Vienok, kaip praneša V. Dumos spaudos komisija, nieko gero negalima tikēties iš tų naujų įstatų — gal išējus naujiems įstatams bus dar didesnis spaudos varžymas ir persekiojimas.

JUBILĒJINĖS KRASOS MARKĖs.

Be abejo visi Amerikos lietuviai gauna laiškus iš Lietuvos; taigi visi pastebējo naujas jubilējines markes su Romanovų giminės ciesorių paveikslais. — Iš Peterburgo pranešama, kad nuo sausio 1 dienos 1914 m. visos markės, atvirutės ir stempeliuoti konvertai su ciesorių paveikslais busią panaikinti ir nuo tos dienos nustosią savo vertės. Taigi tos visos markės ir krasos žeiklai turį buti sunaudoti iki sausio 1 d. 1914 m., nes paskui negalēsiančios buti apmainytos nei į kitokias markes, nei į pinigus. Pasiliksiančios jubilējinės markės 1, 2 ir 3 rublių su Maskvos Kremlio, Žiemos rumų Peterburge ir Romanovų giminės rumų paveikslais.

Pasitaisē.

Pati: — Tu, cholera, kokis!?

Vyras: — Del daleidimo, mano dušiuk, cholera yra tiktai moteriškos lyties. **J. J. N.**

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Lapkričio 30 d. Tautiško namo svetainēje (Grand St.) atsibuvo Lietuvių Imigracijos Draugijos direktorių posēdis. Į šitą posēdį pribuvo 5 direktoriai, centro pirmininkas ir dabartinis atstovas, kuris yra jau atsisakęs nuo atstovavimo vietos.

Tarp daugelio įvairių bēgančių reikalų šios draugijos direktoriai turi daug vargo delei to, kad negalima surasti pilnai kompetentiško žmogaus, kuris galētų užimti atstovo vietą „Kaslegarnēje'' (Ellis Island) ir tinkamai aprupint musų ateivius. Didelē svarba užsiveria tame, kad tas atstovas butinai turi žinoti ne vien tik anglišką kalbą, bet taipgi (gal dar svarbiau) gerai rašyti. Delei to tapo išrinkta komisija, kurion inējo p. J. Jankus ir p. V. Šibanauskas; ji tai ir privalo greitu laiku surasti tinkamą atstovo vieton žmogų, nes su musų ateiviais užtektinai yra svarbių reikalų. Kaip ten nebutų, o ateivius-lietuvius reikia tinkamai aprupinti.

Apart to, daug negerumų iškįla delei centro sekretoriaus. Taip tas žmogus aptingo, kad jis niekuomet neatlieka savo laiku to, kas butinai reikia atlikti sekretoriui; pas jį višas darbas velkasi kaip „gudo ratai''. Direktoriai vienbalsiai nutarē neįleist į centro komiteto rinkimus ateinantiems metams dabartinio centro sekretoriaus A. Stanelio.

Į viršminētą posēdį buvo atsilankęs ir p. A. M. Martus, kuris pakēlē gan svarbų klausimą apie sutvērimą **centralinio tautiškiems reikalams fondo.** Jis pranešē, kad porą metų atgal musų laikraštijoje buvęs pakeistas klausimas apie suliejimą įvairių dabar esančių fondų-fondelių į vieną centralinį tautiškiems reikalams fondą. Ponas A. M. Martus aiškino, kad į šitokį fondą privalētų mokēti kiekvienas organizuotas lietuvis po 25 c. į metus; iš to fondo but galima aprupinti beveik visus svarbesniuosius lietuvių reikalus, kaip tai: sušelpti našles ir našlaičius, intensyviškiau skleisti apšvietą, tinkamai aprupinti ateivius ir tt. Šį klausimą direktoriai atidējo apsvarstymui sekančiame visuotiname draugijos susirinkime.

Besvarstant direktoriams klausimą, kas geriausia tiktų į atstovo vietą, P. Sakatauskas įnešē sumanymą pakviesti posēdin p. V. Daukšį ir užklaust jo, ar negali jis užimt to atstovo vietą. Mat, p. V. Daukšis tame laike buvo atsilankęs „V. L.'' administracijoj. Čia turiu paminēti, kad direktoriai buvo jau pirmiau užkvietę p. V. Daukšį užimti atstovo vietą, ir jis buvo apsiēmęs, bet delei svarbių asmeniškų reikalų negalējo užimti tos vietos.

Dabar gi atsilankęs posēdin p. V. Daukšis ant direktorių užklausimo atsakē, kad jis noriai but užēmęs jam skiriamą vietą, bet šiuom laiku turįs viltį gaut truputį geresnę vietą, — butent ant Ellis Island (Kaslegarnēje), kadangi esąs du kartu išlaikęs reikalingus (Civil Service) kvotimus; kartu jis pranešē, kad jis su tuom tikslu atsilankęs New York'an, nes gerai žinojęs, kad ant Ellis Island reikalingas žmogus.

Linksma girdēt, kad tarpe musų vientaučių kas-kart randasi daugiau žmonių, kurie gali užimti valdiškas vietas.

P. Sakatauskas.

HUDSON, N, Y.

Dr-tē šv. Antano iš Paduos parengē lapkričio 29 d. balių be svaiginančių gērimų. Nors daugelis rudžio mylētojų ne tik kad patįs nējo į tą balių, bet dar stengēsi nuo jo atkalbinti ir kitus, tečiaus iš apielinkės privažiavo apie 100 ypatų. Visi atsilankiusieji baliuje likosi užganēdinti, kad galējo taip gražiai praleisti laiką ir neapsvaigintais parvažiuoti į namus. Labai pasidabojo jaunuomenei skrajojanti krasa, nes dauguma musų lietuvių, budami ant farmų arba dirbdami mažuose miesteliuose, nebuvo jos matę, ir todel tas jiems rodēsi didele naujiena. Daugiausiai atviručių gavo Ona Križiutē ir Jul. Savinčius — jiedu ir išlaimējo dovanas.

Galima buvo patēmyti, kad visi svečiai pageidauja tankiau panašių gražių balių. Iš to viso matyt, kad Hudson'o lietuviai, laikui bēgant, galēs ir daugiau ką nuveikti, nes jie pradeda suprasti viešų susirinkimų naudą — pradeda atbusti... Kitą balių manoma parengti su prakalbomis, nes Hudsono lietuviams labai but svarbu išgirsti kalbas — nurodymus apie žmonių reikalus, apie vienybę, apie apšvietą. Valio, Hudsono lietuviai!...

Tadas Norbutas.

WATERBURY, CONN.

Musų kolonijoje dabar lyg truputį upas nupuolęs, bet tas neilgai taip tęsis — tai vis prieš kokį nors didesnį darbą buna nekuris laikas visai ramus. Darbai čia truputį, o gal ir gerą truputį, sumažējo, bet nesitikima, kad tai eina prie krizio—tai tvarkosi dirb tuvēs delei nekurių abelnų biznyje permainų.

Tolesniai, žada but, bene 28 gruodžio, tuojaus po Kalēdų, **M. Petrausko koncertas.** Tą koncertą rengia visuomet dailēs mylētojai ir abelnai M. Petrausko draugai. Dabar gi prie rengimo tokio koncerto priesideda M. Petrausko mokiniai, Lietuviškos Konservatorijos Waterburio skyrius, Taigi, be abejo, bus ir gera pasekmē. Taipgi eina gandas, kad apie Užgavēnes bus **Konservatorijos mokinių koncertas,** o pavasarį, berods tai per SLA. Seimą, bus **„Birutē''.** Kaip mums, net ir vietiniams, išrodo, kad musų kolonija žymiai kįla kulturoje ir dailēje, nes toks veikalas, kaip „Birutē'', busiąs pastatytas vietinēmis pajiegomis, taigi reikia atkreipti atidą konservatorijos skyriun, kurios širdyje stovi M. Petrauskas. **Korespondentas.**

WATERBURY, CONN.

Lapkričio 26 d. „Aido'' teatrališkos draugijos tapo sulošta triveiksmis dram. vaizdelis „Švarkas ir milinē''. Aktoriai-mēgējai savo roles, kaip ir visados atliko pusētinai gerai. Geriausiai atliko roles p. K. Razmantas (Jono Bliudžiaus) ir p-lē M. Meškiniutē (Bliudžiaus dukters Marytės). Pirmas ir antras aktas nusisekē kiek geriau, bet trečias — silpnokai. Reikia vilties, kad ateityje viskas eis geryn.

Nesenai susitvērē kita teatrališka draugija — „Aušra''. Ji jau pastatē scenoje vienaveiksmę komediją — „Nutruko'', bet prastokai ją sulošē, ir įžanga buvo lyg ir perbrangi.

Čia noriu atkreipti visų domą į tai, kad paprastai pas lietuvius po perstatymui esti šokiai; mano nuomone šokius reiktų visai atskirti, nes daugiausiai juk šokius myli lietuviški „amerikonai'', kurie ir kelia trukšmą laike perstatymo — jiems, mat, geistina ilgiau šokti. Tas, žinoma, trukdo publikai sekti lošimą.

Pasitaikē girdēti, kad „Aušros'' lošējos pradeda kelti kerštą delei rolių išsirinkimo; kitos net manančius visai apleisti draugiją; — tai papeiktinas dalykas. lykas.

Paskutiniu laiku žymiai sumažējo Waterbyryje darbai, taip kad beveik pusē darbininkų likosi be darbo. Beveik visai dabar negalima gaut darbo. Daugiausiai iš dirbtuvių atleidžia nevedusius (singelius). Bet užtai Waterburio merginos dirba pilną laiką, todel ir vaikinai ne labai nusigąsta; — ateitis parodys, kiek merginos pagelbēs vaikinams. **Singelis.**

WORCESTER, MASS.

Paaukavo Tautos Namams Vilniuje 100 dol.

Gruodžio 1 d. atsibuvo metinis Lietuvos Sunų Draugystės susirinkimas. Laike to susirinkimo **vienbalsiai tapo nutarta paaukauti Tautos Namams Vilniuje 100 dolarių** ir pasiųsti juos tiesiog Vilniun.

M. Pruseleviče, paprašęs pirmsēdžio pavelijimo parinkti aukų silpnai gyvuojančiam Škotijoj laikraščiui „Rankpelniui'', surinko tam tikslui 1 dol. 30 c.

Nesenai čia susitvērē LSS. 40 kuopos choras. Nors išpradžios daug prie jo buvo prisirašę, bet mažokai teatsilanko ant repeticijų; geistina but, kad dainininkai butų darbštesniais. Velijame chorui geriausios kloties!...

Kaimynas.

ATHOL, MASS.

(Iš jaunimo gyvenimo.)

Malonu yra skaityti telpančias musų laikraščiuose iš įvairių lietuviškų kolonijų žinutes, kuriose aprašoma apie lietuvių jaunimo šviesų ir pavyzdingą gyvenimą. Paēmęs, žmogus, laikraštį perskai tai vieną-kitą žinutę ir pamatai, kad visur, kur tik randasi jaunimo burelis, yra kas nors doro ir prakilnaus veikiama; pamatai, kad visur jaunimas kruta, juda ir kiek galēdamas spiečiasi į burelius, į kuopeles; susispietę kruvon, bendromis jiegomis lavinas — tai paskaitomis, tai dorais pasikalbējimais, tai mokinasi dainuoti, deklamuoti, arba rengiasi prie teatro ar prie kito naudingo darbo.

Iš musų kampelio, kur randasi didelis jaunuolių burelis, nieko apie juos prakilnaus bei malonaus negalima parašyti. Čia jaunų vyrų ir merginų randasi apie 300 yp. Vienok lavinimosi bei veikimo pas mus beveik visai nesimato — čia jaunuomenē gludi amžinoje tyloje. O tos tylos prašalinimu niekas nē nesirupina; jei kada ir atsiranda vienas kitas veiklesnis vyrukas, kuris paskatina jaunimą kelties iš gludēsio ir stverties išpalengvo už kokio nors apšvietos darbo, tai tuojaus jis sutinka didžiausį savo priešą — siaurą jaunuolių partyviškumą. Čia partyviškumas užima, galima sakyti, pirmą vietą: beveik žēdnas asmuo turi skir tingas viens kitam pažiuras, taip kad, gimstant kokiam sumanymui, jokiuo budu negalima jo invykdinti. Jei pas mus gimsta naujas sumanymas, tai visųpirmiausiai yra žiurima **ne į tai, kas sumanyta, bet į tai — kas sumanē.** Jeigu sumanytojas, išreikšdamas savo sumanymą, rado kelis draugužius, kurie į jo pusę kreipia savo akį, tai jo obalsis randa dar šiokią-tokią šiltą vietelę, o jei ne — tai ir paliko vientik tuščiu pasakymu.

Kad skaitytojas galētų persitikrinti, jog tai yra gryna tiesa, privesiu vieną pavyzdį iš musų jaunimo veikimo sryties.

Kiek laiko atgal toje musų tylioje kolonijoje pradējo pusti naujas, gaivus vējalis ir budinti mus iš miego. Nekurie iš musų tuoj pajuto to gaivinančio vējalio dvelkimą ir pasiraižę stvērēsi už darbo. Štai sueiname šeši vaikinai, sudedame po vieną dolarį ir sutveriame „Jaunimo Ratelį''. Na, viskas eina gerai — išsyk ratelis pasirodē labai gyvas; tuoj tapo išrinkta valdyba, parašyta jo įstatai, pažymēta jo veikimo tikslas ir net jau buvo sumanyta sumesti po keletą dolarių, kad partraukti keletą dešimčių kningų ir uždēti kningyną. Žinoma, tas viskas butų išsipildęs, jei to ratelio nariai butų buvę vienokių pažiurų kaslink to viso dalyko; tada minētą ratelį butų sukę į šviesos pusę. Bet ant nelaimēs vieni kreipē tą ratelį prie „Tēve musų'', o kiti — prie Markso; delei tos tai priežasties greit rateliui ir ištarēme amžiną atilsį.

Vienok tuli iš musų neužsiganēdino tuom ratelio suirimu ir ant tų karštų pēdų sutvērē kitą jaunimo ratelį, bet ir tą delei tų pačių priežasčių sutiko pirmojo likimas.

Mirus musų rateliams, išsyk nekurie juos apgailestavome ir gan daug delei jų prisiginčijome. Tai nors tame apsireiškē musų bruzdējimas. Bet, laikui bēgant, pamažēliu mes pradējome užsimiršt apie buvusius musų ratelius ir vēl išpalengvo tarpe musų užviešpatavo tyla.

Kada dabar vēl pradēs pust pas mus gaivinantis vējalis, kada vēl atsibus musų jaunuomenē — sunku tą atspēti, bet visgi reikia tikēti, kad vēliaus ar ankščiaus, o tam musų miegojimui, tam musų nerangumui tam musų netikusiam pažiurų skirtumui ateis galas... **A. K. L—s.**

PHILADELPHIA, PA.

Nesinori net rašyti, nes nieko negaliu skaitytojams pranešti linksmo, prakilnaus, džiuginančio... Mes gerai žinome, kad jei netikęs yra piemuo, tai pakrikusi yra ir jo kaimenē. Taip ir pas mus. Musų šv. Jurgio parapija yra labai blogame padējime — tarpe jos sąnarių apsireiškia kokis tai svyravimas, kokis tai subruzdimas, ir nežinia, kuom tas viskas pasibaigs. Tokis negeistinas musų parapijos padējimas įvyko padēkavojant vietiniam klebonui, kun. A. Milukui. Taip, šv. Jurgio parapija stovi ant pražuties kranto. Tą visą matydami mes pasiryžome kovot prieš musų parapijos priešus. Mums labai gaila, kad tarpe musų viešpatauja tokia betvarkē ir nesutikimas.

Pasekmingesnei kovai parapijonai apšaukē visuotiną streiką prieš kun. A. Miluką, ir tas streikas tęsiasi jau trečias mēnuo. Visi tie žmonēs, kurie gerai supranta dalyką, neina bažnyčion ir nesikreipia su reikalais pas kun. A. Miluką. Kun. A. Milukas nebeišmano, ką ir daryti, kaip jam reaguoti ant tokio parapijonų pasielgimo — jis gąsdina parapijonus visokiais budais, leisdamas paskalas, kad jis įvarysiąs bažnyčią į didelę skolą, o savo priešus nubausiąs įvairiais budais. Eina paskalos, kad jis kalbąs, buk tie, kurie turi savastį, galį ją prarasti, o kurie turi gerus darbus, liksią nuo jų atstatyti...

Bet mes gerai suprantame, ko-

del platinamos tos paskalos, ir visai ant jų nepaisome. Kun. A. Milukas užtikrina savo pasekėjams, kad jis čia gyvensiąs iki savo mirčiai, bet mes irgi užtikriname, kad jis bus iščia prašalintas.

Tas savo rųšies streikas sekasi mums gerai, ir visi užsilaikome ramiai. Kas nedėldienį atsibųva susirinkimai, kuriuose svarstome apie parapijos reikalus, apie geresnę ateitį, o taipgi didinam streikierių skaitlių ir renkam kun. A. Miluko priešų parašus. Kada tų parašų bus surinktas tinkamas skaitlius, tai dar kartą atsišauksime į dvasišką vyriausybę su prašymu, kad jį atsiimtų nuo musų kun. A. Miluką, o jeigu tas musų prašymas pasiliks neišklausytas, tai varysime pradėtąjį darbą kitais keliais. Mes esame tvirtai pasiryžę kovoti iki tol, kol neprašalinsime iš savo tarpo kun. A. Miluko...

Čia turiu pridurti, kad kun. A. M. dabar pinigauja — mat, dabar kolektų laikas. Bet, kaip girdėti, ne labai kolektavimas sekasi. Pasakoja, kad daugelyje vietų be ceremonijų išvaro jį lauk, o vienoj vietop moterėlės kolektorių net su šluotomis pakrapijusios (gal tas ir neteisybė, bet...). Žinoma, delei pinigų daug ko reikia nukęsti, užtai ir kun. A. Milukas tą viską „kantriai'' perneša — savo rųšies „karžygis''... Bet užteks apie tai kalbėti — atleiskite... mat savo skausmais-jausmais norėjau pasidalintti su gerb. „V. L.'' skaitytojais.

Lapkričio 26 d. atsibuvo šv. Jurgio Draugijos balius su svaiginančiais gėrimais (labai gaila), bet viskas buvo ramiai ir padoriai. Šita draugija yra skaitlinga sąnariais ir gan turtinga; ji nesigaili paaukauti geriems reikalams bei sušelpti pavargėlius (Tautos Namams Vilniuje irgi pa aukavo 100 dol.). Žodžiu, draugija gyvuoja gerai, nors kun. A. Milukas keikia ją jau treti metai.

Lapkričio 27 d. Lietuvių Muzikališkoj svetainėj atsibuvo musų g. kompozitoriaus-dainininko Miko Petrausko koncertas. Taipgi buvo ir prakalbos — kalbėjo „Tėvynės'' redaktorius, p. Račkauskas ir p. Ostramskis (vietinis). Pirmas aiškino apie SLA. reikalus ir ragino prisidėti ton organizacijon, o antras kalbėjo apie Tėv. Myl. Dr.

Koncerte (jis prasidėjo po prakalbų) dalyvavo sekančios ypatos: M. Petrauskas, Laura Karužiutė (pianas), Marė Karužiutė (sopranas), Edno Mosickiutė (pianas) ir Juoz. Jurčiukonis (smuikininkas bei choro vedėjas). Visi augščiau paminėti artistai žavėte žavėjo publiką savo dainomis ir muzika. Publikos buvo pusėtinai ir visi užsilaikė ramiai. Galop TMD. choras, vadovaujant p. Jurčikoniui, puikiai padainavo keletą dainelių. Paskui prasidėjo balius bei šokiai. Vadovaujant M. Petrauskui, buvo atlikta keletas lietuviškų šokių. Trumpai sakant vakaras nusisekė gerai. Jį rengė TMD. 74 kuopa; richmondiečiai už surengimą tokio puikaus vakaro taria kuopai širdingą ačiu...

Richmondietis.

WILKES-BARRE, PA.

Daug buvo kalbėta ir rašyta lietuvių laikraščiuose apie tai, kad Lietuvoje reikia visokiais budais stengties išpirkti iš svetimtaučių rankų žemes (ypač dvarų) ir mažais sklypeliais išparduoti lietuviams. Delei to buvo stengtasi tverti tam tikra draugija, kuri, turėdama reikalingą tam dalykui kapitalą, galėtų tinkamai varyti šitą darbą pirmyn. Šis-tas toje srityje jau atlikta, bet, sulyginamai, visai mažai.

Štai gruodžio 3 d. apleido Ameriką ir išvažiavo Lietuvon plačiai žinomas fotografistas Juozas Šukis, kuris padėkavojant savo darbštumui ir gabumui daugelyje vietų įsteigė fotograf. studijas ir pastatė jas ant gan augšto laipsnio. Ypač gerai buvo pastatyta vietinė fotograf. studija. Jis išmokino fotograf. amato daugelį lietuvių.

Taigi, Juozas Šukis, parvažiavęs Lietuvon mano pradėti augščiau paminėtą svarbų darbą — pirkti nuo svetimtaučių žemes ir pardavoti mažais sklypeliais lietuviams. Jeigu jam tas viskas gerai pasiseks, tai jis mano ir čionai Amerikoje uždėti agenturą, per kurią jis galėtų Amerikos lietuviams pardavinėti žemę. Man rodos, kad lietuvių visuomenė noriai parems tą Juozo Šukio sumanymą. Ištiesų, tas sumanymas yra labai svarbus, ir jeigu jis bus inkunytas, tai atneš Lietuvai ir lietuviams labai daug gero. Lietuviai privalo rimtai prie to sumanymo atsinešti ir visokiais budais stengties atgauti papuolusią į svetimtaučių rankas žemę— Lietuvos žemė turi buti lietuvių rankose.

Velijame p. J. Šukiui geriausios kloties inkunijime jo užmanymo!...

Tiesos Mylėtojas.

BE DARBO.

(Užbaiga)

Taip paprotavęs ir vėl nusiramino, nes manė, kad gal ir jam kada-nors laimės žvaigždutė švys telės. Juk, po teisybei, kaip jųs sau norite, taip kalbėkite, bet visgi ir Bedarbių Mikas turės kada darbą gauti. Argi jam ir reikės jau badu mirti? Tai butų nepaprastas atsitikimas, jeigu tokioje darbų šalyje reiktų badu mirti.

Apie save visai nesirupino. Jam buvo tai niekis dieną arba dvi be valgio pabuti. Tik moteris ir kudikis jo sąžinę spaudė. Kuomet jis apie savo šeimyną mąstydavo, tai užmiršdavo, kad jis nevalgęs.

Bevažiuodamas Bedarbių Mikas mintijo-svajojo apie butus ir nebutus daiktus. Kartais jis manydavo, kad jo ir jo šeimynos laimė ir likimas priklauso ne nuo ko kito, bet vien tik nuo kapitalo tuzų. Tai vėl savo mintis kritikuodavo sakydamas, kad ir taip vadinami „kapitalo tuzai'' turi sunkiai dirbti, kad ir jiems niekas kapitalo nesukrovė. Jie dirbo, krutėjo, dėjo centą prie cento, čėdijo, neleido pinigų niekais, o taip taupiai gyvendami tapo turtingais.

Bet antrą pusę vertus, jis negalėjo suprasti: kaip tat galėjo įvykti?... Berods ir jis nekoks, taip sakant, silpnadvasis-palaidunas. Dirbo per visas dienas ir pinigus čėdijo, bet jų kaip neturėjo, taip ir neturi. Dabar, kada darbo neteko, tai turi net ir badą kęsti ir tai ne tik jis, bet jo pati ir mažutėlis.

Taip jam besvarstant, prabėgo geras laikas ir jo traukinis pristojo prie tos stoties, kur jis turėjo išlipti.

Traukinis pirmiau palindo po didelio stiklinio stogo ir sustojo Konduktorius atidaręs duris, surėkė Unijos stotis — visi apleiskite traukinį!

Žmonės pradėjo judėti, krutėti. Kiekvienas griebė savo našulius arba kitus daiktus, kuriuos su savim turėjo. Bedarbių Mikas irgi nerangiai sekė paskui kitus. Jis buvo užsimąstęs, nedrąsus, bet energiškas ir dirbti noris. Pas jį buvo vienų-vienas nuosprendis:

— Dirbsiu tokį darbą, kuris pirmiausiai į rankas paklius.

— Juk aš čia neatvažiavau miestu gėrėties, bet dirbti; todel ir turiu kuogreičiausiai darbo jieškoti. — Tai buvo paskutinė ir svarbiausia jo mintis.

Nuo stoties, kaip vilyčia, jis nėrė siaura, nešvaria gatvele didelės fabrikos linkon. Jo akįs nušvito, nuo kaktos prakaitas riedėjo ir širdis smarkiai plakė. Jis guodė save:

— Čia aš gausiu užsiėmimą. Uždirbsiu pinigų, parsiųsiu savo brangiajai pačiukei ir kudikėliui. Ji bus linksma ir aš laimingas... Ak, kad nors kaip greičiau darbą gaučiau, o tada tai jau nieko daugiau nenorėčiau...

Ir taip besvajodamas nei nepasijuto, kaip pas fabrikos vartus atsidurė. Manė kuogreičiausiai eiti į vidų ir darbo prašyti. Jo, ant nelaimės, visai nežinota, kad čia visai nieko neįleidžia. Durių prižiurėtojas jį taip nežmoniškai išstumė laukan, kad jis visai to nesitikėjo.

Netikėtai Mikas persitikrino, kad čia nežmoniškumas viešpatauja. Jam da skaudžiau širdį suspaudė ir jis, kaip elektros srovės nupurtintas, pats nežinojo, kurlink ėjo. Tik pasijuto, kad bestovįs prie fabrikos durių. Eina vidun.

— Ko nori? — šiurkščiai ir šaltai jo užklausė pusamžis, laibas, augalotas vyras.

— Ponuli, noriu darbą gauti. Aš bedarbis. Mano pati ir... Jam nedavė kalbos pabaigti. Jo graudingus žodžius pertraukė inteligentiškos išvaizdos vyro žodžiai, kurie suskambėjo Miko ausyse ir pasakė jam, kad darbo nėra.

Jis ėjo toliau. Da jis tikėjos darbą gauti. Da vilties ir pasisekimo kibirkštėlė plasnojo jo širdyje. Da energiškiau tolyn žengė.

Mikas per visą dieną darbo medžiojo, bet jo niekur nesurado. Šiaip-taip pernakvojęs ir vėl griebėsi to paties amato — darbo jieškoti.

Taip prabėgo dvi dieni, pinigai jau beveik visai išsibaigė. bet užsiėmimo nerado ir gana.

Dabar jis apie nieką daugiau ir nesvajojo, kaip tik apie savo pačią. Jo visos mintįs buvo nukreiptos prie jos. O nelaimingoji! Ir kam jis apsivedė? Kuo tas kudikis nusidėjo, kad turi badą kęsti? Ar ilgai jis taip vargs, ir kada jo vargui bus galas? Vis tai buvo jo minties paklausais, į kuriuos niekas atsako negalėjo duoti.

Trečią dieną Bedarbių Mikas gavo nuo savo pačios laišką, kuriame meldė jį namo grįžti. Jis gerai apsvarstęs atrado, kad moteries meldimo negali išpildyti. Juk jis gerai žinojo, kad namie vietos nėra. Antrą pusę vertus, juodu nei namų neturėjo. Jau senai namo savininkas jam grąsino, kad iškraustysiąs ant gatvės, jei jam randos ilgiau nemokės. Aiškiai permatė, kad namie pyragų nėra. Manė, kad bus gerai čia da dieną pabuti, o gal ir darbą susiras.

Mikas išsitąsė net savaitę laiko, bet darbo nesurado. Kas prasčiausia, kad jau buvo net tris dienas nieko burnoj neturėjęs, ir jau ilgiau kęsti negalėjo. Nusprendė jis tyliai įeiti kur į namą ir nors duonos pasijieškoti. Bet, anot senelių pasakos, kur trumpa, ten truksta. Namo savininkas pajutęs, kad kažin-kas neprašytas, vaikščioja po jo namus, išsigandęs pasigriebė karabiną ir šovė į neprašytąjį svetį.

Namie pakilo neapsakomas sumišimas, trukšmas ir bildėsis. Visi namiškiai stengėsi kuogreičiausiai policijos pagalbos prisišaukti. Duris, langus taip uždarinėjo, kad plėšikas niekuo budu negalėjo pabėgti. Visi didžiausiame sujudime bei sumišime laukė ateinančios pagalbos. Namiškiams rodės, kad ne vienas, bet nesuskaitoma plėšikų daugybė juos apspito.

Nelaimingas, pašautas Mikas, kaip kirminas raitėsi ant grindų ir graudingai vaitojo. Dabar jis tik dusavo ir Dievopi šaukėsi. Laukė, ar geri žmonės nesuteiks, jam šiokios-tokios pagalbos. Jis buvo sukaitęs, ištroškęs ir norėjo nors lašelį vandens gauti. Jo lupos buvo išbalusios, veidas susigraudinęs, o akįs pilnos ašarų.

FELJETONAS

BAIMĖ.

Rodos kiekvienam žinoma, kas tai yra baimė, tečiau nekiekvienam teko patirti tokią laimę, kaip kad man vieną kartą. Išgąstį tik tuokart galima pripažinti tikra baime, kada ji yra atsiekusi savo augščausio laipsnio. Štai aš jums papasakosiu vieną mano gyvenimo atsitikimą, kuriame aš jums parodysiu, jog turėjau baimę, kuri buvo tikra baime.

Tai buvo jau senai, daug metų atgal. Aš tuokart buvau vos pirmo kurso kolegijos studentas. Musų „kolegija'' anuose laikuose buvo plačiai pragarsėjusi, apie ją rašė laikraščiai ir kalbėjo visi susipratusieji proletarai. Jie sakė, kad tai buvusi viena iš originališkiausų „kolegijų'' kokia kada-nors egzistavusi. Apart keliolikos kolegų, kurie drauge imdavo kursus „politiškos ekonomijos'', vienas jų buvo gabus diplomatas ir garsus „revoliucijonierius'', su labai legendariška praeitimi, dalyvavęs „garsiojoj rusų revoliucijoj''. Už to tai „kolego'' galvą, jei dabar neklystu, buvo rusų valdžios žadami gan dideli pinigai. Jųs žinote, kad pinigai viską gali, todel nedyvai, kad jų įgjimui priviso daugybės įvairių šnipų, kurie šnipinėjo, uostinėjo, kad tik tą „kolegą'', kaip nors pagrobti ir gauti pažadėtus rusų valdžios rublius.

Ar tai buvo tikra tiesa, apie tai niekas nežinojo, bet „kolega'' pats apie tai buvo pasigarsinęs, buk tai buvusi tiesa. Taip dalykams stovint, — reikia pasakyti, kad „kolega'' šnipų bijodavo kaip ugnies, — jis ilgainiui ir mumis užkrėtė ta baime: rodos kad kas ir seka tave einant gatve, o skaitant, rodos, kad kokioje kerčioje spykso šnipas ir žiuri kokio turinio kningą skaitai. Vieną kartą, tai buvo rudeniop, musų „kommuną'' aplankė „šnipas'' kuris paklausė: „Ar čia gyvena p. Kelmaitis?'' Taip vadionsi musų „kolega''. Ir nors paskiau tas viskas pasiaiškino, kad tai buta jo vieno draugo, tečiau Kelmaitis nedarė tame jokio skirtumo, nes jis tvirtai tikėjo, kad tai jo jieškoma, ir pasitaikius pirmai progai apleido musų „kommuną''. Apsigyveno jis niekam nežinant, vienų vienas.

Prabėgo visai trumpas laikas, Kelmaičiui nusibodo mokėti už kambarį, ypač delto, kad šioje kapitalistų surėdytoje gadynėje teisingam proletarui tikras vargas su tais prakeiktais pinigais. Kas kita buvo Kelmaičiui „kommunoje'', čia nuoma ne taip rupėjo, o ir pragyvenimas „kaip Dievas duodavo''.

Apart virš minėtos priežasties, buk tai atsitikę: kartą Kelmaičiui einant iš darbo jis patėmyjęs, lyg kad jį „šnipas'' seka. Nors ir išsiaiškino vėliau, kad taip sau žmogus jieškojo kambario, bet Kelmaitis tame nedarė jokio skirtumo ir tvirtai nusprendė apleisti didmiestį, o podraug ir musų „garsiąją kolegiją''. Kadangi Kelmaičio uždarbis buvo neperdidžiausias, tad sunku ir nuo šnipų pabėgti. Kelmaičio kešenius serga džiova, o kapitalistai, lyg susitarę, išnaudodavo jį labiaus užkitus nesusipratusius darbininkus. Kaip tik Kelmaitį išgąsdino šnipas, parėjus vakare iš darbo, gaunu „special delivery'' laišką, kuriame rašoma:

„Drauge! Pavojus! Šnipai susekė kur aš apsigyvenau ir man gresia deportavimas Rusijon. Meldžiu niekam nė žodžiu neprasitarti — šį vakarą apleidžiu didmiestį. Apie grįžimą Rusijon aš senai maniau, bet noriu grįžti kaipo kovotojas, o ne kaipo kalinys, kuriam gręsia kartuvės! Meldžiu šį vakarą, 7 valandoje, pributi miesto sodan, ties 6-ta gatve, po kairei netoli inėjimo, ten sueisime ir daug naujienų pranešiu. Tikiu, kad suprasi konspiracijos svarbą, nes šnipai visur kibždėte kibžda.

Tavo del revoliucijos,
Kolega''.

P. S. Jei draugui butų skambučių, meldžiu neužmiršti, nes šioje kapitalistų gadynėje be jų nei žingsnio! Aš labai išnaudotas, juk žinai, kad man jų nėra.

„Kolega''. ''

Perskaičius laišką, mane nupurtė šiurpulys, apėmė tokia baimė, kad ištikrųjų tai buvo baimė. Ot, rodos, gatvė pilna šnipų, priemenėje kas-nors laukia — tik pasirodyk! O jau pamąsčius apie „kolegą'', tai man net dantįs pradėjo barškėti. Rodos, kad visas pulkas šnipų apstojęs jį, tyko kad ant kartuvių pakabinus. Brrr!... Dar prieš 7 val. jau buvau apsitaisęs, pasiėmiau pinigų, iškoliojau, nors tylomis, šį prakeiktą surėdymą, kad be pinigų nieko negali nuveikti. Štai ir mano „kolega'', — plikas, kaip tilvikas''. Atsargumo delei atsidariau nuo gatvės langą ir galvą iškišęs apsidairiau į visas puses, bet nieko nužvelgtino negalėjau patėmyti. Viši, kaip paprastai, juda, kruta, tečiaus mano širdis, kaip su kuju barškino į krutinę: bim-bam, bim-bam... Visgi del draugo gerovės pergalėjau save ir moviau per duris... Šiurpulys vėl visą kuną sukrėtė, baimė pasididino ir akįse pasirodė kaž-kokie šešėliai... Vos šiaip-taip atsipeikėjau ir su didžiausia baime išslinkau į gatvę. Apsižvalgęs, ėjau priešingon pusėn. Ant kampo uždulinau į airio „Maikio'' aludę ir, lyg nekalčausias avinėlis, išgėriau porą didelių stiklų alaus. Pro kitas duris atsiduriau į gatvę. Baimė nei nemažėja, bet tik krato purto ir gana. Ot, rodos, šnipai, pajutę-suuodę kur aš einu, ir dabar slenka paskui mane. Galva kaista nuo „Maikio'' alaus ir aš kaskart drasos pradėjau įgauti, taip kad keletą kartų drąsiai nusispjovčiau, pasitaisiau kepurę ir, lyg su kokiu legališku reikalu, einu sau...

Priėjau prie paskirtos vietos, bet čia nesimatė nei gyvos dvasios. Po mano galvą skrajojo mintįs, lyg žvirbliai. „Gal jau Kellmaitis suimtas, gal jau po viskam?'' — klausiu savęs. Tik girdžiu, kad kažinkas takeliu atplumpsi, mane vėl visa šiurpuliai purti-purti! Nagi, žiuriu!... pora musų kolegijos „studentų''; mat ir jie gavo tokiuos pat užkvietimus. Sėdžiam visi ant suolelio, netoli spykso liktarnos šviesa, kaip vilko akis, aplinkui prieblandi naktis ir miesto užimas. Susyk pamatėm, kad vėl kokia ten žmogysta ateina į mus ir vis dairosi į šalis. „Šnipas'', lyg su yla durė į galvą mintis ir mes visi, kai susitarę, kriste sukritom už akmenų, šalitakyje buvusių. Prisiartino arčiau. Žiuriu, kad tai kolega Pilvinis. Mat ir jis gavęs panašų užkvetimą. Vėl visi susėdę laukiam. Tik štai priešingoje pusėje sujudėjo krumas ir pasirodė žmogaus galva, kuri į visas puses pradėjo linguotis: tai išlenda, tai vėl į krumą įsitraukia. Mes taip ir pastyrome ant vietos, norėjom bėgti, bet negalime nei pasikrutinti. Visi taip buvom baimės perimti, kad akįse tik mirguliuoja, o į galvą, rodos, kas bubnija: „Šnipas, šnipas''! Iš krumo išlindo — Kelmaitis. Net nudžiugome pamatę, kad tai jo esama. Vos spėjom rankomis pasispausti, kaip vėl krumas sušlamėjo ir vėl kažinkas galvą kyšt! Rodos, kad perkunas trenkė — visi, tik šmakšt! į akmenų kruvą ir sulindom. Aš jau nei kvapo nebeatgaunu. Širdis tik plaka-plaka... Žiuriu, ką veiks Kelmaitis? Jis Rusijoj prieš kazokus šokdavo... Jis yra nudėjęs ne vieną tuziną šnipų, sargybinių ir kitų niekadėjų, tai kas jam dabar vieną šnipą sulamdyti. Gi žiuriu, kad jau jo nėra, jis jau nušliaužė į krumą, kad reikalui esant pasprukti. Man pasirodė, kad pavojus yra labai didelis; nes jeigu jau Kelmaitis bijo, tai čia yra kas-nors baisesnio, negu žandarai. Mano baimė ant tiek padidėjo, kad pradėjau dantimis klebenti, kaip mintuvais, ir jau tikrai maniau, kad numirčiau iš baimės. Bet išlindus tam menamam šnipui į šviesą, pasirodė kad tai vienas žinomas „kolegijos'' auklėtinis, Kinkaitis.

— „Tfiu!'' — visi sykiu nuspjovėm.

Mat ir jis buvo gavęs panašų užkvietimą.

Sustojom pakraštyje, kad šviesa neužkliudytų ir pradėjome tarties, ką daryti, kad nuo šnipų apsigynus. Tik žiurime, kad takeliu į mus kaž-kas baisaus ateina. Kelmaitis pabalo, kaip drobė, aš gi, sąmonės netekęs, pergriuvau ant suolelio. Pro mus praėjo įsimylėjusi porelė, meiliai susiglaudusi, o tamsoje gan keistai atrodanti. Atsipeikėjau, vėl susitelkėme į kruvą, naktis dar labiau apdengė viską, liktarnos šviesa metė neaiškius spindulius,

Išpradžios jis buvo apsvaigęs, ir pats nežinojo, kas su juomi dedarėsi ir iš troškulio alpo.

Atvažiavo-atbildėjo policijos gauja, apsišarvavusi visokiais šarvais, plėšikų gaudyti. Pirmiausiai policija apstatė visus langus ir duris. Da kartą policijos viršininkas apžiurėjo, ar viskas gerai saugojama, o paskui ėjo į vidų. Nedrąsiai, revolverius atstatę, kaip elgėtos lazdas, ėjo iš vieno kambario kitan. Virtuvėjo atrado tebevaitojantį Miką, bet jie į tai atidžios natkreipę, toliau kambarius krėtė, tečiau nieko daugiau nerado. Paėmę Miką, lyg vanagai vištą, didvyriškai grįžo atgal.

Mikas buvo taip nusilpnėjęs, nebylojo, todel teisme ir nenagrinėjo, bet tiesiog ligoninėn nuvežė. Kada daktaras jį aprupino reikalingais vaistais, tada tapo prileistas teisėjas, kuris Miko klausinėjo:

— Kaip vadiniesi?

— Bedarbių Mikas, — drebančiu balsu atsakė.

— Gyvenimo vieta?

— Halldine miestelis.

— Gatvė?— ironiškai klausinėjo alpstančio Miko.

— Woodland, numeris penktas, — tyliai ir sunkiai atsakė Mikas.

— Užsiėmimas? — šnairiai paklausė teisėjas.

— Jokio užsiėmimo neturiu...

— Aha! — numykė teisėjas, tai tik iš plėšimų ir gyvenai, ar ne taip? — paniekinančiai teiravosi teisėjas.

Mikui taip suspaudė širdį, kad jis nieko nesugebėjo atsakyti į teisėjo spėliojimus. Ant jo veidų išriedėjo dvi, kaip žirniai, ašari, ir taip graudingai į teisėją pažvelgė, kad net pastarajam graudu pasidarė.

Mikas taip buvo nusilpnėjęs, kad net per kelioliką minučių negalėjo nieko kalbėti. Bet daktaras davė jam pastiprinančių vaistų, jis sustiprėjo ir pradėjo pasakoti autobiografiją—savo šeimyniško gyvenimo pasaką. Kuo jis toliau pasakojo, tuo jo balsas kilo augščiau, veidas raukėsi, o į akis ašaros rinkosi. Jo paskutiniai žodžiai ir rupestis buvo nukreipti ant moteries ir kudikėlio. Jis nujautė, kad jį gyvenimo bangos taip netikėtai ir nelaiku perbloškė. Jo gyvenimo spėkos kas minutė silpnėjo. Jis vyto, lyg šalnos pakąsta gėlė. Bet da kartą ir paskutiniais žodžiais pratarė:

— Aš mirštu, bet mano nelaimingoji moteris su kudikiu pasilieka skurdą kęsti... Žmonės, bukite sąžiningi ir jos, nelaimingos, neužmirškite!...

Išpradžių jo balsas buvo jausmingas, veržėsi iš pačios širdies gilumos, bet toliau laipsniškai silpnėjo, gęso ir pagaliaus visai nutilo... **Z. Vitkauskas.**

---

o rudens naktis purtė kuną, šaltis glamonėjo veidus, o ypač nosį, kuri „graudžiai'' ašarodavo... Kelmaitis pirmas prašneko:

— Draugai! Jųs žinote musų susirinkimo tikslą, tad aiškinti nėra ko, reikia mums tik veikti. Aš turiu apleisti šį didmiestį tuojau, šį vakarą. Šnipai manęs jieško visur, mums reikia organizuoties. Draugai! Jųs žinote, kiek aš dirbau žmonijos išliuosavimo labui, dažnai maitinausi tik „krekėmis'' ir vandeniu; susipratusiam proletarui neapsimoka veltuo dirbti kapitalistams. Draugai! jųs suprantat, kad aš butinai turiu išvažiuoti šį vakarą ir, aš apsiimu ir ant toliau dirbti darbininkų gerovei!...

Mes visi susigriaudinom ir nors ant valandėlės buvo ir baimė dingusi. Kelmaitis pritupė ant kulnų ir ėmė aplink dairyties, o mes jį sekėm. Niekur nei vieno šnipo. Kelmaitis nuleistu balsu ir vėl pradėjo:

— Draugai! aš turiu butinai išvažiuoti šį vakarą, nes aš esu gaudomas ir man gręsia mirtis...

Jis nutilo ir mes susigriaudinome ir baimės apimti tylėjome. „Kolega'' Kinkaitis susiprato pirmutinis ir prašneko:

— Draugai! mes turim už draugą Kelmaitį užsistoti, tai musų šventa priedermė. Aš dedu visą dolarį draugo kelionei ir manau, kad nė vienas neatsisakys!...

Visiems atsivėrė akįs ir pamatė, kad tokiuo budu Kelmaičiui geriausia galima pagelbėti, ir visi dėjome pralinksmėjo, rodos, nei tokios didelės baimės nebeliko. Dar kartą atiždiai aplinkui apsidairę, paspaudėme rankas, prižadėdami neužmiršti, ir išsiskirstėme. Klimaitis su Kinkaičiu nutraukė taku, mums gi prisakė įsiskirstyti į visas puses — po vieną. Aš ir vėl nusiminiau, baisu kad nepatekčiau į šnipų globą. Baimė sugrįžo su visu smarkumu. Vėjas judino medžių šakas, o man rodėsi, kad už kiekvieno medžio tupėjo šnipas ir tykojo mane pagriebti. Parėjęs namon pažvelgiau veidrodin ir savęs išsigandau: išblyškęs, kaip drobė, o keisčiausia, kad mano maža barzdelė ir usai buvo visiškai pražilę. Man rodos, kad kiekvienas gali suprasti, kad tai buvo tikra baimė.

Siužetas iš „O tempora, o mores!'' **P. Narvydas.**

ATSAKYMAS p. J. DAGILIUI.

Rašydamas minėtąją korespondenciją, kuri tilpo „Vien. Liet.'' N46, p. J. Dagilis apsilenkė su teisybe, užkabino literaturos dramos ir muzikos draugiją „Gabija'', galima sakyti, neteisingai, todel laikau sau už pareigą, kad nesuklaidinus gerb. skaitytojų klaidingomis žiniomis, duoti pluoštelį žinių apie „Gabiją''.

Pakol prieisime prie „Gabijos'', turime bent kiek apsistoti ir pažvelgti, nejaugi (anot gerb. kor.) tik viena „Marijampolės Ukininkų Draugovė'' veikia... Imkime „Žiburį''. Rodos p. J. Dagilis apie „Žiburio'' mokyklas užmiršo. Nagi kas užlaiko Mergaičių 4-klesę mokyklą (1 progimnaziją)? kas užlaiko senelių prieglaudą, kurioje randa sau atilsį netoli šimtas elgetų? Arba paimkime kningyną, skaityklą. Paimkime kningyną. Man knininkaujant (nuo 1911—1913) kningomis naudojosi su virš 400 ypatų, kad p. Dagilis nepasakytų, kad tai buvo vien „davatkos'', tai aš pabriežiu, jog buvo ir kaimo vaikinų (ne davatkynų) apie šimtas, o kitas šimtas buvo suaugusių vyrų — daugiausia ukininkų. Gal čionai p. J. Dagilis man užmesti, kad „Žiburio'' kningynas yra didelėje kunigų priežiuroje, pertat, kaipo „klierikališkas'', negali atnešti žmonijai naudos. Atsakau. Man knininkaujant per kelis metus, nebuvo jokios pas mane kratos nei revizijos iš kunigų pusės. Kningas išrašydavau tokias, kokių nuo manęs jaunimas reikalavo. Išrašydavau, pavz., Vyduno ir kitus. „Žiburio'' draugija yra kaip p. J. Dagiliui žinoma, pastatyta ant katalikiško pamato, pertai, žinomas dalykas, prieštykibinių kningų kningyne nelaikiau. Jeigu butų „Žiburio'' draugija jau tokia neveikli ir užsnudus, nebutų sodžiaus jaunimas ton draugijon įsirašęs ir nebutų aukavęs kningynui keles dešimtis kningų. Lai ateina gerb. J. Dagilis į „Blaivybės'' draugijos namą, o ten ras per dešimtį viršaus „Žiburio'' lėšomis išrašomų laikraščių ir galės pasiskaityti. Tai vis mat neveikli draugija, nes ten disciplina, „klierikalizmas ir naudos neatneša, anot korespondento.

Apie kitų draugijų veikimą — nežinau. Beto, p. J. Dagilis matyt Marijampolę mažai pažįsta, ked net nežino keli metai įsikurusios „krikščionių darbininkų'' draugijos ir „Šv. Izidoriaus'' ukininkų draugijos, kuri susitvėrė tik ačiu ukininkų neužsiganėdinimui „Mar. Uk. Draugove''.

Dabar „V. Liet.'' skaitytojams pagal savo išgalės norint suteikti pluoštelį žinių apie „Gabiją''; nors apie tai jau buvo Didžiosios Lietuvos laikraščiuose plačiai rašyta, bet p. J. Dagiliui pajudinus tą dalyką, aš pasistengsiu nors trumpai šį-tą parašyti.

„Gabiją'', kaip jau kai-kurie skaitytojai žinote, sutvėrė Marijampolės lietuviai inteligentai. Sutverti panašią draugiją, rodos, pirmiausia pasiryžo „klierikalai'' — tikrai nežinau. Žinau tik tiek, kad išsirašė „Dainos'' (Kauno muzikos-dramos-literaturos draugijos) ir Vilniaus „Rutos'' įstatus. Perskaitę nutarė pasilikti, savotiškai apdirbus „Dainos'' įstatus ir rupinties gauti leidimą tokiai draugijai. Toliaus, nežinau kaip ten tarėsi, bet gavęs kningelę įstatų, pamačiau parašus dviejų „klierikalų'' ir dviejų „pirmeivių'', kaipo įkurėjų tos draugijos. Padarė susirinkimą. „Klierikalai'' ir agitavo, kad daugiau susirinkiman jų šalininkų ateitų. Žinoma, Marijampolės apielinkės žmonės, daugiausia jokios pakraipos nežino, atėjo į susirinkimą ir išrinko Valdybą pusiau „klierikališką'' pusiau „pirmeivišką''. Beto, turiu pridėti, kad buvo žmonių labai vienšališkų susirinkime, kaip iš „klierikalų'' taip ir iš „pirmeivių'' pusės, kurie agitavo, kad tik už jų kandidatus balsuotų. Parašiau, kad buvo žmonių daugiausia be jokios pakraipos atėję susirinkiman, kurie nenorėjo žinoti, kas tai „klierikalas'' ar „pirmeivis'', nes matė „Gabijoje'' kitokį uždavinį, pertat ir balsavo ne už „klierikalų'' ar „pirmeivių'' pastatytus kandidatus bet už tuos, kuriuos matė, kad galės darbuoties tokioj draugijoj. Apie tolimesnį darbavimos reikalui esant plačiau parašysiu, dabar gi eikime prie draugijos „Gabijos'' atsiradimo, prie to, kas privedė marijampoliečius skirties į dvi pusi. Šiek-tiek paaiškina apie tat p. J. Dagilis minėtoj korespondencijoje, butent: „išrinko į Valdybą visus pirmeivius'', tas tai buvo priežastimi skilimo pusiau. Kas tam buvo kaltas, apie tai marijampoliečiai gana gerai žino. Žino ir p. J. Dagilis, bet nežinau delko užtylėta. Kaltos tam tik atskiros ypatos, kurių minėti čia ne vieta, nebent jeigu bus pareikalauta. Einam toliau. P-as J. Dagilis rašo, kad „pirmiau kovojo su pagalba spaudos, paskiau agitacijos, pagaliaus — su davatkų. Ir liko draugijoje dailės žinovai!'' Matyt p. J. Dagilis turį omenyje Staugaičio raštelį, tilpusį „Šaltinyje'' pabaigoj pereitų metų. Atversk T-ta dar kartą tą „Šaltinio'' num. ir atidžiai peržiurėk, o ištikrųjų rasi ten ir... karčios teisybės žodelį. Taipgi agitavo ir „pirmeiviai'', bet neturėjo kaip agituoti, nes dauguma draugijos narių buvo išvažinėję, kas namon už kelių mylių, o kas mokyties, pertat mažiau susirinko jų šalininkų; T-ta rašai, kad paskutinio įrankio kunigai griebės — tai davatkų! Mat, žiurėkite amerikiečiai, kokių Lietuvoje yra kunigų; „Gabiją'' pavedė „davatkoms'', o dailės žinovus (kurių neteko matyti) išvarė iš draugijos!...

Ištikrųjų p. J. Dagilis labai mažai pažįsta marijampoliečius! Dalykas ištikrųjų buvo šitoks. Per pirmutinius rinkimus, kada buvo sukviesta iš pirmeivių pusės ir dauguma kaimo ukininkų, kaimiečiai išrinko sau tokią Valdybą, kokia jiems patiko, nes tai buvo „Marijampolės Ukininkų Dr.'' nariai, kurie tik ačiu agitacijai atėjo į rinkimus. Nuo tos tai dienos gandas apie draugiją „Gabiją'' perėjo ir į sodžių. Daug sodiečių užsiinteresavo, kiti stengėsi visą dalyką iš arčiau pažinti, o kaip sužinojo kame dalykas, tuojaus senosios Valdybos pareikalavo, kad darytų kitus rinkimus, kad šauktų kitą susirinkimą. Atėjus susirinkimo dienai kaimiečiai be jokios agitacijos užsimokėjo kiekvienas paskirtą nario mokestį, statė kandidatus ir rinko Valdybą. Reikia pasakyti, kad per pirmininko rinkimus „Mar. Uk. Dr.'' nariai atėjo ne delto, kad prijautė draugijai, bet delto, kad pirmeivių pastatytus kandidatus pravesti Valdybon: kitaip butų nors namie mokestį įnešę. Rimta sodiečių ukininkų pulkelis, netoli šimto, stojo „Gabijos'' nariais ne del agitacijos, bet kad laikas priėjo tokią draugiją turėti ir rinko valdybon ne žmones kokios nors pakraipos, bet žmones, kurie galės darbuoties toj draugijoj muzikos ir dailės žinovus.

P-as J. Dagilis rašo apie davatkas. Gerai. Apie jas irgi pakalbėsime. Dalykas yra toks: kai-kurie kaimiečiai, sužinoję viską apie „Gabiją'' pakalbino ir savo žmonas ton draugijon prisidėti. Na ir prisidėjo, o paskui „Lietuvos Žiniose'' išvadntos buvo „skepetuotomis' ir kitokiais vardeliais! Dar ne viskas. Prisidėjo naujų moterų narių iš miesto, bet ne iš pirmeivių tarpo, ką ponas J. Dagilis pavadina tikrosioms davatkoms ir per jas daugiau nieko nemato, kaip tik vien „davatkas''. Toliaus p. J. Dagilis rašo: „Ir kas dabar toj draugijoj nesidarbuoja?''... Perdaug! Kaip buvo išrinkta Valdyba iš vienų tik pirmeivių, tai tiesa, muzikų ir dailės žinovų nebuvo bet išrinkus Valdybą iš „klierikalų'', turime sutrauktas **žymiausias Marijampolės muzikališkas jiegas bei dailės žinovus.** Reikale nurodyysiu ir pavardėmis. Beje, bučiau užmiršęs apie p. J. Dagilio rašomuosius dainininkus ir apie tai, kad „klierikalai'' atkalbinėjo. Tiesa, kad dainininką V. atkalbinėjo, bet turėjo rimtus pamatus tame dalyke ir gana logiškai buvo jam darodyta delko neiti, bet ne delto, kad „pirmeiviai'' surinks pinigų ir išleis „**dievišką**'' kningų. Iš „Gabijos'' choro dainavo pas pirmeivius, rodos, tik pora ypatų — aš ir viena panelė, kiti visi del man nežinomų priežasčių nedalyvavo net studentų vakare. P. J. Dagilis rašo, kad „klierikalai'' statė visokias kliutis, kad tik šie nesurengtų vakaro: „nusamdė miesto salę visiems metams ir užgrobė svarbiausias šventes''. Bet delko p. J. Dagilis nepranešė, kad ir pirmeiviai rengs vakarus, kada ant vakacijų suvažiuos. Manau „Gabijos'' valdyba butų kitaip pasielgus. Bet norėdama darbuoties, turėjo rodos tiesą samdyti salę ne delto, kad ji butų pirmeiviams reikalinga, bet delto, kad duoti laikas nuo laiko nariams ir svečiams tą, ko nori gauti ir „Gabijos'' žmonės. Apie tą „fondą'' nieko nežinau; gal tik „taip sau'' parašyta, nes ir aš kaip ėjau ten pas pirmeivius dainuoti ir iš manęs taip „Gabijos'' dainininkai juokės, kad buk man „užpundijo'', tai aš dabar ir ten einąs. Pilnai sutiksiu su p. J. Dagilio nuomone, kad „Šaltinis'' perdaug tamsiai aprašė pirmeivių vakarus, bet čia tai negalima ginčyti, net Marijampolėj yra pridygę tokių naujų korespondentų, kurie kai pliekia, tai tik žiurėk, o ar tiesa ar ne, tai kitas dalykas.

Tamsta labai klysti rašydamas kad „klierikalų'' laikraščiai pas mus turi blogą vardą, o labiausia „Šaltinis''. Na gi vyruti, aš parvažiuoju ant Kalėdų ir mudu, taip sau, pasiteirausime pačte ir kaimuose, o kol kas tai pardrąsiai pasakei. Statistikos žinios parodys teisybę.

Tai taip vyručiai! Visi rašome bile tik rašyti, ale nežiurime tiesos ir... kartais su tiesa apsilenkiame. Man taippat, kiek T-tai žinoma, nepatiko šią vasarą kaikurių „Gabijos'' veikėjų pasielgimas, bet žiurėkime į dalyką bešališkai ir nekaltinkime visos draugijos. Tiesa, nesmagu, kad tik „klierikalai'' yra tos draugijos šeimininkai, nes vis-gi kaip nekaip tempiama savon pusėn. Bet užtai gerbiamieji padėkavokime tiems, kurie tą vienybę tarp musų suardė. Mat, pas mus iš marijampoliečių tarpo atsiranda tokių, kaip tai sakant, „originalų'', kuriems priešininkų darbas, nors atliktas geriausiai, išrodo blogu, kiti visai nepripažįsta prie šininkų veikimo. Gaila. Mums vertėtų bent tokiose draugijose, kur jokių tikybos klausimų nenagrinėjama, prigulėti ir dirbti visiems, bet ką darysi, kad „rak piatitsia nazad, a ščuka tianet v vodu''... Suteikiant žinias broliams-amerikiečiams, turėtume stengties duoti kuoteisingiausias žinias, bet ne taip vienpusiškai, kaip J. Dagilis. Ar gi mes visados p. J. Dagilis. Ar-gi mes visados tokiais pasiliksime? Ar visur matysime tik saviškius — savo parakraipos žmones?!... Nejaugi kas „klierikališka'', tai bloga, o kas „pirmeiviška'' — tai gera? Juk patįs didžiausi muzikos ir dailės žinovai Marijampolėje yra taip vadinami „klierikalai''. Argi mes juos turime pasmerkti, atsiliepti apie juos iš tamsiosios pusės, nematydami pas juos nieko, kas galėtų žmonijai padėti?

Toliaus rašoma apie moksleivius, kad jie pasidalinę į dvi dali: aušrininkai ir ateitininkai. Sutinku, nes taip yra; bet kad „ateitininkai užkabindavo aušriniečius, pravardžiuodami juos bedieviais, „pirmeiviais'' ir kad ateitininkai „plėtoja savyje fanatizmą, egoizmą'', tai čia netiesa. Aš, rodos, arti vienų ir kitų gyvenau, bet nieko panašaus negirdėjau. Tiesa kaikurie ateitininkai yra fanatikai, bet tai tik iš šalies. Aš tą patėmijau pernai vasarą „Gabijoje'' laike rengiamo vakaro, kur darbavos ir keletas ateitininkų studentų bei moksleivių. Turiu pabriežti, kad tik yra atskiros ypatos; abelnai gi, ateitininkai yra pavyzdingesni ir artimesni Marijampolės apielinkės gyventojams-sodiečiams, negu aušrininkai. Dar viena tiesa, kad „ateitininkai iškėlė obalsį ''viską atnaujinkime Kristuje'' ir ne visai taip elgiasi, kaip reikia; bet vis-gi labiaus takto laikos, negu kad kiti.

Tuom tarpu užbaigiu ir pranešu p. J. Dagiliui ir kitiems, kurie šiek-tiek interesuojas šiais pajudintais klausymais, kad aš, reikalui esant ir sutinkant „Vienybės Lietuvninkų'' redakcijai talpinti musų straipsnelius, mielai duosiu atsakymą į kiekvieną pajudintą klausymą ir nuo šios dienos laukiu.

Dar vienas dalykas. Gal p. J. Dagilis toliaus parašys iš moksleivių ateitininkų gyvenimo plačiau, nes tas, manau, interesuoja kiekvieną tautietį, kuris skaito musų tautos ateitimi jaunimą. Bet reikia dalyką nušviesti bešališkai. Mano nuomone, geriausia butų mums buti tikrais savo tėvynės Lietuvos sunais ir nežiurėti kokių ten partijų krypimų vienon ar kiton pusėn. Mums, kaipo lietuviams, naujai atgimusiai tautai, neturėtų rupėti kokie ten brolių su kitais ginčai; mes privalome visus, ant kiek galima, vienyti, vietoj sėjus neapykantą su panašiomis korespondencijomis.

Tad laukiu nuo p. J. Dagilio daugiau žinučių iš marijampoliečių gyvenimo — vis-gi yra tai mano gimtinis miestelis, iš kurio nesenai reikėjo man išvažiuoti.

Varšava, **A. Vaičiunas.**
lapkr. 26 d. 1913 m.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Iš šalies žiurint.

Aplamai, mes negalime pasigirti tobulumu taip, kaip, paveizdan, kitų kulturiškų tautų žmonės. Dirbame visuomenėje, nes esame stačiai prispirti. Bet kur yra prievarta, ten nėra malonumo. Tasai „iš bėdos'' darbas veda prie nenuoseklumų, vaikiškumų ne tik šiaip draugijose, bet ir publicistikoje; musų raštija irgi tuo suvaržyta. Delto čia ir pasiryžau pabyloti apie Tėv. Myl. Dr-jos reikalus ir tulus „kreivus kelius''.

Pirmiausiai pakedensiu pirmininko straipsnelį N 44 „V. L.''. Visos Centro viršininkų darbų litanijos nekartosiu, — juk tai visiems suprantama, kad jie dirba. Reiškia, pildo jiems pavestas Draugijos pareigas. Puiku. Bet ten nusiskundžia, kad nariai, girdi, įmokėjo „po kapą centų'' ir reikalauja „dolarinių kningų'' Aš nuo savęs pridurčiau: ir turi teisę reikalauti. Pirmininkui neatėjo mintin kad tas „dolarines'' kningas išleidžia tie „kapą centų'' įmokėjusieji nariai už savo „kapą centų''. Jei jų „kapa centų'' persveria dolarį, tas irgi puiku. Užuot kalbėjus apie „kapą centų'' (mes tą atsakančiai suprantame, kiek įmokame); užuot rašinėti raminančius straipsnius ir moralizacijas, Centro Viršininkai turėtų pasirupint greitesniu „dolarinių'' kningų išleidimu. Ir dar patarčiau: jei tik randasi išde kapitalo, tai nereikia išmėtinėti nariams jųjų neramumą ir „keistą reikalavimą'', bet kuodaugiausiai išleidinėti geros literaturos ir ją platinti. Pradėjo spausdinti J. Jonilos raštus; na, ir spaudina, bent du metu. Raštai gali ir nuplyšti dar spaustuvėje bebudami. Čia ir apsireiškia Centro Valdybos nerangumas, „iš bėdos'' darbo dirbimas.

Centro Pirmininkas nusiskundžia, kad nariai nieko neveikia,— jie gludi rankas susidėję. Jis pateikęs net kelis sumanymus bet nariai viską tyliai perleido pro savo ausis.

Jei turėtume kaltinti narius už

J. SEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

— Tai pradėkiva.

— Aš sakau, kad paimsiu du pagalviu, savo geresnius rubus, baltarubius ir daugiau nič-nieko, — sako Kazytė. — Tu gi gali viską palikti...

— Gal parduoti?

— O kam? Čionai ar sukrausi, ar padėsi pas ką. Nereikia, mat, nieko daryti, kad butų aišku... Nieko niekam nesakyti ir nesikeresnoti su savo daiktais... Geriau dagi taip palikti. Nieko nedarius. Tu pasiimk tiktai brangesnius savo daiktus, gaidas, kningas kokias, ką. Užteks. Tenai prisigyvensiva. O Prusuose da geriau, sako, viskas... Reikia žiurėti, kad butų lengva kelionėje, kad paskum neprisieitų išmesti ko nereikalingo... Tai tu, surišęs imamus daiktus į ryšulį, žinai kur ateisi? — Balselis vis lygus, vienodas. Šneka atsargiai žodį po žodžio statydama. Kartais ko susigriebia.

— O kur?

— Ateisi karklynėlin, čą prie galo ežero; netoli nuo vieškelio. Ateik apie pačią dvyliktą. Lig dienai kur jau nudumsiva! Tuojau ir aš tenai ateisiu. Tiktai, susimildamas, nesivėluok ir peranksti neik, kad neprisieitų laukti ilgai.... Mus paimti ir nuvežti į stotį atvažiuos Irša. Aš pati jį sušnekėjau.

— Viską padarysiu, kaip sakai, sesyte.

Prisiglaudė į mane labiau. Glosto delneliu veidą ir sako, taria kiekvieną žodelį vie taip-pat išlėto, apgalvodama.

— Tuos pinigus, kuriuos sakaisi turįs atiduok man. Jiems bus geriau pas mane...

— Jiems ir pas mane bus gerai. Nesupelės mano kešenėje, — juokiuosi nieko nebodamas.

— Klausyk, — krupterėjo jos balsas, — bus daug geriau, jeigu jie bus pas mane Tau pačiam bus geriau. Tai del tavęs aš sakau. Juk atmink, kad Jastrebov, kaip nors suuostęs apie mudviejų kelionę, gali ateiti į tave ir atimti juos. Kas jam regis. Nieko nepadarysi, primuš, o atims. Tada ir išvažiuok, jeigu nori. Griaušies, manęs nepaklausęs.

— Nieko, Kazyte, esu vyras, Jastrebovą da apgalėti galiu, — vis juokiuosi. — O jeigu jau jis toks milžinas, kad įstengs per mano grinčios slenkstį peržengti, tai aš tai dienai išsinešiu kur kitur. Nebusiu namie. Galiu pernakvoti kur krumuose įlindęs. Nesuuos jis mano pėdų, ne toks jau puikus skalikas.

Pasergėjau, kad man taip baigiant, jos veideliai paraudo ir apie lupas trukčioti pradėjo.

— Mudu dabar visviena, kaip pats su pačia, o vyrų pinigai paprastai moterų ižde guli. Ir visados taip... O da jeigu kelionėje mudu kas užpultų, tai tuojau tave, ne mane kratytų, pas tave pinigų jieškotų. Tai jeigu jie pas mane butų, tai ir liktų.

— Aš manau, jog ir vagis žino, kad vyrai laiko savo pinigus moterų ižde. Jie tokiuo budu tave, ne mane kratytų, juokiausi ir gana.

— Jie gi pamatytų, kad jauni esava, kad da nesusižiedavę...

— O kas jiems galvoj! Pamatytų, važiuoja vyriškis su moteriške, tai tur-but vyras su pačia. Vadinas jos kešenėje pinigai.

— Eik jau! Tu vien erzini mane. Matyt važiuoti negalvoji, — staiga aiškiai supyko.

Mačiau, jog visai nuvarginau ją savo juokavimu, bet man linksma buvo. Stengėsi ir ji kartkartėmis nusišypsoti, bet tiktai veidelis sukrutėdavo, o akyse buvo liudna ir griaudu. Rodėsi, kad ją baisiai kas slėgia-vargina; sunkus akmuo širdį užgulė.

— Kiek gi tau duoti? — nusileidau.

— Kad jau taip nenori, netiki manim, tai neduok. Nereikia man, tebuna pas tave...

— Aš noriu tau duoti, tiktai klausiu kiek?

— Kaip gi kiek? Gi visus.

— Ar nebus perdaug?

— Tu vis juokauji. Nekenčiu...

— Visai ne. Pusė tegul bus pas mane, o pusė pas tave.

— Tai jau geriau visus turėk pas save. Nenoriu...

— Tu nesupranti manęs, — negaliu nustoti juokavęs. — Jei bus pusė pas mane, o pusė pas tave ir jei užpuolę vagis nuo mudviejų kurio atims, tai vis liks du šimtu.

— Nenoriu, nenoriu! Turėk visus.

— Tai jau visus atiduosiu. Nepyk, sesele.

Išėmiau iš skrynutės, ataskaičiau ir padaviau.

— Ačiu tau, broleli, ačiu! Senai jau taip reikėjo, o tu vis mane erzini, — lyg pralinksmėjo. Pinigus surišė skepetaitėn. Paslėpė.

— Tai dabar turiva po pusę. Lygiai po pusę.

— Kaip tai? — nusistebėjo.

— Gi pas mane keturi šimtai ir pas tave keturi.

— Mat koksai tu melagis, — pabarė.

— O tų nenorėsi nuo manęs atimti? — juokiuosi-klausiu.

— Gek gaila butų, kad ir tie nežutų.

— Tet! Tegul sau žuva.

— Tegul sau... Tegul lieka... O už tuos ačiu!

— Kodel tu man už juos „ačiu'' sakai? — nusiminiau valandėlei.

— Todel, kad sunku buvo iškrapštyti.

— Visai nesunku, aš tiktai juokavau.

— Tai užtat, kad juokavai..

— Gal ir verta?...

— Kur gi ne. Net supykti man prisiėjo.

Aš, vos tik atvažiavęs Skruzdynuosna, gavau nuo pono Šilinskio septynius šimtus rublių. Buvo tai tie pinigai, visas turtas mano tėvo, kuriuos jis man mirdamas paliko. Bet aš apie juos ligtolei nieko nežinojau. Jis paliko juos Šilinskiui, savo ponui kad tasai man atiduotų, kaip jau busiu suaugęs.

— Kad man jaunesniam butų atidavę, butų buvę geriau, bučiau pasimokinęs, — nekartą su gailesčiu galvojau. — Dabar gi kas? Netaip jie man reikalingi...

— Tai žiurėk, Olesi, rytoj apie dvyliktą. Neužmiršk. Tu toksai, kad ir užmiršti gali. Gali da neateiti. Tu keistas, labai keistas žmogelis. Netoks, kaip kiti. Ne vyras... Lėnas, nedrąsus, lyg mergiotė kokia.

— Ar negerai tat?

— Žinoma, kad ne kaip...

— Kad aš negaliu buti kitokiu, negaliu buti, kaip kiti.

— Kad tu visai kitoks, visai. Ne vyras, ne berniokas.

— Ką padarysi, kad aš toks...

— Taigi... taigi...

— Man šiandien va linksma, gera, tai aš, rodosi kažin ką padaryčiau.

— Ir nepadarytum.

— Viską augštyn galvom apverščiau.

— Ne, broleli, neapverstumei. Tau tik taip regis, bet tu neapverstumei.

— Kažin... kažin... — pats paabejojau. Susimąsčiau.

— Apverščiau, sesyte! — sušukau.

— Ne, ne, broleli!

— Ar tai aš silpnas?

— Taip! — gailiai ir giliai atsiduso. Galvelę palenkė. Lyg kur toli, lyg kokion bedugnėn nugrimzdo.

Nusekiau tarytum ir aš paskui. Ir tą bedugnę pamačiau. Juodą-juodą. Vienam krašte ji, kitam aš stoviu. Kitas į kitą žiuriva. O po kojomis bedugnė. Ir man da linksmiau pasidarė. Šokčiau regis per ją...

— Tai jau rytoj išvažiuosiva. Išbrisiva iš šitos balos, — sako ji vis ten žiurėdama. — Paliksiva savo pažįstamus, blogus ir gerus žmones. Blogi visi buvo, geras gal tiktai vienas... Pamatysiva kitus kraštus. Nepažįstamus, neregėtus da... Gaila, gaila deltog... — užbaigė tylom, nutęsdama. Į langą akeles nukreipė. Paskambink man prieš kelionę maršą. Smarkų ir linksmą tiktai.

— Ar jau eisi? Pabuk da truputėlį, palauk, sesele! — nustvėriau jos ranką. — Aš noriu, kad tu šiandien ilgai-ilgai, begalo ilgai su manim pabutumei. Man šiandien taip linksma, o tu išeisi, aš nuliusiu...

— Nuliusi... Bet tu neliudėk, linksmas buk.

— Negaliu be tavęs linksmas buti.

— Buk... Reikės buti... Ne!... Jau aš einu.

— Da nors truputėlį! Kelias minutėles!

(T. b.)

Bagočiaus išpažintis arba jo pasiaiškinimas.

(Tąsa.)

Kl. Ar tamsta susinešei su jais kaslink to ypatingo straipsnio?

Ats. Ne.

Kl. Ar tamsta inteikei jiems straipsnį, idant jie atspausdintų jį savo laikraštyje, prašydamas, kad atšauktų tą paskelbimą?

Užprotestuota. Protestas paremta.

Kl. Ar tamsta atkreipei kokiuo nors budu jų domą į tą straipsnį, kuris išspausdintas jų leidžiamame laikraštyje?

Užprotestuota.

Ats. Žodžiu.

Teismas klausia:

Kl. Su kuo apie tat kalbėjai?

Ats. Su p. Paukščiu.

Adv. Potter'is klausia:

Kl. Tame pasikalbėjime su p. Paukščiu, ar tamsta kalbėjaisi tiktai apie tą pagarsintą straipsnį?

Teismas klausia:

Kl. Pasakyk tamsta, apie ką kalbėjote?

Ats. Aš paklausiau jo, kodel jis mane juodina, kodel jis mane šmeižia —

Užprotestuota.

Bogočius tęsia: O p. Paukštis atsakė: „Tai musų laikraščio dalykas, ir mes, kaipo laikraščio leidėjai, spausdiname žinias bei kitokius spaudos dalykus.'' Jisai numojo ranka ir aš nenorėjau prieš tai spirtiesi.

Kl. Tai visas judviejų pasikalbėjimas?

Ats. Taip.

P-as Potter'is klausia:

Kl. Kur tamsta su juo susitikai?

Ats. Su p. Paukščiu — aš paprastai su juo susitinku jo ofise.

Kl. Tamsta nori pasakyti, kad ėjai pas jį su tuo ypatingu reikalu?

Ats. Taip.

Kl. Kaip plačią cirkuliaciją, sulig tamstos žinia, tas laikraštis gal turėti.

Užprotestuota.

Protestas paremta. Išėmimas.

Kl. Ar tamsta turi bent kokią nuovoką, kaip plačiai išsiplatinęs po šį kraštą tasai laikraštis?

Užprotestuota.

Protestas paremta. Išėmimas.

„Cross-examination'', klausia p. Scoville:

Kl. Tamsta sakai, jog pats padarei tą vertimą, ar taip?

Ats. Taip, aš pats.

Kl. Kiek laiko bus, kaip tamsta tą straipsnį vertei?

Ats. Apie savaitę po to kaip tasai laikraštis pasiekė mano ofisą.

Kl. Kada jis pasiekė tamstos ofisą?

Ats. Tasai laikraštis, man rodos, buvo atspausdintas — —

Kl. Kada jis pasiekė tamstos ofisą?

Ats. Aš nebeatmenu tos dienos, kokioje jis išleidžiamas; paprastai pėtnyčiomis — aš nebeatmenu tos dienos — bet aš žinau, kad jis išeina pėtnyčiomis.

Kl. Kur yra tamstos ofisas?

Ats. Po No. 28 South Broadway, South Bostone

Kl. Tai tamsta nepirkai jo nuo laikraščių pardavinėtojo?

Ats. Šitą egzempliorių pirkau nuo laikraščių pardavinėtojo, bet tą vertimą dariau iš to egzempliorio, kuris atėjo mano ofisan.

Kl. Bet tamsta nedarei to vertimo iš šito laikraščio, ar taip?

Ats. Ne iš šito egzemplioriaus.

Kl. Tai kaip tamsta padarei tą vertimą?

Ats. To ofiso žmonės atkreipė mano domą į tą straipsnį ir aš paėmęs vieną vakarą tą laikraštį ir išverčiau.

Kl. Tamsta turi ofisą Bostone?

Ats. Taip, aš turiu.

Kl. Koksai tas ofisas?

Ats. Aš esu laivakorčių ir apsaugos (insurance) agentas bei redaktoriaus padėjėjas prie laikraščio, kuris leidžiamas toj pačioj vietoje.

Kl. Kiek žmonių tamsta turi savo ofise?

Užprotestuota prieš tai, kaipo visiškai nekompetentišką, nesvarbų ir nepritaikomą klausimą.

Bagočius: Tamsta klausi, kiek žmonių dirba tame ofise?

Scoville: Taip.

Bagočius: Tamsta klausi apie mano darbininkus?

Kl. Aš noriu žinoti, kiek žmonių dirba tamstos ofise?

Ats. Prie manęs, mano ofise, dirba vienas žmogus.

Kl. Tai pas tamstą per visą laiką tedirbo tik vienas žmogus?

Ats. Taip.

Kl. Tai tamstos ofiso štabas, kuris atkreipė domą į tą straipsnį, susidėjo iš vieno asmens?

Ats. Ne; to ofiso štabas susideda iš apie dvylikos ar keturiolikos žmonių, bet pas mane, tamepačiame kambaryje, dirba vienas asmuo.

Kl. Tamsta norėjai pasakyti, kad tamstos domą į tą strapsnį atkreipė bendrai-darbininkai?

Ats. Taip, mano bendrai-darbininkai, kurie dirba prie to laikraščio, prie kurio aš esu redaktoriaus padėjėju ir užveizda (manager).

Kl. Tamsta taipgi praleidi dalį laiko teisių mokykloje (Law School)?

Ats. Ten praleidžiu daugiausia laiko.

Kl. Ar tamsta esi pilietis?

Ats. Taip.

Kl. Kuomet tamsta tapai Suvienytų Valstijų piliečiu?

Ats. Keletą metų atgal.

Kl. Kiek jau bus metų?

Ats. Keturi ar penki metai.

Kl. Kur tamsta pastojai piliečiu?

Ats. Philadelphijos mieste, Pennsylvanijos valstijoje.

Kl. Kokiame teisme?

Ats. Suvienytų Valstijų apskričio (district) teisme, rytinio Pennsylvanijos apskričio.

Kl. Su kokiuo tikslu tamsta padarei tą vertimą?

Ats. Su tuo tikslu, kad atkreipus teismų domą į tai, jog mane kriminališkai apšmeižė.

Užprotestuota prieš tai, kaipo nesvarbų, nekompetentišką ir nepritaikomą klausimą.

Protestas paremtas.

Kl. Ar tamsta išėmei šitą „afidavit'ą''?

Ats. Aš pasirašiau po juo.

Kl. Ar tamsta pagaminai jį?

Ats. Taip, aš pagaminau.

Kl. Tamsta vertei ir kitus dalykus iš lietuvių kalbos į anglų, ar taip?

Ats. Oh, taip.

Kl. Tamsta stengeisi, kaip galėdamas, padidinti to straipsnio reikšmę, kuri atkreiptą prieš teismą?

Ats. Ne.

Kl. Tamsta versdamas tą straipsnį kreipei savon pusėn?

Ats. Ne.

Kl. Gal tamsta peržiurėtum tą vertimą ir pasakytum teismui, kurios vietos labiausia tamstą šmeižia?

P-nas Potter'is: Aš protestuoju prieš tai, kaipo nekompetentišką, nesvarbų ir nepritaikomą; nėra reikalo, idant jis nurodytų kokią ypatingą vietą; mes paduodame visą straipsnį, kaipo straipsnį.

Protestas paremtas.

Kl. Ar ne tiesa, kad tamsta dirbai presbyterijonų bažnyčiai, kaip tame straipsnyje pasakyta?

Ats. Taip.

Kl. Tamsta neskaitai to kriminaliniu šmeižtu, ką?

Ats. Dirbti prebyterijonų bažnyčiai ar kokiai kitai organizacijai neskaitau blogu.

Kl. Tamsta neskaitai to taip blogu?

Teismas:

Kl. Tamsta neskaitai blogu dirbti prie bažnyčios?

Ats. Ne.

P-as Scoville:

Kl. Tamsta nematai tame jokio prasižengimo?

Ats. Ne.

Kl. Ar tai tiesa, kad tamsta dirbai tai bažnyčiai?

Ats. Ne bažnyčiai, kaipo bažnyčiai. Aš dirbau prie presbyterijonų spaudos biuro ir „saabath'o'' mokyklos Philadelphijos miesto, kaipo kolportierius (kningų, laikraščių pardavinėtojas).

Kl. Tamsta liudijai tulose bylose?

Užprotestuota, jog neturi nieko bendro.

Protestas atmestas. Išėmimas.

Kl. Tamsta liudijai?

Ats. Aš esu liudyjęs daugelyje bylų.

Kl. Ar tamsta liudijai Ubartienės byloje prieš Baltimores ir Ohio geležinkelio kompaniją?

Ats. Taip.

Kl. Ar tamsta nesakei pradžioje tos bylos, kuri buvo vedama teisme, kad tamsta važiavai tuo traukiniu?

Ats. Taip.

Kl. Ar tamsta nesakei potam prisiekusiųjų teisme (Grand Jury), kad tamsta nevažiavai tuo traukiniu?

Užprotestuota prieš tai, kaipo nesvarbų, nepritaikomą ir nekompetentišką.

Teismas: Tuo norima patirti apie jo tiesingumą.

Užprotestuota pasiremiant tuo, kad tai netinkamas budas tyrinėjimui skundėjo teisingumo.

Protestas atmestas. Išėmimas.

Ats. Aš liuosnoriai atkeliavau iš Pennsylvanijos į New Yorką ir užginčinau pirmutinį savo liudijimą.

MĖSA IR TAIP TOLIAU...

Jo dantįs beveik tokie, kaip ir žmogaus, ir dantų skaitlius toks pat; tiktai iltiniai dantįs orang-utango panėši į didelius peilius, kaip pas draskančius žvėris, o kiti — didesni už žmogaus dantis. Žandai orang-utango tvirti, atsikišę, jie tai svarbiausis apsiginimo ginklas. Bezdžionių žarnų surėdymas ir sudėjimas iš anatomiškos pusės toks pat yra kaip ir pas žmogų, taip jog išpjovus du žarnų šmočiuku, vieną bezdzionės, antrąjį gi žmogaus ir padavus juos didžiausiam tų dalykų žinovui, net ir su mikroskopo pagalba negalimo jų atskirti. Tą patį reikia pasakyti ir apie žarnų apdangalą, plėvelę, latiniškai vadinamą **peritoneum.** O juk visi gerai žinome, kad bezdžionių maistas yra jauni lapai, medžių atžalos ir visoki vaisiai; retkarčiais valgo kiaušinius ir sliekus. O nors jos nelasvėj pas žmogų greitai prie mėsos pripranta ir paskui gan noriai ją ėda, vienok miškuose laisviai gyvendamos, jos nemėgsta ir nuo jos šalinasi. Bezdžionių augintojai patyrė, kad pripratusios prie mėsos bezdžionės paliekta piktos ir suerzintos, tankiai vidurių ligas įgauna, kaip antai: pilvo, žarnų, plaučių, inkstų arba odos uždegimą, o kas pikčiausia — mėsa sutrumpina joms gyvenimą. Užtat dabar bezdžionių augintojai niekados nebeduoda joms mėsos. Londone zoologiškame darže per ilgą laiką niekaip negalėjo užsiaugintti nei orang-utango, nei gorillos; aiškino tai išpradžios oro šaltumu, bet neužilgo pasirodė, kad ne oras, bet angliški roast-beef'ai buvo tam kalti ir nuo to laiko, kaip liovės mėsą šėrę, bezdžionės pradėjo puikiai veisties.

Bet griškim vėl prie žarnų ir skilvio anatomijos. Paliginamoji anatomija mus mokina, kad gyvuolius — mėsaėdžius gamta apdovanojo didelėmis kepenomis (jaknomis) bet mažoms ir trumpoms žarnomis, ir atžagariai apsiėjo su gyvuoliais vaisiaėdžiais. Mat mėsa greitai gęsta, labiausiai šilumoj; mėsos kąsniai, kurie nespėjo sutirpti skilvio ir žarnų syvuose, pradeda greitai puti ir darosi kenksmingi gazai ptomainais, leukomainais etc. vadinami, kurie gali lengvai į kraują papulti ir jį užnuodyti. Apveizdinga gamta apsaugojo mėsaėdžius žvėris nuo tų nelaimių ir ligų, duodama jiems 1) trumpas žarnas, idant nesutirpę mėsos kasneliai greičiaus laukan išeitų, o iš antros pusės 2) suteikdama jiems dideles jaknas, kurių užduotis yra naikinti pasidariusius kenksmingus gazus. Žmogus gi turi gan ilgas žarnas ir mažas jaknas; nesutirpusi gerai mėsa gan ilgai pasilieka žarnose ir pradeda puti, daugybė gazų, alkoloidų, pripildžius kepenas, persisunkia į kraują ir daros įvairių ligų priežastimi, o ypač dirksnių (nervų) sugedimo. Nesenai išrado kiekvienoj mėsoj esant nuodų toksinų, kurie sulig įvairios mėsos rųšies įvairiai vadinasi. Parvis daugiaus jų yra senoje žuvyje — ganidino, parvolino, o labiausiai etylendiamino. Žodžiu sakant, mes kas dieną daug suvalgydami mėsos, kuri tur savyje ne mažai nuodingų jiegų, užteršiama savo kraują ir dirksnius suerziname (**Dujardin Beaumetz** „Toxines'' Bulletines genenral de therapeuthique). Medicina nežino nei vienos ligos iš vaisių valgymo kilstančios, bet priešingai išskaito didelę ligų eilę, kurių priežastimi yra mėsiški valgiai kaip šit: džiova, vėžys, karbunkulas, artritizmas, žarnų, pilvo, jaknų ir inkstų ligos.

Musų valgis syvais sutirpintas pavirsta į pienelį, **chylų** vadinamą. „Naujesnieji fiziologų tyrinėjimai'' sako prof. Sylvester Graham'as savo veikale „Lectures on the Sciences of Human Life'' išrodė, pienelio chylaus gyvybiškumą (vital constitution) prigulint nuo valgio kokybės, nors jo fiziška ir chemiška sąstata visados vienoda pasilieka. Ir taip, jei chylų išgautumėm iš žmogaus vidurių ištyrus jo gyvybiškumą, patėmytumėm mėsišką chylų tikt per trumpą laiką tegalint gyvuoti, o po 2—3 dienų jau prasideda jame daryties chemiškas procesas ir gesti. Tuo tarpu vaisių ir grudų chylus gyvuoja per ištisas savaites ir tiktai po ilgo laiko tokiu pat budu pradeda puti.'' „Tas faktas aiškiai mums rodo, sako tas pats profesorius: medega, kuri iš vaisių ir grudų yra suteikiama, esant daug tvirtesnė ir gyvybiškesnė (more power of vital constitution) ir ne taip greitai gendant musų viduriuose''.

„Taip pat pritirtas yra daiktas, kad mėsiškų valgių kraujas, budamas indan įleistas, daug greičiau pradeda gesti, negu augalinių valgių kraujas. Jeigu du sveiku vyru, vieno amžiaus, iš kurių viens dažniausiai mito mėsa, antrasis gi vien vaisiais ir daržovėmis, paliktų umai užmušti kaitroj, ir jei jų kunai pasiliktų ant saulės, tai kunas vegetarijono (nevalgančio mėsos) du arba tris sykius ilgiaus gulės ant saulės be jokios dvokos''. Taip tat sako prof. Graham'as.

Ir ištikrųjų, jei kas mums duotų sau išsirinkti seną arba naują apdarą, kiekvienas iš musų griebtus už naujojo. Mėsa yra tai medega apnešiota, apvalkiota. Gyvulys jau nemažai iš jos pasinaudojo ir ją gal buti suteršė įvairiomis išmatomis, nes gyvybė apsireiškia toje nuolatinioj atmainoj sunaudotos medegos. Nieko panašaus nerandame javuose, vaisiuose; yra tai sviega, pilna enrgijos jiega, kuri gali ilgai gyvuoti. 1884 m. gydytojų kongrese garsus anglų higienistas Alfred'as Carpenter'as statistiškai išrodė, kad mes suvalgome nuo 60—90% sergančių gyvulių; o žydai, kurie sau išsirenka geriausią mėsą, tiktai 40—60% teranda košerinės mėsos. Nėra tatai ko stebėties, jei tokiame nenormaliame padėjime siaučia tarp musų daugybės ligų. Ir atžagariai, baisios musų krašto ligos yra nežinomos Naujoje Zelandijoje pas indusus, kurių tikyba draudžia užmušinėti gyvulius ir jų mėsa misti. Iš pradžios tai aiškino geru, sveiku oru, bet neužilgo paširodė kitos priežasties buta. Vegetarijonų draugija Anglijoj statistiškai išrodė, kad vėžys ir džiova tuom labiaus siaučia tarp žmonių, juo daugiaus yra mėsos valgoma. Žinomas chirurgas Verneuil'as patyrė, kad ypač nuo kiaulienos randasi vėžys. Todel daug rečiaus pas mus įgauna tą baisią ligą žydai, kuriems tikėjimas draudžia ją valgyti.

Žinoma, jog žmogui geriausiai tinka tie valgiai, kuriuose yra daugiausiai dalių žmogaus kunui reikalingų; mažiaus-gi tinkami bus tokie, kuriuose yra mažai naudingų ir daug nenaudingų dalių, nes tos nenaudingos dalįs tik be reikalo apsunkina vidurius, kadangi perėjusios per skilvį ir žarnas tampa išmestos laukan kaipo mėšlas. Kad spręsti, kokie valgiai labiausiai tinka žmogui, pirmučiausia reikia žinoti, kokios dalįs yra reikalingiausios žmogaus kunui, o paskui susekti, kiek kokiame valgyje yra tų reikalingų dalių. Anot D-ro Pavye ir D-ro Edw. Smitho, musų kunas reikalauja 4—5 (arba ⅓ sv.) uncijų azotinių baltymų ir 15—22 uncijų (arba 1—1½ sv.) anglėvandžių, o tarp tų pastarųjų ant cukraus ir krakmolo išpuola 17—18 uncijų ty. 1⅓ svaro.

Pažiurėkime dabar, kiek tų dalykų yra paprastuose musų valgiuose. Mokslininkų patyrimai parodo, jog:

	vandens	baltymo	taukų	cukraus bei krakmolo
liesoj jautienoj yra	75%	22%	1%	—
kiaušinyje	73 „	14 „	11 „	—
piene	87 „	4 „	4 „	4 „
suryje	40 „	43 „	7 „	—
kvietiniame ragaišyj	30 „	13 „	1 „	59 „
žirniuose	14 „	23 „	—	58 „
bulvėse	75 „	2 „	—	23 „

Čia tarp reikalingų kunui dalių minime ir cukrų su krakmolu, nes žmogaus viduriuose krakmolas pavirsta į cukrų, o cukrus drauge su taukais reikalingas yra šilumos ir spėkos prilaikymui. Taigi matome, kad užvis reikalingiausių kunui dalių cukraus ir krakmolo visiškai nerandame mėsiškuose valgiuose, o vietoje tų daugybę azotinių baltymų, kurių vos-tikt ⅓ svaro tesunaudojame.

Čia turiu taipgi pridurti, kad pieniški ir augaliniai valgiai daug mums priduoda energijos, fiziškų ir moralių spėkių. Prof. Bunge sako, kad tada musų raumenįs labiaus darbuojasi, kada į juos patenka mažiaus azotinių baltymų, o labai daug anglėvandžių ir vandendario, kurie musų raumenyse chemiškai jungdamies pavirsta į glykogeną. Claude'as Bernard'as patėmijo, kad žmogui darbuojanties glykogenas nyksta raumenyse. Dabartiniuose laikuose tą patį patvirtino daugumas fiziologų. Todel stipriausieji ir prie darbo patvarųs naminiai gyvuliai, be kurių žmogus negali apsieiti yra visi zoleėdžiai. O historija mums ludija, kad senovėje, kada žmonės labai mažai arba ir visiškai mėsos nevalgė, buvo jie daug už mus tvirtesni ir narsesni. Pakol graikai ir romenai augaliniais valgiais mito, garsas apie jų darbus skambėjo po visą pasaulį, ir daug didvyrių ir karžygių turėjo tarp savęs. Ne mėsa mito spartiečiai, kada su diždiausiu pasišventimu gynė Termopylių angštumą. Kurs iš musų stipruočių susilygins su senovės graikų atlėtais, kurie mito vien tikt miežių duona ir aliejum.

Hamalajai, Turkijos laivų darbininkai, yra musų gadynėj parvis tvirčiausi. Jie lengvai pakelia 600—800 angliškų svarų, o minta vien tik kukurузų duona, figomis, daktyliais ir kitais vaisiais. Teisingai Sir William Fairbairn'as vadina juos stipriausiais visoj Europoj žmonėmis (Conf. daktariška tėzė: „De l'alimentation vegetal de l'homme). Anglai darbininkai, kur labai mėgsta pusžalius beefsteaksus, niekados nesusilygins su irlandiečiais, kurie bulbėmis minta. Ant galo, Lietuvos, Rusijos, Švecijos, Danijos darbininkai, kur medegiškai skursdami, dažniausiai bulbėmis ir javais temaitinasi, yra gan tvirti ir prie darbo pakantrųs. O tuo tarpu samoėdai, valgydami vien tik mėsą, yra tauta visiškai pakrykusi ir apgailėtina.

Daržovės ir vaisiai yra ne tik sveikiausi, stipriausi, bet ir pigiausi valgiai. Nėra valgio brangesnio už mėsišką. Grudai, kuriais supename prilaidus, pakaktų mums 10 sykių ilgiaus, negu toji kiau liena, kuri irgi yra labai nesveika ir pavojinga. Patirta yra Anglijoj, kad žemės sklypas reikalingas vieno jaučio išmaitinimui, gali javais pramaitinti 15 žmonių per tą patį laiką, arba kitaip sakant jautiena apsieina 15 sykių brangiaus. 12 akrų reikalaujame norint mėsa maitinties, o mintant bulbėmis užtektumėme devynioliktos dalies akro, ty. 228 vegetarijonai praminta ant to žemės sklypelio, kurio reikalauja vienas žmogus mėsaėdis!!!

Mėsos svaras Lietuvoj apsieina 16—20 kap., Vokietijoj 60—120 pfen., ir jos neužtenka per dieną vienam žmogui, o nupirkus už tuos pinigus žirnių, arba išvirus košę visa šeimyna net porą dienų praminta. Taigi mėsa yra brangesnė už javus, augalus mažiausiai 5—8 sykius. „Iš to išeina, sako prof. Foerster'is savo veikale „Der Vegetarismus als Grundlage fuer neues Leben. Leipzig'', kad išsižadėdami mėsos mažiaus išleistumėm pinigų, geriaus ir sveikiaus mistumėm. Užtat sunkioj musų gadynėj kiekvienam darbininkui vaisiai ir daržovės gali suteikti neprigulmybę, nes mažiaus išleisdami ir nieko nekenkdami savo sveikatai, gali šį-tą sutaupyti ir taip bedarbėje ne kentėti bado ir už buvio pagerinimą kovoti''.

Kai-kurie užmėtinėja, buk išsižadėjus mėsos išpultų į tą vietą labai daug kitų valgių prikimšti pilvą; vaisiai girdi neėsą taip sotųs, kaip mėsa. Taip klaidingai sanprotaudami, kai-kurie pareidami ant augalinės dietos, valgo iš pradžios perdaug, ištempia ir apsunkina pilvą ir sveikatą pažeidžia; o vietoj save kaltinti už savo ligą, pradeda rugoti ant augalų. Neišmintingas aimanavimas! Kaip jau augščiau parodžiau, augaluose yra visos dalįs reikalingos musų kunui ir dargi daugiaus negu mėsoj.

Dirstelėkim galop į žmogaus širdį ir tenai gilume jo jausmų atspėkim, prie ko jis labiaus linksta. Kada kraugeringi žvėrįs išalkę pamato savo auką, atgija: akįs jų prašvinta ir užsidega, seilės gausiai teka per nasrus ant žemės, visas kunas susistato, susišiaušia ir dreba. Laukia jis atsakančios valandos ir užpuls ant nelaimingos aukos. Pasirodo čionai prigimtas žvėries instinktas. Bet argi ir žmogus pamatęs stirną, briedį, arba jautį, turi tą patį gyvulišką instinktą. Ne, priešingai, džiaugsis gyvulio gražumu, jo vikrumu, norės prie jo prisiartinti ir paglostyti.

Bet koks-gi yra prigimtas žmogaus patraukimas? Nueikim vasarą į daržą. Matome įvairiais vaisiais apsunkintus medžius, pusraudoni obuoliai, žalios grušaitės, slyvai, riešutai ir kiti, kurių vardus sunku išskaityti, traukia mus prie savęs ir tarsi puoton kviečia. Ne vienam pradeda čionai liežuvis burnoje tirpti, veidas prasiblaivo, o akįs, it du žibintuvai, užsidega. Tame pačiame darže — miltingos bulbės, ropės, burokai, žirniai, pupos auga. Krutinė musų pradeda giliaus kvėpuoti, širdis labiaus tvaksėti, nes sveikas, tyras oras yra pilnas mielo kvapsnio, ir viskas meiliai išrodo. Bėgioja vaikučiai, skina vaisius, renka žiedus ir žaidžia. Žodžiu sakant, viskas ramu, meilu.

„Vat taip linksmina dušią, ažu širdies tveria,
Kad net, širdžiai apsalus, nekartą dumojai:
Ar miške aš čia stoviu, ar danguj, ar rojuj?!...''

Žmogus myli augalus, daržoves, nes tarp jų jis paliko sutvertas; rojuj buvo pirmoji jo buveinė. Ir atpenč, kas rupi vilkui, rainiui, ar gražus daržas ir sultingi vaisiai?!

Gyvuliai nenori ėsti, nei gerti, kas yra jiems kenksminga, ir vien prigimtu palinkimu vedami, atranda sau paskirtą maistą. Vienas tikt žmogus yra taip nelaimingas, kad gali neklausyti gamtos balso, gerti ir valgyti kenksmingus gėralus ir valgius, kurie tikt jo gomurį erzina ir jo sveikatai kenkia.

Užtat žmogus yra labiau ligotas už gyvulį: gyvuliai gyvena santaikoj su gamtos įstatymais, žmogus juos labai tankiai mindžioja, bet rustinga gamta nepalieka be atkeršijimo.

Žmogus širdyje neapkenčia užmušinėjimo, kiek galėdamas nuo to saugojasi ir turi gyvunų pasigailėjimą. Kad gamta butų jam paskyrusi mėsą už valgį, musų motinos ir seserįs noriai griebtųs už peilio ir su pasigerėjimu varvintų karveliui kraują, arba vištai sprandą suktų. Paprašykim musų mergaičių, ypač su švelnesniais jausmais panikių, kad sava ranka vištą papjautų; greičiau ant visados mėsos išsižadės, negu tokį bjaurų daiktą apsiims! pats užmušimas yra jau priešingas augštesniam žmogaus prigimimui ir jo prakilnesnius jausmus užgauna. Parodykim nekaltam kudikiui vištą arba kitą kokį gyvulėlį ir pasisakykim jam pietums juos pjausią, karštos ašaros pradės riedėti per skruostus ir verrkdamas prašys nedaryti galo. Gamtos balsas prabilsta tame žemiškajame angelėlyje, kurio jausmo gyvenimas dar nespėjo prislėgti ir užslopinti! Reikia priprasti nuo mažų dienų, idant galėti užmušinėti, Ir prie ko žmogus nepripranta?! Vienok proto jiegos ir doriška tokio žmogaus pusė yra labai tamsi, juoda ir žema. Daug galėtumėm tame dalyke privesti liudnų tarp žmonių apsireiškimų, bet pakaks priminus, kad anglų teisė draudžia visiems mėsininkams buti prisiekusiais teisdariais visose žmogžudystės bylose.

Ypatinga dėmė, kuria atsižymi gyvuliai mėsaėdžiai, — tai jų nuožmumas, žvėriškumas. Patyrimas mums nurodo daugiausiai mėsišką peną esant čia kaltą. Apalnkykim zoologiškąjį daržą, pažvelgkim į dramblį; didelis tai žvėris, bet ramus ir meilus. Priešingai, jei prisiartinsime prie liuto arba rainio patėmysim, jog tai žvėrįs labai neramųs, suerzinti, kurie vis draskosi. Kodel toks didis tarp jų skirtumas?

Jei pikti ir neprieinami šunes bus šeriami augaliniais valgiais — putra, miltais, bulbėms, darosi tykųs; ir vėl pradėk duoti žalią mėsą, o paversi jį į pavojingiausį žvėrį. Net rainis, kurs, kaip žinoma yra sunkiausiai prijaukinamas, jei negaudamas mėsos bus vien tik daržovėmis ir vaisiais maitinamas, darosi prieinamas ir be baimės galėsime jį glostyti. Maskvoj vienas pirklys užaugino pas save du rainiu, kurie it katinai, replinėjo po kambarius, bet užtat niekados nebuvo ragavę mėsos. Bet ką kenkia mėsos valgymas žmogaus kunui? Lordas Byronas manė mėsa erzinanti ir ardanti žmogaus dirksnius, daranti jį piktu, priešginiu, nejautriu ir be pasigailėjimo. Dailininkas Fuselli norėdamas pažinti savo vaidintu vėje baisius matymus, valgydavo žalią mėsą. Mat kaip galvos smagenis pažeidžiama!

Svarstant tuos naujesnius moksliškus patyrimus apie mėsos kenksmingą veiksmą musų organizme, butinai kilsta klausimas: delko gi daugumas musų gydytojų pataria duoti ligoniams mėsą? Argi gali daugybė gydytojų klysti ir mus klaidinti taip svarbiame dalyke? Į tai turime atsakyti, kad ne senai yra tiesa, kur daugiaus balsų, bet ten, kur daugiaus patyrimų ir įtikrinančių išrodymų. Tamsioji visuomenė seka nuomonę, kurios laikosi dauguma, užmiršdama, kad mokslas — ne parlamentas, kur balsavimu dalykai sprendžiama. Historija mums liudija, kad visos prakilnesnės stumiančios žmoniją pirmyn mintįs, ne tik nebudavo šviesesnės visuomenės priimtos, bet dargi dažnai trukdomos ir persekiojamos. Neretai Mokslo Akademijos ir draugijos svarbiausiuose dalykuose baisiai klysdavo, taip jog viens mokslininkas galėjo išsitarti: „les savant par brevet sont les ennemis nes de progres de la verite'', ty. patentuoti mokslavyriai yra prigimtais mokslo progreso priešais. Abejojančiam apie to išsireiškimo teisingumą vien tik patarčiau atskleisti kulturos ir žmonių plėtojimos historiją ir ten keletą puslapių perskaityti. Bet antrą pusę vertus, ir musų gadynej randasi daugybė gydytojų, kurie rimčiaus tyrinėdami žmogaus prigimimą, virsta karštais augalinio maisto pasekėjais.

Didesniuose miestuose tveriasi draugijos, pasirįžusios kovoti prieš mėsišką dietą. Kuone kiekvienoj kalboj yra išduodami laikraščiai, vegetarionų organai, kurie stengiasi supažindinti visuomenę su savo naujesniaisiais patyrimais. Kas kartą randame didesnį profesorių skaitlių, uolių naujosios dietos apginėjų, kurie karštais žodžiais mokiniams įkvepia savasias idėjas. Graži tat ir šviesi ateitis yra pranašaujama vegetarianizmui, bet taipogi dar ilga ir sunki kova. Teisybė stos čia į kovą su dižiausiu savo priešu — žmonių širdyse įsikerėjusiu įpratimu, kurs kuotankiausiai apjakina žmogaus protą.

Baigdamas šį straipsnį, noriu dar atsakyti į vieną labai prasiplatinusį užmetimą: delko žmogus be mėsos jaučiasi alkanu ir silpnu. Jeigu tas užmettimas ką nors reikštų, turėtumėm prisipažinti ir morfinos del kuno reikalingumą, nes ir morfinistai aimanuoja, buk be morfinos negali apseiti, esą be jos apsilpnintais ir alkanais, nors butų sočiausius pietus suvalgę. Reikia atskirti paprotį nuo prigimto reikalo. Mėsa paliko daugumui papročiu, o žinomu yra daiktu, kad nepatenkinę savo įpratimų jaučiame silpnumą ir nesmagumą. Panašų silpnumą patyria savyje pypkininkai ir girtuokliai. Argi iš to turime sanprotauti apie taboko ir degtinės reikalingumą. Anaiptol, užduotis musų yra pergalėti ir išrauti piktus ir kenksmingus papročius.

Turiu čia dar pridurti apie kaikuriuos šių išrodinėjimų silpnumus: negalima trumpais žodžiais giliai ir išsemančiai išdėstyti dalyko, apie kurį išpultų visą tomą prirašyti. Kaikurios pusės palytėtos paviršutiniai, o apie kitas nei nebuvo minėta kaip antai: apie vaisius ir augalus iš atžvilgio į žmogaus evoliuciją. Taipogi nebuvo nei žodžio tarta apie historiškąjį vegetarianizmo plėtojimosi, kaipo mokslišios sistemos. Napaliečiau taipogi nei daugybės kitų užmetinėjimų. Neslepiu čia diždio vegetarionams prielankumo, bet nenoriu buti vienpusišku ir kraštutiniu: nestygauju kiekvieną mėsos kasnį jau esant nuodais, bet sakau: **mes perdaug jos valgome ir tas yra musų ligų ir nelaimių priežastimi.** Man ding, valgydami mėsos mažiaus, arba ir visiškai jos išsižadėdami, butumėm sveikesni, vikresni ir prie darbo paslankesni. (Iš „Draugijos'')

MOTINAI!

Kada jau saulelė užtems,
Kada sujudės visos žemės,
Ir dangus trenksmu atsivers,
Ir tada neužmiršiu aš tavęs.

jų tylėjimą ir draugijos reikalais nesižingeidavimą, tai pirmiau pažvelgkime, kas tie nariai yra, įsigilinkm į jųjų supratimą, o tada jau galėsime primesti jiems ir apsileidimą bei pavadinti „Molio Motiejais''.

Aplamai, Tėv. Myl. Draugijos nariai — dauguma sunkiai dirbantieji žmonės. Sunku geležies bei kasyklų darbininkui, parėjusiam iš darbo, nuvargusiam, imti plunksną į ranką ir rašyti straipsnius. Da-gi tuli nei rašyti nemoka. Beveik visai negalima reikalauti iš narių intelektališko veikimo. Turime kol-kas pasikakinti jų prigulėjimu šion Draugijon ir užjautimu.

Toliau, pirmininkas kalba, buk turime surasti milžiną (intelektališką), kad ir Balučio ypatoj, kuris iškeltų Draugiją augštyn, kaip lapą. Kad mums, o ypač mums, reikia dvasios milžinų, stipros valios ir tvirto budo žmonių, apie tai dviejų nuomonių negali buti. Bet sakyti, kad vien tie milžinai nuveikia stambius darbus, be minios pritarimo, visai nepritinka. Reikia juk suprasti minios psichologiją bei numanyti ką draugijos viršininkai turi dirbti. Reikia dirbti ne „iš bėdos'', bet iš peties ir širdies. Juk pas mus darbo begalės.

Šaltai kalbant ir tiesiog pasakius, Pirmininko straipsnis „Tyla byla — jaučio stovi'' yra visai nevykęs, neaiškus. Tokios kiltos organizacijos Pirmininkui priderėtų plačiau, netik Draugijos mierius, bet ir narių psichologiją, permatyti.

Prie „Apie naujus raštus''. — Ištikrųjų su žingeidumu laukiau Tėv. Myl. Dr-jos literaturos komiteto sprendimo apie naujų raštų leidimą. Štai jis ir pasirodo N 46 „V. L.''. Ten pasakyta, kad TMD. paėmus išleidimui Kristijono Donelaičio raštus ir kun. A. Strazdelio. Tik gėrėties reiktų tuo puikum užmanymu išleisti tokių stambių literatų veikalus. Tečiau pažvelgus p. M. Piaseckaitės-Šlapelienės kningyno katalogo priedą, kita mislis užeina. Kristijono Donelaičio raštus sutaisė p. J. Šlapelis ir juos leidžia (o gal jau išleido) Vilniuje. Čia matome tą patį darbą. Kas jau yra išeista, tam nera reikalo eikvoti pinigus, energiją ir antru atvėju leisti. Juk randasi rašytojų, kurie nori, kad tik kas apsiimtų jųjų raštus išleisti. Taigi leiskime tokius raštus, kurie da nėra išleisti. Šiuo savo darbu tikrai platinsime literaturą ir apšvietą. Jeigu, pagal literaturos komiteto sprendimą, išleisime tuos raštus, kurie jau yra leidžiami bei išleisti, tai tik veltui išmesime Draugijos narių pinigus ir apskelbsime Lietuvos ledėjams lenktynes. Baugokimės bergždžio darbo! Apie kun. A. Strazdelio raštus nieko nesakau. Galime jucs išleisti.

Reikia prabilti ir apie TMD. išleistų kningų platinimą. Man matos, kad turime garsinti kninas tuluose laikraščiuose. Kas ors pasakys, kad iš to nėra pelno, tik nauju darbu apsisunkysime. Turiu atremti, kad TMD. neįip žiuri į pelną, kaip į apšvietą. Svarbiausis Draugijos principas — apšvietos platinimas. Čia ir negali buti klausimo apie pasipinigavimą, tik galime pasiteirauti, ar apsimokės toki paskelbimai. Aš gi neabejoju. Man matos, kad apsimokės. Turime išleistas kninas, bet joms lemta dulkėti ir pelėti. Iš patyrimo žinau, kad tuli TMD. nariai visai nežino, kur ra sukrautos Draugijos kningos ir pas ką reikia kreipties. Dabar, lemos laiku, matai butiną reikalą paskelbti laikraščiuose TMD. išleistas kningas.

Toliaus, turi buti sutaisytas Draugijos išleistų kningų katalogas ir išsiuntinėtas ne tik Draugijos nariams, bet ir šiaip žmonėms, bei agentams. Kataloge turi buti raginama pirkti TMD. išleistas kningas. (Tokį katalogą Brooklyno kuopa išleido. Bet ji juk negali išplatinti visur! Red.) Žodžiu „bizniška'' Draugijos pusę reikia vesti „bizniškai''.

Jeigu beveik nieko neveikta viršminėtose „biznio'' srityse, neplatinta žmonėse Draugijos išleisti raštai, galime spręsti, kad čia C. Valdybos nerangumas tą daro.

Suprantama, sunku tarpe lietuvių dirbti, nes pas mus apšvietos dirva labai dar neišdirbta. Gi darbininkai, vieton už darbo užmokesnio, paguodojimo, — gauna visokius papeikimus, išjuokimus, pasityčiojimus ir da kitokius mažmožius. Tečiau, nežiurint į visas kliutis, taip turime darbą dirbti, idant kiti musų veikimu gerėtųsi. Matydamas tulus musų organizacijoj nenuoseklumus, čia ir išreiškiau savo nuomonę. Ypač geisčiau, kad susilaikytų nuo K. Donelaičio raštų išleidimo.

Z. Vitkauskas.

Prie senų ir naujų raštų, kuriuos TMD. leidžia.

Tėvyn. Myl. Dr-tė susitvėrusi yra plėtojimui mokslo, dailės ir skiepijimui musų šidyse tautiškos meilės. Kiti sakysit, kad ji tą ir atlieka. Iš dalies gal ir atlieka. Bet mažai.

TMD. užsiima išleidimu tokių raštų, kurie jau senai yra išleisti. Tai yra atkartojimas išleidžiant antru sykiu, idant TMD. gautų sau garbę; ji platina apšvietą tomis pačiomis seniaus išleistomis kningomis. Paimkim kad ir Dr. Kudirkos raštus. Be abejonės tai buvo labai didelis darbas tuos raštus išleisti. Bet daug tų raštų buvo atkartota. Pavezdan, dvi didelės kningos dramų buvo pirmiaus išleista atskirais veikalais.

Dabar yra rengiamosi išleisti K. Duonelaičio raštai, kurie yra jau išleisti ir kiekvienas gali juos gaut. Na, tiek to; jeigu jau yra rengiama išleisti, lai ir bus išleisti paminėjimui 200 metų sukaktuvių nuo gimimo K. Duonelaičio, — kad tik jie butų tinkamai išleisti ir jo kalba butų tinkamai pataisyta sulyg šių dienų kalbis. (bet, kas ją pataisys? — vienas pataisyta sulig šių dienų kalbos. tras, kalbos dailumo bejieškodamas, randa „barbarizmus'', ir juos išbraukinėdamas, prikaišo saviškių).

Negana, kad musų Draugija leidžia seniau išleistus, bet da blogiau, kad pavydi tų raštų, kurie TMD. labiau pridera išleisti, pav. kaip atsitiko su Mačio-Kėkšto raštais. Čia, žinoma, aš nesiulau varžynių: tegul sau leidžia, kas nori, bile tik bus musų geresnieji raštai išleisti ir negulės žiurkėms ant ėdasio; bet TMD. labiau reiktų rupinties išleidimu tų raštų, kurie musų visuomenei neprieinami.

Daug yra raštų, kurie mums reikalingi, o negalim visi prieit. Pav. kaip tai gerai butų išleisti Miko Petrausko veikalus-operas. Visą pasaulį sujudina linksmybėn muzika; visi iš jos džiaugiasi, o ypač iš operos, kuri augščiausiame dailės laipsnyje stovi. Gerai, kad TMD. leidžia tuos raštus, kuriuos seimas nutarė, — seimo nutarimų negalima laužyt. Bet juk jie laužomi! Juk buvo tarta apie išleidimą Dr. Garmaus rašto „Motina'', ir buvo girdėtis, kad tas raštas esąs jau nuo autoriaus nupirktas. Bet dabar jau nieko apie tai negirdėt ir to vieton yra rengiamosi išleisti apysakos, k. v. „Širdis'', apie kurią seimas nieko nėra girdėjęs nei taręs. Ar gal yra raštų leidimui koksai dar didesnis komitetas už seimą? Jeigu taip, tai reiktų Lit. Komitetui mest į šalį apysakas, o imties už didesnių dailės veikalų, k. v. operų.

Argi TMD. negalėtų išleist nors vieną operą, kuri pagražintų lietuvių literaturą ir tuo išleidimu galėtų naudoties ne tik lietuviai Amerikoje, bet ir Didžiojoje Lietuvoje, Prusuose ir kit.? Mes skaitomės žengiančiais apšvietoje pirmyn ir nenorime nuo kitų tautų atsilikti. Taigi, broliai, ir ruoškimės prie darbo prakilnaus ir naudingo. Žvilgterėkime į savo literaturą ir rasime, kad mes savo kalboje neturime atspausdintos nė vienos operos, — jos guli parašytos žiurkėms ėsti. Žinoma, daugumas iš TMD. narių nepažįsta muzikos ir gal daugelis butų neužganėdinti leidimu operų. Bet atminkite, broliai, kad išleisdami nors vieną operą didelį kertės akmenį padėsite musų dailės rumo pamatan. Kaip tai malonu bus iš laikraščių skaityti, kad ir musų Tėvynėje jau lošia operas, kurias atspausdinę, jiems duosime progą naudoties. Taip musų dailė pakils, o su daile ir apšvieta labiau platįsis.

Aš čia daug nerašysiu, tiktai duodu įnešimą. Nežinau tik kaip mano įnešimas bus priimtas. Apie tai reiktų ir Lit. Komitetui ir apšviestesniems nariams per organą pasitarti. Be abejonės tą sumanymą inkunijus, neapsieisime ir be aukų. Daugelis T. M. D. narių žinoma, nebus vienų operų leidimu užganėdinti, jų vertės nenumanydami, užtai reiktų prie jų leisti ir kitos kningos, kad visi užsiganėdintų. O kaip TMD ir SLA. kuopos rėmė leidimą Dr. Kudinkos raštų, taip ir prie operų aukomis prisidės.

Žirgvaikis.

Kaip save lavinti.

Daug yra budų žmogų mokinti, bet mažai yra budų žmogui pačiam mokinties. Tai yra beveik tik vienas budas—**reikia save prispausti ir paimti į geležinę valią.** Šitą nedaugelis tegali, nes mažai apsigimsta žmonių su stipria valia. Maža kas teatmena išmintingą priežodį: „kur valia, ten galia''.

Tečiaus vėlesniais metais įžymųs mokytojai arba pedagogai patyrė, kad ir silpnos valios žmonės augštai pakilo, jeigu tik nuosekliai bandė patįs save lavinti. Palengvo žmogus iš silpnavalio palieka galingu, nes pasirodo, kad ir valia galima išauklėti. Palengvo ir vanduo lašėdamas net uolas pravirbina.

Kaip reikia auklėti valią, kad žmogus net neturi valios save pergalėti? Kaip reikia pačiam save lavinti, jei širdies mumis niekas nepakutena ir prie gerų darbų ne pastumėja?

Tam tikslui yra keletas metodų, kurių vieną ar kitą žmogus vartodamas gali per ilgą visiškai permainyti savo budą ir išauklėti savo valią. Vieną iš tų metodų mes savo draugams, TMD. nariams, labai nuoširdžiai patartumėm. Tai yra metodas Grenville Kleiser. Tiems, kurie vartoja anglų kalbą, patartume nusipirkti jo labai gerą kningą: „How to Develop Self-Confidence'' ($ 1.25). Tiems gi, kurie to negali, patartume atidžiai sekti žemiau sekančias trumputes ištraukas. Kiekvienas, ryto atsikėlęs ir po kelis sykius perskaitęs dienai paskirtą lekciją ir dieną atsimindamas ją pakartojęs po keleto mėnesių pasijus save kitoniškiu žmogumi, nes jo visi pasielgimai nenuomaniai pradės į geresnį keisties.

Kleiser'io savęs lavinimui lekcijos yra paskirtos žėdnai dienai per ištisą mėnesį. Mes gi paduosime tik po vieną lekciją ant savaitės ir patarsime draugams, ją iš laikraščio išsikirpus, paklijuoti ant sklypučio storo popieriaus ir pasistatyti savo kambarėlyj prieš akis, kad visuomet inėjęs galėtų akimis užmesti ir prisiminti, kas tenai yra mums liepiama omenėn įsidėti. Kitą savaitę imti kitą lekciją, iki pereis visa eilė, ir tada vėl iš pradžios nuo pirmosios.

Pirma lekcija.

Rimtumas. — Šiandien aš vengsiu nuo erzinimo nervų ir bereikalingų kuno judėjimų; neįsileisiu galvon tokių minčių, kurios aikvoja mano nervų spėką. Aš mėginsiu inauklėti į save ramumą, rimtumą, nuolaidumą ir apgalvojimą.

Miklinimasi. — Tyliai atsisėsk ir padaryk taip, kad visi kuno sąnariai butų liuosi; išmesk iš galvos visas mintis, kurios kliudytų lekcijai, ir surink (sutuopk = sukoncentruok) visą savo nuovoką ir ant sekančių uždavinių:

1. Rimtumas duoda spėką.
2. Rimtumas parodo tikslą.
3. Rimtumas padeda save suvaldyti.
4. Rimtumas užveda, ką gali nuveikti.
5. Rimtumas surankioja minčių pajiegą.

Įsidėmėk sekantį:

Galingos valios žvaigždutė,
Mano krutinėj iškįla;
Tyli, rimta, nors mažutė,
Didžiu milžinu prabįla.

Longfellow.

Iš Ivinskio žodžiugės.

gašavotis, v. = to fop.

gaurai, n. = shaggs (gyvaplaukiai).

gauras (?), n. = „žmogus tursau apdarą pataisyti iš žolių **gauro.**''

griežti, v. = gamble; play: „nuo išradimo kortų del **grieži-mo''.**

guba, n. (guoba; vinkšna) = elm.

ilginiu, adv. = oblongly.

išbalinti (audeklą), v. = to bleach.

išdvasinti, v. = to cause a death.

išgainioti, v. = to chase out.

iškripai, adv. = obliquely.

įsipildyti (įsidėmėti), v. = to fill the mind.

išmitimas, n. = getting maintenance.

įstabiai (įspudingai), adv. = **impressively.**

įsiveikimas, n. = intensity: „jis viską daro su **įsiveikimu''** (atsidėjęs, išsitempęs).

jaunaitis, n. = new moon.

(T. b.)

AUKOS TAUTOS NAMAMS.

Newark, N. J.

Į Lietuvių Mokslo Draugijos Narių-Labdarių skaičių įstojo:

Dr. J. Kaškiaučius	104.00
Zofija Kaškiaučienė	104.00

Sieksniai žemės:

624 — Jonutis Kaškiaučius (1½ metų amžiaus)	10.50
625 — Scenos Mylėtojų Draugija	10.50
626 — „Žiburėlio'' Draugija	10.50
627 — Šv. Mykolo Draugija	10.50
628 ir 629 — Šv. Jurgio Dr. (ir $4.00)	21.00
630 ir 631 — Kun. Pranas Jakštys (ir $4.00)	21.00
632 — Šv. Juozapo Draugija	10.50
633 — Šv. Cecilijos choras	10.50
634 — Mykolas Akelis	10.50
635 — Kun. Andrius Daugis	10.50
636 — Liet. Demokratų Kliubas	10.50
637 — Antanas Radzevičius	10.50
638 — Andrius Žiugžda	10.50
639 — Tadas Kaškevičius	10.50
640 — Pranas Vėbra	10.50
641 — Nikodemas Staniulis	10.50
642 — Vincas Ambrozevičius	10.50
643 — Antanas Staknevičius	10.50
644 — Kazys Vaškevičius	10.50
645 — Anicetas Strazdas	10.50
646 — Petras Staniulis	10.50
647 — Jurgis Brazauskas	10.50
648 — Vincas Puodžiunas	10.50
649 — Jonas Strazdas	10.50
650 — Jurgis Žiugžda	10.50
651 — Fortunatas Musteika	10.50
652 — Stella Ambrozevičiutė	10.50

Aukos:

V. Urmonavičius	6.00

Po $5.00 aukojo: Ig. Vaškevičius, Ant. Bartkus, J. Papartis, St. Pranys, viso 20.00

Po $3.00 aukojo: J. Bujauskas, E. Lapėniutė, — 6.00

Po $2.00 aukojo: A. Dabkiunas, A. Nykštaitis, J. Burdulis, P. Plikaitis, M. Truska, K. Augustauskas, M. Giebas, B. Staniulis, A. Pranienė, J. Daukšys, — 20.00

A. Vinikaitis 1.50

Po $1.00 aukojo: J. Nevulis, A. Puodžiunas, K. Balčius, K. Jasaitis, M. Neveckas, J. Keršulis, J. Almonaitis, J. Pilutis, J. Šimaitis, A. Daukšius, J. Ogintas, J. Musvydas, A. Ulevičius, A. Stučka, J. Sudžius, O. Žvedrinskienė, A. Stanislovaitis, A. Krupavičius, P. Skeberdis, A. Daunoras, P. Petrulionis, A. Meškunas, O. Areliunienė, J. Narbutas, A. Radzevičius, A. Masaniukas, J. Bradunas, K. Salys, J. Steponavičius, D. Šopis, V. Ambrozevičius, A. Virbšienė, V. Daukšys, A. Kaminskas, F. Šedys, V. Mačiulskas, M. Mačiulskienė, B. Vėbra, J. Budėnas, J. Meškunas, S. Venclovas, V. Silvestravičius, V. Truska, M. Ambrozevičius, S. A. Vanagas, K. Juškevičius, D. Kazakauskas, S. Milevas, A. Malakauskas, J. Kairys, A. Kučinskas, A. Kubilius, J. Jušinskas, J. Balius, A. Sakalauskas, A. Kaniušis, J. Lapėnas, P. Augustauskas, P. Jočys, S. Augustauskienė, A. Martušaitienė, J. Malakauskas, A. Martušaitis, J. Jokšas, P. Kuisis, E. Garioniutė, L. Andriuškevičiutė, J. Juotautas, V. Kerauskiutė, V. Pranys, A. Pranienė, A. Žitkus, U. Žitkienė, M. Grubiutė, N. Loveika, K. Tomkus, J. Linešius, A. Pempė, A. Verba, A. Radzevičius, J. Katilius, K. Kašėta, E. Bukoveckas, A. Laukžemis, A. Barkauskas, S. Barkauskas, K. Kasaitis, A. Pranys, viso 89.00

Smulkių aukų:	20.00
Viso Newark'e, N. J.	**$765.00**

Passaic ir Paterson, N. J.

Sieksniai žemės:

653 — Pijus Norkus	10.50
654 — Šv. Juozapo Draugija	10.50
655 ir 656 — Šv. Kazimiero Draugija, Paterson, N. J.	21.00

Aukos:

Po $5.00 aukojo: Juozas Kolyta, ir SLA. 47 kuopa, 10.00

Liet. Soc. Sąjungos 45 kuopa 3.50

Po $2.00: V. Kolyta, Pijus Sakatauskas, — 4.00

Po $1.00: Urš. Kolyčiutė, Z. Šimkienė, V. Sakatauskas, A. Rėklys, S.Ančiukaitis, L. Tačionis, A. Varaškevičius, Ar. Drobnis, St. Pauža, Fr. Sakatauskienė, — 10.00

Smulkių aukų —	4.25
Viso Passaic'e, N. J.	**$73.75**

Bridgeport, Conn.

657 —Kun. Mat. Pankauskas (pažadėjo dar $89.50 iki balandžio mėn. 1914 m.)	10.50
Jonas Šiaučiunas	5.00
Ona Kučinskiutė	2.00

Po $1.00 aukojo: Pasakevičius, Ramanauskas, J. Stumbrys, P. Bielinkevičius, P. Damušis, Andriulaitis, P. Svirskis, J. Kramauskas, J. Kilkaitis, P. Milleris, J. Kurmauskas, P. D. Milleris, J. Šimkunas, J. Gerulaitis, P. Girdauskas, J. Sagevičius, J. Dulbis, J. Kramauskas, Baltrušytė, E. Kušinskiutė, Blažytė, Em. Kalainiutė, Marčinkiutė, T. Benesiutė, Raškytė, Bujanauskiutė, — 27.00

Smulkių aukų —	16.10
Viso Bridgeport', Conn.	**$60.60**

Maspeth, N. Y.

Į Lietuvių Mokslo Draugijos Narių-Labdarių skaičių įstojo vietos klebon.

kun. Nikodemas Petkus	104.00

Sieksniai žemės:

658 — Kun. Nik. Petkus (ir 50c.)	10.50
659 — Juozas Bernatavičius	10.50
660 — Povilas Kulis	10.50
661 — Kazys Lizunas	10.50
662 — Julius Karsokas	10.50
663 — Antanas Navickas	10.50

Aukos: Po $2.00 aukojo: M. Kleiza, T. Veževičaitė, — 4.00

Po $1.00: A. Lukoševičius, K. Mogenis, A. Navickas, Br. Miniatas, P. Jočis, A. Kiveris, J. Razminas, P. Urbelis, P. Povilionis, V. Palačioniutė, S. Kleizienė, — 11.00

Smulkių aukų:	5.40
Viso Maspeth'e, N. Y.	$187.40

Central Brooklyn, N. Y.

Sieksniai žemės:

664 — Jonas Kulikauskas	10.50
665 — Jonas Laučiškis	10.50
666 — Kazys Bundonis	10.50
667 — Pranas Andruškevičius	10.50
668 — Antanas Andrejauskas	10.50
669 — Kun. Antanas Kodis	10.50

Aukos: Po $1.00 aukojo: P. Srubas, K. Kairys, J. Kvaitunas, K. Pipiras, P. Kalakauskas, P. Mišeikis, V. Budinaitis, Osv. Laučiškis, Br. Mockevičia, J. Raščius, J. Adamavičia, K. Vencas, J. Petrulis, V. Kulbokas, A. Kubilevičienė, Jackus Mačernis, K. Reividas, J. Pilipaitis, J. Baudonis, M. Akstinas, P. Štitilas, J. Dambrauskiutė, — 22.00

Smulkių aukų	4.77
Viso C. Brooklyn,e, N. Y.	**$89.77**

Mc. Kees Rocks, Pa. (prisiųsta)

670 ir 671 — Šv. Vincento Dr.	21.00

Sutrauka:

Ikišiol paskelbta	17,475.59
Suaukota: Stamford, Conn.	31.50
Orchard Lake, Mich.	10.50
Spring Valley, Ill.	115.00
Rockford, Ill.	21.00
Chicago, Ill.	58.00
Elizabeth, N. J.	293.00
Bayonne, N. J.	74.60
New York, N. Y.	172.45
Cliffside, N. J.	78.35
Newark, N. J.	765.00
Passaic ir Paterson, N. J.	73.75
Bridgeport, Conn.	60.60
Maspeth, N. Y.	187.40
C. Brooklyn, N. Y.	89.77
Mc Kees Rocks, Pa.	21.00

Viso labo **$19,527.51**

Brooklyn, N. Y., 26 d. spalių, 1913.

Nariai Labdariai:

Kunigas Vincas Varnagiris, Brooklyn'o Aniuolų Karalienės parapijos klebonas, $500.00

Andrius Martusevičius (Martus) $100.00

Simano Daukanto Dram. D-ja $100.50

Blaivininkių Draugija, moterų auka $100.20

Kazys ir Elena Brusokai, iš Maspeth, N. Y. $100.00

Sieksniai žemės:

670, 671, 672 ir 673 — Vyturėlio Dramos Draugija	41.00
674, 675 ir 676 — Brooklyno Lietuvaičių Kliubas (ir 50c.)	31.50
677 ir 678 —SLRKA. 42 kuopa	21.00
679 — Brooklyno Lietuvių Konservatorijos mokiniai (ir $2.50)	10.50
680 — SLA. 213 kuopa	10.50
681 — SLA. 38 kuopa	10.50
682 — SLA. 83 kuopa	10.50
683 — M. J. Vinikaitis	10.50
684 — Scenos Mylėtojų choras	10.50
687 — Brooklyno Lietuvių Biznierių Draugija	10.50
685 — Williamsburgo Dainininkų Choras	10.50
686 — J. O. Širvydas (ir 50c.)	10.50
687 — Rafolas Pacevičius (ir $1.50)	10.50
688 — Karalienės Aniuolų Parapijos mokykla	10.50
689 — Fr. Povilionis	10.50
690 — Ant. T. Račiunas	10.50
691 — Mikas Petrauskas	10.50
692 — Elz. Bučinskienė	10.50
693 — Petras Draugelis	10.50
697 — Liet. Gymnastikos Kliubas	10.50
698 — SLRKA. 56 kuopa	10.50
699 — Šventakuprių Partijos 1 kuopa (ir už 5 colius — 54c.)	10.50
700 — Konst. Lapinskas	10.50
701 — Mik. Kulevas	10.50
702 — Antanas Dworzeckis	10.50
703 — Kazys Brazys	10.50
704 — Juozas Šimonis	10.50
705,706 ir 707 — Jurgis Matulevičius (ir $3.50)	31.00

Aukos:

D-rė Aldona Šliupiutė Jankauskienė	25.00
Už p. J. Matulevičiaus padovanotą mašiną (ir 3 sieksn. žem.)	21.75
Andr. Kairiukštis (už pusę sieksnio žemės)	5.25

Po $5.00 aukojo: J. Grebliunas, „Garso'' duonos keptuvė, Jul. Baniulis, Veronika Radavičienė (iš Baltimore, Md.), — 20.00

Po $4.00 aukojo: Marijona Urboniutė, kun. J. Raštutis iš Jersey City, N. J. — 8.00

Jurgis Matulevičius (ir 3 sieks. žem.) 3.50

Po $3.00 aukojo: Juozas Navickas, Petras Lukoševičius, Kaz. Krušinskas, Juozas Giebas, — 12.00

Brooklyno Lietuvių Konservatorijos mokiniai (ir 1 sieks. žem.) 2.50

Po $2.00 aukojo: V. Vaitkus, J. Bendick, A. Rinkevičius, Kaz. Žudžius, P. Merkevičienė, Magd. Strimaitienė, P. Narvydas, J. Gedminas, V. M. Kraučunas, Fr. Ramanauskas, Petras Galinis, Pius Olekas, Boguslavas Rimkus, Agota Geibienė, Juozas Blažaitis, 30.00

Rafolas Pacevičius (ir 1 sieksn. žemės) 1.50

A. B. C. 1.20

Po $1.00 aukojo: Aug. Vištartas, Jurgis Garšva, P. Šertvytis, T. Gudinas, J. Šimaitis, J. Tuska, J. Bajoras, Pr. Bajoras, A. Laučius, A. Vaičiuniutė, N. N., M. Klimas, Izabelė Rukštelienė, P. Mileikis, M. Šimkevičius, Juozas Garšva, Iz. Markeviče, V. Šibunauskas, Elz. Miniatienė, Jonas Girnius, K. Šoblickas, V. Vaičiuleviče, El. Vaičiulevičiutė, Kat. Vaičiulevičienė, Vl. Ječis, J. Žemaitis, X. X., J. Matulionis, M. Kregždžiutė, J. Rugys, Ant. Vaitukaitis, U. Mikulskienė, U. Čižauskienė, Alb. Mikalauskienė, St. Urbanavičius, P. Klimašauskas, P. Vizbara, Ad. Norvelis, A. Krikščiunas, J. Dambrauskas, J. Jasiunas, Ant. Ramanauskas, P. Vaitekunas, V. Jankeviče, Kasp. Kraujelis, M. Toluba, M. Brusevičiutė, Konst. Vanagienė, Vikt. Kaupeliutė, Konst. Kiškioniutė, J. Ambrozaitis, L. Tiknius, Jadv. Tikniutė, J. M. Danielius, Fr. Maciulevičius, P. Tamošauskienė, J. Bagdonas, K. Pupkis, J. Volskis, K. Jovaiša, Agota Gutautienė, J. Kripaitis, J. Batiuška, P. Vitkus, Zuzana Norvaišiutė, Vinc. Tomelis, A. Motuzas, Ant. Ramanauskas, J. Balunis, J. Volskis, M. Pužinauskas, M. Krasniauskas, Rozalija Butkiutė, Ad. Vaicekauskas, Kaz. Bandonis, L. Kaziunas, J. Mašinauskas, Ben. Sabas, J. Lingnugaris, O. Junevičiutė, J. Tilvikaitis, J. Jablonskienė, J. Globis, Liudvika Šliupienė, Ad. Ginkus, J. Kulikauskas, Pr. Lavaitis, V. Vaivadas, Vincas Taleiša, Ant. Aponavičius, Ona Masulis, Z. Z., J. Faltinaitis, Biruta Bernotas, K. Rukštelis, Ona Karaliutė, Baltrus Masonis, S. Pociunas, M. Varneckis, Kaz. Gabulas, V. Bendaravičius, Ona Bendaravičienė, Ig. Bundonis, Marė Žemaičiutė, J. Čemerka, Ol-

gerdas Bernotas, P. Kisielius, Agota Raudonaitienė, John Vonder, Julė Masalskienė, Br. Minderis, Petras Struolis, Pijus Inca, Juozas Kraučeliunas, viso $115.00
Šventakuprių Partijos 1 kuopa (ir 1 sieksn. žem.) .54
Po 50c. (ir po 1 sieksn. žem.): J. O. Širvydas, Brooklyno Lietuvaičių Kliubas, — 1.00
Smulkių aukų, — 83.70
Viso Brooklyn'e (Williamsburg'e), N. Y. — **$1,619,96**
New Philadelphia, Pa., 27 d. lapkr.
Kun. Vaclavas Vincas Matulaitis $52.00

Sieksniai žemės:
708 — Šv. Kazimiero Kareivių Dr. 10.50
709 — Andrius Augštakalnis 10.50
710 — A. Misiukevičius ir J. Akevičius 10.50
711 — Juozas Bendoraitis 10.50
712 — Stasys Bulota 10.50
713 — Antanas Gudaitis 10.50
714 — Mat. Dervinis 10.50
Aukos: Po $1.00 aukojo: Ant. Augštakalnis (7 metų vaikas), Juozas Pilius, Marcelė Pilionienė, Jieva Knizienė, Edward Doyl (anglas), J. Šipaila, J. Sakalauskas, Olesė Bulotienė, J. Lietuvninkas, M. Dervinis, J. Kisieliauskas, J. Dobilas, J. Savickas, A. Jakaitis, — 14.00
Vincas Vasiliauskas 2.00
K. Grigaliunas 5.00
Smulkių aukų 3.20
Viso New Philadelphijoj, Pa. **$149.70**
Tamaqua, Pa.
Į Liet. Mokslo Draugijos Narių Labdarių skaitlių įstojo Tamaqua ir Coal Dale, Pa. klebonas **kun. Petras Gudaitis** 131.60
715 — Pirko sieksnį žem. Petron. Zamojska 10.50
Aukos: J. Užupis 4.00
Po 3.00 aukojo: J. Želionis ir J. Venckevičius 6.00
A. Venckevičius 2.00
Po $1.00 aukojo: J. Valantinas, A. Leščinskas, J. Maslauskas, P. Čičiulka, T. Vilkaitis, P. Stankevičius, E. Vasiliauskienė, M. Venckevičienė, V. Bartnickienė, M. Andriukaitis, J. Žitkus, A. Babarskiutė, J. Sejavičiutė, V. Sejavičius, M. Sejavičiutė, J. Vislauskas, L. Navickas, K. Grabauckas, V. Bartnickas, Katrė Černiauskienė, S. Mališauskas 21.00
Smulkių aukų — 8.00
Viso Tamaquoj, Pa. — **$183.10**
Plymouth, Pa. (prisiųsta)
Sieksniai žemės:
739 ir 740 — Lietuvos Sunų Dr-ja-SLA. 5 kuopa 21.00
Schenectady, N. Y. (19 IX).
Z. Laureckis 3.00
Ad. Daninas 2.50
Po $2.00: St. Daugėla, V. Jasiulionis, J. Gedminas, P. Vitkauskas, Pr. Bliudsakis, D. Gudzinskas, A. Kasperunas, 14.00
Po $1.00: F. Pagojus, A. Babliauskas, A. Kairys, J. Matulis, Br. Motiejunas, J. Janušaitė, Z. Servaitė, P. Rimkus, L. Staleriunas, St. Ancevičius, M. Burkauskas, T. Bėgunas, P. Vinciunas, J. Čepauskas, St. Jomans, J. Bagdonas, T. Slušinskas, B. Serva, V. Savickis, A. Niuneva, J. Daugėla, 21.00
Smulkių aukų, — 8.40
Viso Schenectady, N. Y. — **$48.90**
Coal Dale, Pa.
Po $1.00 aukojo: J. Mikalauskas, V. Gelažis, A. Jakubauskas, V. Ciplijauskas, O. Vaickeliuniutė, O. Kvitulaičiutė, — 6.00
J. Skinkio aukso šliubų dieną surinkta: Kun. P. Gudaitis, Kaz. Skinkys, A. Vilkaitis, Juoz. Skinkys, S. Ambrazas, A. Žaldarys, — 6.00
Po 50c.: M. Jonikis, A. Sabačius, J. Urbonas, 1.50
Smulkių aukų — 2.40
Minersville, Pa.
Į L. M. Dr-jos Narių Labdarių skaičių įstojo vietos klebonas kun. Jonas Dumčius, 104.00
Sieksniai žemės:
716 — Vincas Lukoševičius 10.50
717 — Agota Žieviutė 10.50
718 — Simano Daukanto Dr-ja 10.50
719 — Jonas Mikutaviče 10.50
720 — Šv. Jurgio Draugija 10.50
K. Vasiliauskas 3.00
Po $3.00: A. Beliavičius ir A. Sodeivičius 6.00
Po $1.00: M. Laninskas, Marė S. J. A. Lazarevičius, A. Vaitkevičius, A. Žurauskienė, M. Lukšaitienė, J. Smaidžiunas, M. Vaičiulienė, A. Mikutavičienė, M. Samuolis, J. Smolenskas, J. Kaulis, A. Visockis, J. Slavickas, J. Šaparnis, Ig. Stakneviče, A. Penkiunas, J. Grabauskas, J. Šmerauskas, P. Ragauskas, J. Valatkeviče, V. Gruštas, A. Bartkus, K. Lelus, P. Butkeviče, P. Stankeviče, A. Paulauckas, J. Kliučinskas, A. Buceviče, — 29.00
Smulkių aukų — 13.00
Viso Minersville'je, Pa., **$206.00**
Mahanoy City, Pa.
Sieksniai žemės:
721 — Kun. Pr. Augustaitis 10.50
722 — Kun. Juozas Kutas 10.50
723 — V. D. Bačkauskas (ir 50c.) 10.50
724 — Ig. Maciejunas 10.50
725 — V. Lapinskas 10.50
Ant. Daniševičius 5.00
Po $3.00: A. Beliavičius ir A. Sudeika 6.00
Po $1.00: M. Lapinskas, Marė Kas, P. Baronas, J. Vitkunas, M. Geležėlė, V. Maculevičius, P. Janketa, V. Pangonienė, M. Bendinskienė, M. Kubertavičienė, P. Kubertavičius, A. Bartuška, V. Jusaitis, — 13.00
Smulkių aukų, — 6.45
Viso Mahanoy City, Pa., — **$82.95**
Per „Lietuvos'' Redakciją.
Iš Humboldt County, Cal.:
Po $5.00 aukojo: P. Krasauskas, V. S. Jovaišas, V. Grumauskas, Kaz. Daukšas, P. J. Pažemeckas, P. V. Žalpis. **$2.00 aukojo** — V. Batvinis. **Po $1.00 aukojo:** V. Gudinauskas, J. Gudinauskas. **Po 25c. aukojo:** V. Stralkauskas ir D. Stanis, viso — $34.50
Šerno Muzikal. Fondas 250.00
Nuo Portland'o, Ore. lietuvių, per D. J. Puišį 105.95
A. Coniff iš Buffalo, N. Y. 5.00
B. Vaickus, Racine, Wis. 2.00
SLA. 36 kp., Chicago, Ill. 10.50
Tėv. Myl. Dr-ja iš Chicago, Ill. už 1 sieksnį žemės (10.50) ir jos apvaikščiojime suaukota $14.45, viso 24.95
Liet. Sunų Dr. Painsdale, Mich. 10.50
Iš Amsterdam, N. Y.:
1. Šv. Kazimiero dr-stė $104.00
2. Šv. Juozapo dr-stė 100.00
3. Šv. Jurgio dr-stė 100.00
4. Marijos Dukterų dr-stė 100.00
5. Šv. Antano dr-stė 52.50
6. Pranas ir Agota Šlavekiai (iš Pašakarnių, Akmens par., Kauno gub.) už sieksnį žemės $10.50
Viso iš Amsterdamo **$467.00**

Iš Springfield, Ill.
Šv. Juozapo dr-stė (per P. Žemaitį), už du sieksniu žemės $21.00

Iš Kensington, Ill.
Antanas Maslauskas $2.oo; Juozas Šutra 50c.; Juozapas Šamas (iš Harvey) 25c.
Viso gauta per Mot. Blaizgį $2.75
Viso **$943.15**

Per „Vienybės Lietuvninkų'' Red.:
726 — sieksnis žem.: Šv. Antano iš Padvos draugija, Hudson, N. Y. 10.50
J. Šlitskių šeimyna, Baldwinsville, Mass. — 2.00
12.50

Per „Kataliko'' Redakciją:
Sieksniai žemės:
727 — TMD. 61 kp., Dayton, O. 10.50
728 — Tam. Skackauskas, Dayton, Ohio, 10.50
Dayton,o, Ohio, lietuvių surinktos aukos:
$5.00 aukojo: P. Dombrauskas 5.00
Po $2.00 aukojo: Jonas Povilaitis, ir V. Povilaitis, — 4.00
Po $1.00 aukojo: J. Skačauskas, J. Plungis, J. Vinickas, J. Motuza, J. Gailiunas, T. Rimkus, A. Gedraitis, V. Keidošius, Ant. Mockevičiutė, J. Samolis, M. Sanavaitis, J. Bačėnas ir K. Jukneviče, — 13.00
Po 50c. aukojo: F. Butkus, J. Nevierauskas, J. Zudrickas, P. Petkeviče, A. Sakalauskas, J. Kavaliauskas, J. Oblienius, Ig. Mikalauskas, J. Karalius, F. Savickas, A. Gudelis, J. Naudžius, M. Valiušis, J. Razanauskas, F. Lekaviče, S. Razauskas, M. Meler, — 8.50
Po 25c. aukojo: Ad. Grabauskas, A. Staseviče, S. Čepolionienė, K. Zukaitis, M. Noreikienė, A. Anziolaitis, S. Gudziakas, M. Strelkiutė, J. Meleskeviče ir J. Nienius 2.50
A. Milčiunas .20
Dayton'o Lietuvių Choras 7.40
Viso iš Dayton, Ohio **61.40**
729 — Sieksn. žem.: „Žirgvaikio Draugija'', Chicago, Ill. 10.50
Viso **71.90**
Per „Tėvynės'' Redakciją:
L. Mokslo Dr-jos Nariais Labdariais pastojo:
Šv. Petro ir Povilo Dr-ja, So. Boston, Mass., aukodama Taut. Namams 104.00
Liet. Mokslo Draugija, Pittsburgh, Pa., — 104.00
Sieksniai žemės:
730 ir 731 — Šv. Mykolo dr-ja Rockford, Ill. (ir 65c. aukų) 21.65
732 — Šv. Kazimiero Dr-ja, Philadeplhia, Pa. 10.50
733 — 43 SLA. kuopa, So. Boston, Mass. 10.50
734 — Vladas Daukantas, New York, N. Y. 10.50
735 — F. Untis, New York, N. Y. 10.50
736 — Šv. Kazimiero Karalaičio Draugija 10.50
737 — Šv. Stepono Dr-ja, Cambridge, Mass. 10.50
738 — SLA. 147 kuopa, Girardville, Pa. 10.50
Iš Waterbury, Conn. — likę pininga nuo svečių priėmimo pokilių: **$100.55**
Iš Montello, Mass. — likę nuo įžangos $46.38, atitraukus $6.oo už spaudos darbus — 40.38
Per p. A. B. Rudauską, auka 58 S. L. R. K. A. kuopos, Curtis Bay, Md. 12.20
DLK. Gedimino draugiją likvidavus, Wilmington, Del., per M. M. Dovydaitį ir A. Petraitį, — 29.50
p. Jonas Miliauskas iš Pittsburgh, Pa. 5.00
Už atvirėles 39.00
Per p. Kazį Kriaučiuną nuo Seattle, Wash. lietuvių 33.50
Ponas Schwenk, banko „Grochowski and Co.'' savininkas, Brooklyn, N. Y., kampas Grand str. ir Bedford av. 50.00
Viso **613.28**
Su pirma pagarsintomis, per „Tėvynę'' priimta aukų Tautos Namams— **$1,076.58**

P. S. Jei kas nėra gavęs iš „Tėvynės'' redakcijos paliudijimų-diplomų, tegul atsišaukia, tuoj išsiųsime. Prieš išleisiant svečius Lietuvon, „Tėvynės'' redaktorius buvo labai užimtas darbais ir tulą laiką sirgo, taigi gal neatsakė į visus laiškus sulig aukų Tautos Namams; jei tai butų — malonėkite antru sykiu atsikreipti.

Iš vienur-kitur gauname laiškus, buk vienas-kitas aukotojas nėra pakvituotas L. M. Dr-jos pasiuntinių atskaitose. Visas atskaitas rašė ir tvarkė „Tėvynės'' redakcija iš Pasiuntinių užrašų. Žinoma, galėjo įvykti klaidos, jei taip butų, tai malonėkite pranešti, jei kur klaida pastebėta.

Paskutinės aukos, priduotos Pasiuntiniams vėliaus 28 d. spalių, bus pagarsintos kiek vėliau, kaip gausime aukų nuorašą. Pasiuntiniams iškeliaujant nespėjome visų atskaitų nusirašyti. **„Tėvynės'' redakcija.**

Sutrauka:

Iki šiol paskelbta	$19,527.51
Brooklyn, N. Y.	1,619.96
New Philadelphia, Pa.	149.70
Tamaqua, Pa.	183.10
Coal Dale, Pa.	15.90
Plymouth, Pa.	21.00
Schenectady, N. Y.	48.90
Minersville, Pa.	206.00
Mahanoy City, Pa.	82.95
Per „Lietuvos'' red.	943.15
Per „Vien. Liet.'' red.	12.50
Per „Kataliko'' red.	71.90
Per „Tėvynės'' red.	613.28
viso labo	23,495.85

PRIE AUKŲ.

Garsinant Waterbury'o, Conn. aukas, praleista: **$2.00 aukojo p. L. Vitkauskas,** 85 So. Leonard St., Waterbury, Conn.

48 „V. L.'' numeryje pagarsinta auka Tautos Namams: Šv. Kazimiero draugystė — $10.50, o turi buti: **„Šv. Kazimiero Draugystė iš Clinton, Ind.,** $10.50''.

Laiškai į Redakciją

Gerb. Tamstos!

Meldžiame indėti Jusų gerbiamojo laikraščio skiltysna šias kelias eilutes Passic'ės ir jo apielinkės žmonių žiniai.

Kaip jau žinoma, lapkričio 8 d vakare vietos Dramatiškas Ratelis statė ant scenos penkių veiksmų dramą „Žmogžudžiai''. Visas to vakaro pelnas buvo skiriamas įsteigimui Jovaro Ukės Lietuvoje. Bet pasitaikius labai blogam orui, publikos visai mažai tesusirinko ir vakaro inplaukos kaip tik padengė išlaidas. Todel Jovaro Ukiui **jokio pelno nebeliko.**

Ačiuodami tai publikai, kuri nežiurint blogo oro į vakarą atsilankė, pasiliekame su tikra pagarba,

Dramatiško Ratelio Valdyba:
A. Drobnis, pirm.
St. Pauža, sekret.,
P. Sakatauskas, ižd.

NAUJI RAŠTAI.

Ką skaityti? Parašė kun. J. D. Nemokamas „Šaltinio'' priedas. Seinai, 1913 m.

„Draugija'' N82. Turinys: M. Vaitkus — Kalnas (eilės), M. Gustaitis — Pagunda (eilės), M. Vaitkus — Ko sesutė liudi (eilės), M. Gustaitis — Nutolus žvaigždutė, Tarp sielvartų verpeto, Siekinys, Napoleonas (eilės), prof. K. Paltarokas — Socialis klausimas (tąsa), P. S. — Vaikų auklėjimas, J. D. Kareivis — Dvejopas galas, Pr. D. — Žmogaus išsiritulojimas ir paleontologija, A. Jakštas — Lenkų, lietuvių ir gudų spauda apie Horodlo uniją, Bibliografija ir kritika.

„Moksleivis'' N12.

Vietinės Žinios

Brooklyno piktadariai. Tulas Pijušas Mačiokas iš Mahanoy City, Pa. pribuvo Brooklynan ir norėjo išvažiuoti Lietuvon gruodžio 11 d. Nuėjus pas Rusijos konsulį, jam buvo pranešta, kad vistiek ims į kareiviją, nežiurint ant senų metų — P. Mačiokui 36 m. amžiaus. (Tas konsulio pranešimas neteisingas, nes sukakus 33 m. amžiaus sulig manifesto niekas neimamas kareivijon — reik tik pasirodyti vietos kar. viršininkui iki vasario 21 d. s. k.)

P. Mačioko motina ir sesuo pradėjo verkdamos prašyti, kad jis nevažiuotų į Lietuvą. Jis paklausė jųdviejų meldimo ir pasiliko ne važiavęs. Paskiau jis nuvažiavo pergulėti pas savo seserį, E. Jurgelienę — 15 Ainslie gt., Brooklyn, N. Y. — Gruodžio 12 d. saliunininkas Budrevičius (jo saliunas stovi gret namo, kur gyvena E. Jurgelienė) atėjo pas E. Jurgelienę ir parsikvietė P. Mačioką pas save. Kada gi P. Mačiokas pajuto, kad apie jį sukasi bomai bei piktadariai, tuoj metėsi bėgti į savo grinčią; bomai jį nusivijo ir galop visi atsidurė E. Jurgelienės grinčioje. Piktadariai peršovė Mačiokienei ranką, o pačiam Mačiokui žandą ir atėmė nuo jo $990.oo. Sužeistieji, Mačiokas ir jo žmona, tapo nugabenti į artimiausį ligonbutį. Saliunininkas Budrevičius tapo suareštuotas.

Gruodžio 9 d. 5:30 val. vakare piktadariai sumušė ant gatvės tulą V. Juškevičių — 439 Rodney gt. — ir atėmė $100.oo.

Gruodžio 12 d., naktį vagiliai iškraustė p. V. Matulevičiaus — 167 N. 3-čia gt. — rubs. šapą; padaryta daug blėdies!

Šiose dienose taipgi tapo sumušti tuli K. ir J. Budoniai, kuriedu aplankę ligonį ėjo namon.

Tą visą matant miesto gyventojai turi dėti visas pastangas, kad apsigynus nuo tų piktadarių, kad juos šiokiu ar tokiu budu panaikinus, nes, priešingai, greit kiekvienam bus pavojinga ne tik išeiti nakties laiku ant gatvės, bet ir buti kambaryje. Reikia tik norėti, ir pasidarbuoti, o piktadarius visgi galima bus išnaikinti...

Fr. Ferrero kuopos susirinkimas, Gruodžio 6 d. atsibuvo vietinės Franciškaus Ferrero pirmos kuopos narių susirinkimas. Tarpe kitų tapo išnešti sekanti nutarimai:

1) tikrai sužinoti, kada mirė tas laisvės karžygis, ty. Fr. Ferrero, ir jei jau sukako po jo mirčiai penki metai, tai surengti, kaipo jubilėjų viešas prakalbas, ant kurių pasistengti užkviesti geresniuosius kalbėtojus;

2) paaukauti iš kuopos iždo $5.-oo išleidimui kun. V. Dembskio biografijos.

Kaip jau žinome, yra sutvertas tam tikras literatiškas komitetas parašymui V. Dembskio biografijos, o taipgi komitetas tvarkymui visų kitų dalykų bei aukų priėmimui. Į šitą komitetą pirmiau jau buvo išrinkta — p. Stankevičius, p. Šibanauskas ir p-lė Karaliutė, o F. Ferrero kuopa dar darinko į tą komitetą p. A. Auguną ir p. J. Ginkų.

Nuo šio susirinkimo kuopa pradeda gyviau krutėt, nes susirinkime kuopon įsirašė keletas veiklių narių, ypač du iš jų. Valio, laisvamaniai! — Norintieji gauti platesnes žinias apie F. F. 1 kuapą, kreipkitės šiuom antrašu: 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Fr. Ferrero 1-mos kuopos sekret. **F. Klaston.**

Gruodžio 9 d. išvažiavo Lietuvon **Pranas Faltinaitis** iš New Britain, Conn. Jis pasiryžo keletą dienų pabuti Tilžėje, kad šiektiek geriau susipažinus su M. Lietuvos lietuviais bei patyrus jų tautiško susipratimo stovį. — Čia turime pridurti, kad Pranas Faltinaitis buvo artimu „V. L.'' bendradarbiu ir geru tėvynainiu. Jis pasižadėjo kiek galint tankiau priduoti „V. L.'' raštų iš Lietuvos. Amerikoje P. F. prabuvo keletą metų. Geros jam kloties sugrįžus tėvynėn-Lietuvon!...

Biznierių Draugijos prakalbos. Gruodžio 21 d. atsibus Tautiško namo svetainėje (Grand gt.) Brooklyno Biznierių vakaras. Bus prakalbos ir deklamacijos; apart to, p-lė Rugšteliutė paskambins ant piano, o p. A. T. Račiunas rodys krutančius paveikslus

Užkviesti kalbėti: pp. J. O. Širvydas, Šaltys, Vinikaitis ir Lutkauskas. Pradžia 6 v. vak.; įžanga dykai.

Paveikslų vakarėlis. Gruodžio 21 d., nedėlios vakare, — nuo 6 val., New Yorke, ant Broom gt., pobažnytinėj svetainėje bus rodomi p. Račiuno surinktieji lietuviški paveikslai. Bus rodomi paveikslai iš Lietuvos istorijos, dabartinės Lietuvos vaizdai ir pirmieji liet. judamieji paveikslai, nuimti iš brooklyniečių lietuvių gyvenimo bei veikimo; bus taipgi parodyta laivo „Volturno'' sudegimas ant Atlanto didjurės.

Tą vakarėlį rengia p. Račiuno bendras, J. M. Danielius, pasikvietęs pagalbon p. Puodžiuną iš Newark'o, N. J. —Patartina lietuviams atsilankyti vakarėlin kuoskaitlingiausiai, o ištiesų galima bus pasigerėti indomiais paveikslėlais.

TMD. 3-čios kp. susirinkimas. Gruodžio 22 d., 8 val. vak., p. Draugelio svetainėje — 73 Grand gt., atsibus TMD. 3-čios kuopos susirinkimas. Taigi, šiuomi kviečiami atsilankyti susirinkiman visi kuopos sąnariai; kadangi jau senai buvo kuopos susirinkimas, tai šituom kartu bus svarstoma daug svarbių dalykų.

Kuop. sekr. **A. Lapinskas.**

Scenos Mylėtojų veikimas. Scenos Mylėtojų Choras mokinasi komediją-vodevilį „Užburtas Kunigaikštis'', kurią statys ant scenos vasario 14 d. 1914 m. Ši komedija yra versta iš vokiškos kalbos; pirmiau ji mažą teturėjo pasisekimą tarpe lietuvių, bet dabar, pertaisius ją musų gerb. kompozitoriui Mikui Petrauskui ir dadėjus daugiau dainų, ji lošiama su pilnu pasisekimu. Taip Shenandoah'ryje, Pa. šita komedija tapo sulošta su dideliu pasisekimu, ir visi, kurie tik matė, karštai ją pamylėjo. Gerb. Mikas Petrauskas pasižadėjo išmokint Sc. M. Ch. tinkamai sulošt šitą komediją. Galima pasitikėti, kad publika liks ja užganėdinta.

S. M. Ch. repeticijos atsibuna kas ketvergą, vakare, McCaddin salėje (Berry gt. — tarpe So. 2 ir 3 gt.). Kviečiame visus, kas myli dailę, prisidėti prie S. M. Choro ir padėti varyti tą svarbų dailės darbą pirmyn. **A. Lapinskas.**

Katal. vyskupas J. Mundelein (Brooklyne) gavo $75,000, kuriuos paaukavo kun. Henry Zimmerman katalikų kolegijos fondan.

Imigrantų užtvinimas. Pereitą savaitę buvo stačiai sakant imigrantų užtvinimas ant Ellis Island. Ypač tirštai jų buvo gruodžio 11 d. Laike dviejų dienų iš visų Europos dalių pribuvo apie 20,000 imigrantų.

KLAIDŲ ATITAISYMAS.

„V. L.'' N 50 per neapsižiurėjimą plačiųjų špaltų straipsnio antgalvyje įsiskverbė stambi klaida. Atspausdinta: „Kaip mirė **25** žmonės'', o turi buti: „Kaip mirė **53 mokslo** žmonės.''

DŽIUGINANTIS REGINYS.

Turtingas vyndaržis, kalnų ir girių apsuptas, džiugina kiekvieno gamtos mylėtojo akį. Syvų pilnas, Europos ir Amerikos vyndaržių, meilių merginų paduodamas vaisius yra drauge ir saldumynas ir maistas. Kalvos ir girios suteikia kvepiančias medikališkas žoles ir šaknis, kurias gabi chemiko ranka sudaro su vynu į Trinerio Kartaus Vyno Elixirą, gerai žinomą šeimynų vaistą. Šitai yra parodoma Trinerio Sieninyje Kalendoriuje 1914 m. Jojo egzampliorius pasiunčiama by antrašu, gavus 10 centų, nusiųstų pas Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

MOTERIES LAIŠKAS.

Mes maloniai spausdiname ponios Adelos Polak laišką, nes jisai gabiai parodo musų sutaisyto vaisto veikimą. „Malonu jums pranešti, kad po kelių bandymų Trinerio Kartaus Vyno Elixiras tapo nuolatiniu musų naminiu vaistu. Jisai yra skanus ir suteikia puikų apetitą. Skilvio trukdėsiuose jisai yra labai veiklus. Aš visuomet su malonumu patariu jįjį savo draugėms. Su pagarba, Mrs. Adela Polak, Laibach''. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras ištikrųjų turi malonų kartų skonį ir yra pagirtinas vaistas skilvio ligose, užkietėjime ir visuose iš to paeinančiuose neramumuose, apetito netekime ir nusilpnėjime. Aptiekose, Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Nugaros, reumatizmo ir neuralgijos skaudėjimuose Trinerio Linimentas suteikia greitą palengvinimą.

Teisme.

— Kur gyveni?
— Mieste.
— Kiek turi metų?
— Dvidešimts šešis.
— Vedęs ar ne, moterystėje?
— Taip.
— Su kuom?
— Su moterimi.
— Nepink kvailysčių; visi juk apsivedę su moterimis.
— Atsiprašau! Aš turiu seserį, kuri yra moterystėj su vyru.

J. J. N.

Pajieškau savo brolio, Povilo Pliuškio, iš Kučkialių sodžiaus, Troškunų parapijos, Vilkmergės pavieto, Kauno gub., 4 metai kaip Amerikoje, gyveno Duluth, Minn. Turiu svarbų reikalą prie jo. Kas apie jį žinote, arba jis pats, teiksis suteikti man žinią ant šio adreso:

Zofija Pliuškyčia,
324—29th Str., So. Brooklyn, N. Y.
(52)

PARSIDUODA DRY GOODS ŠTORAS.

Labai geroj vietoj, apgyventoj lietuvių, lenkų ir rusų. Biznis daromas jau penki metai. Aš, pakolei služija manifestas, noriu parvažiuoti į Lietuvą. Iki išvažiuosiu apsiimu mokinti kupčiavoti.

Dažinokit „Vienybės Lietuvninkų'' kontore arba pas J. Miliauską,
103 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

12-tas Metinis BALIUS!

Draugystės Šv. Petro iš Blissville, L. I., N. Y. Atsibus seredos vakare, 31 d. gruodžio-Dec., 1913, P. J. McGarry's Salėje, 71—73 Greenpoint ave., Blissville, L. I. N. Y. Prasidės 7:30 val. vakare ir trauksis iki 4 val ryto.

Ižanga su padėjimu drapanų: vyrams 25 centai, moterims ir merginoms — 15 centų.

Gerbiami Tautiečiai! Atminkit, kad šitas balius bus iš didžiausių ir dailiausų, nes čia senus metus praleisdami, o naujus pradėdami, galėsime linksmai pašokt, padainuot ir visokiomis zobovomis pasibovyt. Musų muzikantai yra pirmos klesos, grieš visokius lietuviškus ir angliškus šokius, pagal jaunuomenės mados. Užkviečiam atsilankyti ant musų baliaus visus lietuvius ir lietuvaites, jaunus ir senus, nes mes stengsimės kad konogeriausiai svečius užganėdinti.

Nuoširdžiai kviečia **Komitetas.**

HIPPODROME.

Hippodrome stato didžiausį perstatymą vardu „America''. Hippodrome ant scenos išeina 1,000 aktorių. Stebuklai ir vaizdų gražumai, kurie randasi šitam krašte, nupiešti grafišku budu. Žiurėtojas gaus patyrti Šiaurinę ir Pietinę Ameriką. Ta kelionė tęsiasi per abidvi Ameriki; keliautojai sustoja New Yorke, Naujojoj Anglijoj, New Arleanse, San Antonio, Panamoje ir tt. Pirmojo akto pabaigoje perstatoma vienas didžiųjų New Yorko gaisrų. Baisiausiai sujudinanti scena matoma Grand Canyone, kur automobilius su didžiu smarkumu lekia linkon upės pakraščio, apsiverčia ir puola į verdančią vandens sriovę.

TEATRAS IR BALIUS!

Brooklyniečiai ir apielinkės lietuviai Tėmykit, nes tai labai dailus teatras ir balius yra rengiamas per Lietuvių Kelionei Pašalpos Draugystę, kuris atsibus pirmą subatą po Kalėdų, 27 d. gruodžio (December), 1913 m. Tautiško namo svetainėje, 101—103 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Ant scenos bus statoma trijų veiksmų drama „Lizdas Naminio Liuto'' Pradžia 8 val. vakare. Ižanga — 25c. su padėjimu prabužių. Taigi nepamirškit, jog tai bus pirmas toks vakarėlis po adventų, kurio jau esame išsiilgę, tai čia mums bus proga pasilinksminti. Apart teatro ir šokių, bus dar du chorai, kurie padainuos gražių dainelių, taipgi „Džian Bamba'' pasakys spyčių ir da daugiau bus įvairių pamarginimų ir didelių juokų, todel visos apielinkės lietuvius ir lietuvaites širdingai užkviečiame.

L. K. P. D. 1-os kuopo komitetas.

Puikus Sieninis Kalendorius 1914 metams.

jau gatavas ir bus dovanai išsiuntinėtas visiems **„Vienybės Lietuvninkų''** skaitytojams, kurie užsimokėjo prenumeratą už 1914 metus.

Kurie norite gauti tą puikią dovaną, tai pasiskubinkite siųsti $2.oo prenumeratos ant 1914 metų, o gausite tą dovaną. Kas pasivėluos, tai gailėsis.

J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Imkit aptiekoj Severos Lietuviškąjį Kalendorių 1914 metams, arba parsitraukit stačiai nuo mus.

Užsišaldymas ir Kosulys

Užsišaldymas yra pradžia kosulio arba uždegimo gerklės, todėl reik tuojau pradėti gydymą, imant

Severos Balsama Plaucziams

(Severa's Balsam for Lungs)

kuris yra rekomenduojamas kaipo vaistas nuo kosulio ir užsišaldymo, nuo uždegimo ir skausmo gerklės, užkimimo ir kitų plaučių netvarkumų. Yra visiškai nevodingas ir visados pasekmingas.

Kaina 25 ir 50 centų.

UŽKIETĖJIMAS,

tulžiavimas, jaknų ir žarnų netvarkumai ir kiti panašųs nereguliariškumai greitai nyksta, jeigu

Severos Balsamas Gyvasties

(Severa's Balsam of Life)

imamas pagal nurodymų, išspauzdintų ant dėžučių, arba užklijuotų ant butelių. Jis sustiprina visą organizmą ir sugrąžina žmogui sveikatą.

Kaina 75 centai.

Aptiekose, arba tiesiog nuo musų, prisiuntus kiek kainuoja

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

BĖKIM GREICIAU!

Nes dabar yr proga užsisteliuoti Rudenines ir Žiemines drapanas ant orderio pos Lietuvę kriaučių už labai sumažintą prekę.

Moteriškus siutus siuvam už $12 iš gerų vilnonių materijų, o ką apie padarymą ir pritaikymą tai nėr ko klaust, nes jau senei yra visems žinomas kriaučius, kurio darbu visi gėrisi. TAIPGI SIUVAM IR VYRAMS drapanas ant orderio atsakančiai didžiausiam pasirinkime, nuo $18.00 ir aukščiau. Mųs dirbtuvė atdara kas diena ir nedėldieniais orderius priimam. Kreipkitės po adresu:

PETRAS SHERTVITES
370 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Pagal Willamsburg Tiltą.

PARSIDUODA FONOGRAFAS.

Parduodu savo didelį Fonografą, su triuba, 12 recordų ir tt., už $9.oo. Beveik naujas. Kaštavo $20.oo. Galit matyt bile vakarą.

K. Merchaitis,
(basement) 88 So. 2-nd St., Brooklyn.
(51)

LIETUVĖ AKUŠERKA IR NURSĖ,

Baigusi Mokslą Columbijos Kolegijoj. Geriausiai prižiurių moteris palage ir visokiose ligose, — už pigią prekę. Kalbu lietuviškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

Mrs. A. Hopp,
220 Mc Dougal St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas: East New York 1643-W.
31—12—13

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ'' IŠLEISTOS KNINGOS.

Adomas Mickevičius	15
Ar socijalistas gali buti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos kningelė	10
Apie kuno išlavinimą	15
Albumas lietuviškos parodos Pryžiuje 1900 m.	40
Apie Dievų pavydumą	15
Baltrus Turazeris (Drama trijuose veiksmuose)	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astoronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų Kalendorius 1904.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genevaitės	50
Gudri Našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Gegutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka musų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kulturos šakų	15
Įtekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Joninės. 4-rių veiksmų drama	45
Jaunieji Skrauja. Medžioklės piešinys.	75
Kalabas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ukininkų gyvenimo)	10
Kainas. (Misterija trijuose aktuose)	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur musų išganymas?	25
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija. S. Daukanto	
Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. S. Daukanto	
Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drutai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tom. apdaryti į vieną	$4.25
Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Musų Dielės. (Per ką Lietuva kenčja)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Našlaitė (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai. (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romansas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Rytojui Bežiurint	65
Rutų Vainikas, Mirga ir Undinė. (Trįs dramos)	30
Sausio devintą	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavyk ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Visuotinoji historija (satyroje	60
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½×21½	30
„Vienybės Lietuvninkų'' 25 metų sukaktuvių jubilėjinė kningelė, su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žemės Giesmė (apysaka). Pirmoji dalis	$1.00
Žemės Giesmė (Apysaka). Antroji dalis	50
Žmogus. (Apysaka.)	15

Rašykit
J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuviai farmeriai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo Kaina nuog $20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe Tojie pačioje apielinkėje turiu pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog $8 iki $20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant dauguelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuo, kol tebėra ant laukų javai; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas auga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apsėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu randauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras raudas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu farmeris, ir galėsite praleisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsirinksite sau geriausios žemės musų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nurodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvežiosiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite kningutę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

„Vienybės Lietuvninkų''
Keliaujantis Agentas
J. DIGRYS.

Tarptautiškoji Akušerių
MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Turiu už garbę pranešti draugystėms, kliubams, ir kuopoms kad išdirbam visokius ženklus, „badges,'' saloloido „botonus.'' Visokius „emblems,'' su antrašais ar paveikslais išdarom ant auksinių, paauksuotų, ar juodo metalo guzikų už labai pigę prekę.

Ant kožno pareikalavimo išsiunčiame prabas „sempelius'' ir jų prekes.

PAJIEŠKAU AGENTŲ.
REIKALAKIT KATALOGŲ.
A. STRUPAS, NOVELTY CO.
123 Ferry St., Newark, N. J.

LIETUVIŠKA MUZIKOS KONSERVATORIJA
101 W. 117 Str.
New York City.

Iš N. Metų prasideda naujos muzikos Semestras, pasirupinkit laiku pristot.

Direktorius
M. PETRAUSKAS.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!

Pirk dziegorėlius, lencugėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siųst pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatoms rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.

Visiem velijam eit pas

Jurgi Jeszmanta,
6 So. Washington St.,
Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

NEWARKIEČIAMS!

Pirm pasirinkimo Kalėdų dovanų užeikite į Olshino Ruską Aptieką, kur noriai jis parodys jums daugelį Europejiškų ir Amerikoniškų kvėpalų, muilų, Watermano Fountain plunksnų ir dailių popierų rašymui, Whitmano sokoladų ir kitokių kendžių. Čionais jųs gausite geriausius tavorus už pigiausias čienes.

Visi esate nuolankiai kviečiami pirkti dovanos Kalėdoms, ypatingai kvėpalus-perfumas.

M. Olshin, Aptiekorius,
Vienatinė Ruska Aptieka
Cor. Congress and Lafayette sts,
Newark, N. J.
(53)

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų

M. ROSENFELD HEALTH PURITY 140 ROSOVE NATURAL HEALTH FOOD FLOUR MADE OF RYE PRODUCT

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stipryus!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čysčiausių, sviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,
G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y

P A Š A L P A

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

V I E N Y B Ė

A Š V I E T A

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.

Išdirbu visokius dokumentus. Inšiurinu forničius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.

Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. **Valandos:** nuo 9 ryte iki 5 vakare.

BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. **Valandos:** nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišką, paminėk katra KATALOGĄ prisiųsti, ar abu kartu? **Reikalingi** knygų platintojai agentai iš mažesnių miestelių, pardavineti knygas ir laiškams popieras. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

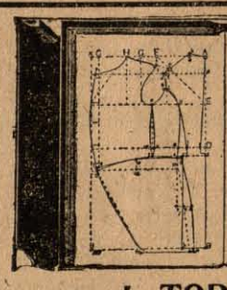

KNYGA KIRPIMUI VYRIŠKU DRABUŽIŲ; 41 X 6; COL. 50 PP., 24 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU.—PREKĖ $2.50.

KNYGA KIRPIMUI MOTERIŠKU DRABUŽIŲ; FORMATO 4¼X6; COL., 48 PP., 23 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU,—PREKĖ $2.50.

REIKALAUJANT ATSILIEPIMO, VISADOS PRIGLAUSTI 2c. STEMPA.

PINIGUS SIŲSTI MONEYORDER ANT ADRESO:

J. TOPILIS
120 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

''LIETUVA''

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00,** pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

NUSIPIRKITE
Tik-ką atspaustą Naują Eilių Kningą
„LAIKO AIDAI"
pas C. M. Lukošių.
„Laiko Aidai'' 112 puslapių 8½x5½ col. Kaina 50c.
Visi mėnesinio laikraščio „Aidai., numeriai vertės $1.10. Tas visas kningas vertės $1.60. galima gauti už $1.00.
pas C. M. LUKOŠIŲ
6 John str. Waterbury, Conn.
Reikalaujame agentų.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per teiepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienatinis tikras lietuvys daktaras ir chirurgas cieloje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphijos. Serganti netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkites ypatiškai arba laišku prie daktaro Stankaus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojau, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnį daktarišką mokslą, kaip tai: po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyj. Čionai specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikavojo po hošpitalių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar treti metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąsčio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelną nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reikalavimui pačių pacijentų — daro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujausio budo elektriškas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kuną.

PASARGA Aš siunčiu gyduoles ir toliaus į kitus miestus, bet siunčiu tiktai tiems, katrie aprašo simptomus savo ligos ir iš jų aprašymo yra galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei raštininkų nei aptiekorių, nes jų darbas ir pagelba yra niekam netikusi prie daktariško gydymo. Kuomet ligonis atsišaukia per laišką, tai aš pats perskaitau, o jei reikalauja, tai savo rankomis sutaisau ir pasiunčiu jam gyduoles. Nemislyk skaitytojau, kad geriau supranta ligą kuomet nueini ypatiškai pas daktarą savo miestelyje ir jis tuojau įkiša termometrą į burną, pabarškina, pasiklauso krutinėj ir nei žodžio nepaklausęs apie įųsų ligos simptomus, tuojaus parašo receptą dėl liekarstų. Buk tikras, kad toksai daktaras įųsų ligos nesupranta, tiktai jo tas barškinimas ir paklausimas krutinės yra niekas kitas, kaip tiktai trumpa komedija, kad paimti nuo įųsų kelis centus. Jeigu ligonis parašys laišką arba apsakys simptomus savo ligos, tai yra: ką jaučia savyje, kas ir kokioje vietoje skauda ir kas kenkia, tai daktaras teisingai atspės jo ligą, o atspėjęs, pritaisys tikras gyduoles.

PADĖKAVONES UŽ IŠGYDYMĄ

Čionai sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėje. Jurgis Bucikas, P. O. Box 706, Tamaqua, Pa. sako taip: Labai blogai apsirgau. Vietiniai daktarai atsisakė nuo išgydymo, o vienas iš jų sakė greičiausiai daryti operaciją. Kuomet nuvažiavau pas daktarą Stankų ir pasilikęs jo Sanatorijoje likausi išgydytas į trumpą laiką be peilio ir be operacijos. Kotrina Rutkienė, Minersville, Pa. Labai didžiai sirgau, turėjau skaudėjimą strėnų, nugaros, kojų, nereguliariškas mėnesines ir gėlimą paširdžių. Vietiniai daktarai nieko negelbėjo, tiktai ateidami į mano namus leido po skuros į paširdžius tą prakeiktą zrodlyvą morfiną, kad tiktai tam sykiui skausmus sustabdyti. Nuvažiavau pas Daktarą Ignotą Stankų ir pasilikau jo Sanatorijoje dėl gydymo. Dr. Stankus pripažino visiškai kitokią ligą, tuojau padarė operaciją ir davė tikras gyduoles nuo tos ligos. Už nedėlios laiko aš išgijau ir sugrįžau namo sveika. Aš Steponas Baranauskis, 846 So. Front st., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo iškarto pradėjo tinti kaklas, gelti galva ir pasikelė didis karštis. Dr. Stankus po sustabdymo karščio, padarė man operaciją ant gerklės ir dabar jokio negerumo gerklėje nejaučiu ir esu sveikas. Antanas Sailis, 1311 Monroe st., Philadelphia, Pa. Daktaras Stankus išgydė mane nuo kosulio, skaudėjimo krutinėje, sunkaus dusavimo, skaudėjimo paširdžių, galvos ir abelno nusilpnėjimo. Už ką ištariu jam širdingą ačiu. Helena Kopp, 497 Edgewood st., New Haven, Conn. Likosi išgydyta nuo slinkimo plaukų. Aš Pabijonas Druteika, 701 W. River st., Waterbury, Conn. Siunčiu savo paveikslą ir ištariu širdingą ačiu Dr. Ignotui Stankui už prisiųstas man gyduolės ir išgydymą manęs nuo baisios ligos, kaip tai: kosulio, skrepliavimo, skaudėjimo krutinėje ir paširdžiose.

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

DAKTARAS IGNATIUS STANKUS

1210 S. BROAD STREET, - - PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

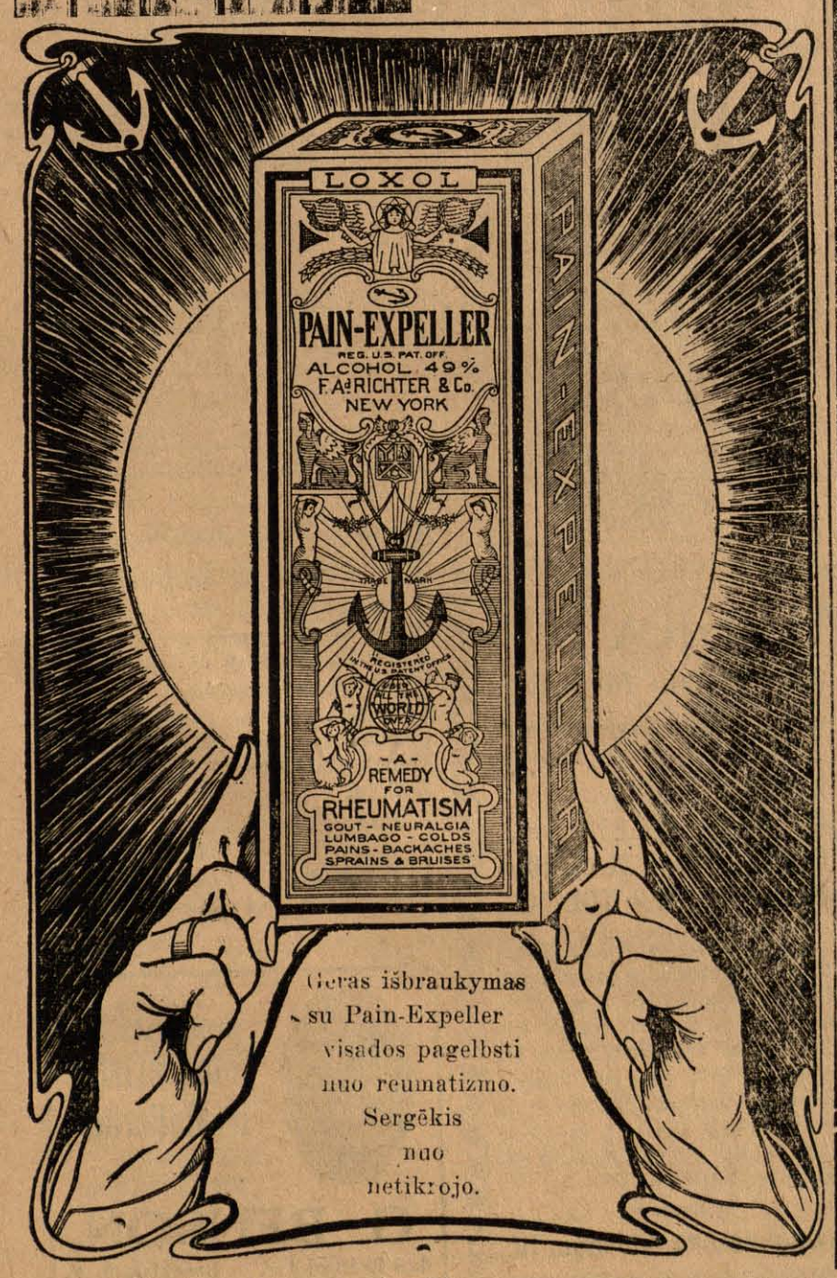

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tu Esi Geriausias Prietelis!

Tai žodžiai pačių žmonių išgydytų nuo visokių ligų!

Kaip jokios liekarstos ir visoki daktarai negalėjo pagelbėti, tai jus manę išgydet.

Garbingas Daktare! Jųsų budas gydymo ir liekarstos labai geros, kad mano moteris net per tris mėnesius sirgus ant vidurių skaudėjimo, po krutine, galvos, didžio nusilpnėjimo ant sveikatos ir baltųjų tekėjimo, kurios ikšiol niekas nepataike išgydyti, o kaip Jusų prisiųstas liekarstas suvartojo, tad tapo visai sveika ir daugiau liga neatsinaujina. Už tokį tikrą moksliską ir pasekmingą gydymą visiems Tamistų vardą apskelbiu. Tu esi geriausias prietelis.

Pasiliekame dėkingi.

Klemensas ir Ona Stefonavičiai, 1413 Brynmower, Scranton, Pa.

Kaip nieks neįstengė, tai Ph. M. Kliniko Mokslas išgydė trumpam laike! Malonus Tamista! Kad išgydėt kosėjimą, skrepliavimą ir sunkumą ant krutinės pasekmingai, teip lygiai tik Jųs įstengiate išgydyti, nuo ligos išbėrimo ant odos spuogais ir niežėjimo; kiti gydytojai per du metu nesurado pagelbos. Už jusų teip gerą gydymą ir teisingas liekarstas siunčiu šimtą kartų ačiu. Su guodone, **A. Galmanas, Box 36, Boane Terre, Mo.**

Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 55 Ellsworth St., Worcester, Mass. Mr. M. KOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa.; Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Cente St., Freeland, Pa. Teipat išgydyti nno visokių paslaptingų ligų, kurių jokiu budu negalima sutalpinti.

ĮSITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitam laike pataiko sergantiems pagelbėti todel, kad gydo išsyk, o nedaro experamentų ant sergančių. **Vyriausias Klinikos Daktaras,** per Amerikos valdžią, net **medalių apdovanotas.** Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaiso kiekvienam liekarstas iš sviežių gvarantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmoniu.

KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoje kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo, slogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio be pjaustymo be aparacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ IR MOTERIŲ. **Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,

1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras"**

BUKIE VYRAS

RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UŽTRUCINTAS KRAUJAS.

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE
Iszmintingas
Likie sveikas

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PASARGA: Darbininkai katrie pas mane dirbo, gal sakyti, kad jie žino mano metodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vienas Dr. O'Malley Budas** ir naudojamas tik **Mano Ofise.**

Aš nedrukuoju jokių gromatų Ligonių kadangi atsilankymas į mano Ofisą parodys jumis, kad turiu daugybę Gromatų nuo Ligonių iš visų šalių pasaulės kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Rupturą.

Dr. ALEX. O'MALLEY

Ofisai 158 S. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

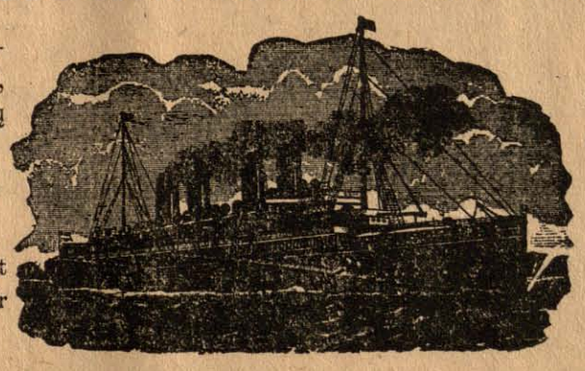

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias kningas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 Ant pusės meto $1.25 Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 In Amerika, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Ar matei kada-nors laikraštį

"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Sergantieji Lietuviai!

AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE?

Diena po dienai, savaitė po savaitei, mėnesis po mėnesiui, metas po metui gydau sergančius lietuvius. Pažiurėkite kiek sergančių jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ilgametinėje įkirioje ligoje. Kada jums gyvenimas įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekarstvų, jaučiatės jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinė pagelba yra be užvilkimo kreiptis prie seno, garsaus specijalisto

DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškįs jums ligą. Gydau jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaipo: Netekimą spėkos, užnuodijimą kraujo, tekėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, per kurius matau jusų vidurinius organus. Nekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangus. Chemiškai ir mikroskopiškai ištiriu kraują ir šlapumą. Neatidėliokite ant vėliaus, bet tuojaus ateikite pas garsų

DRA L. LANDES

140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.

Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakare; nedėldieniais nuo 10 ryte iki 4 po pietų.

Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
J. J. Paukštis & Co.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

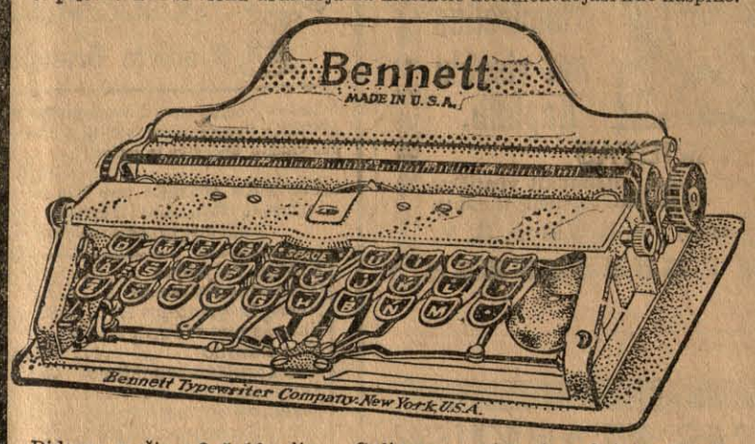

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų, **Kursk** — 13.500 tonų, **Czar** — 13.000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**

$31.00	3-čios	klesos	$33.00.
$45.00	2-ros	klesos	$50.00.
$65.00	1-mos	klesos	$75.00.

Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Czar — Novem. 15
Kursk — Nov. 29
Russia — Nov. 13

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą-Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone — 2850—2851 Rector.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

ŽMIJECZNIK

Žmijecznikas yra tikrasis Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų, — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Eim and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

ZIRA

10 CIGARETTES FOR 5¢

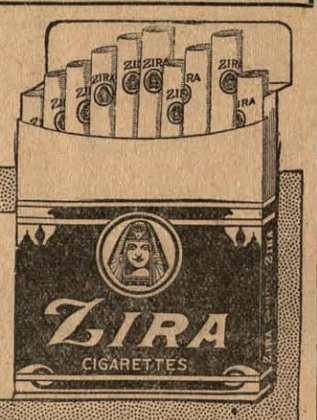

CZYSTUMA
GERUMAS
EKONOMIJA
Viskas suvienyta ZYROJE
☞ Laimi už nuopelną ☜

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis keliai į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W'msburgh

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

ADVOKATAS

KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bytų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

Teisingiausia

Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIIMA pinigus taupinimui nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykit šiuom adresu:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

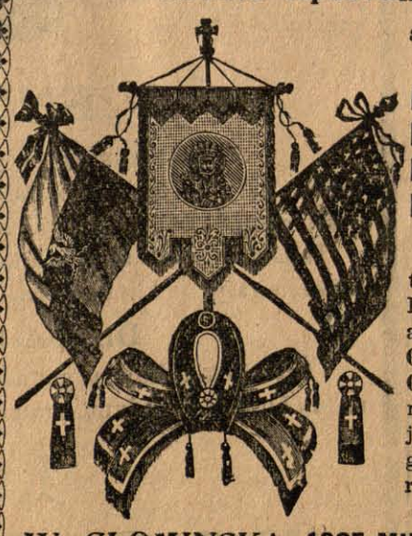

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.